דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
דבר
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם למרחב

...ם ה', ב' באב תשל"ב, 13 ביולי 1972 • גליון 14315 • השנה הארבעים ושמונה

היום 12 עמודים • המחיר 45 אגורות

היום ב"דבר"

- הקסם, הסמכות והאחריות / נחום ברנע
- חזרה לדרישת המו"מ הישיר / אריה זיו
- דרוש חוק להגנת בחירות / מאיר בראלי
- עולם ומלואו בזינוה / ראובן עשור
- רק אלקטרוניקה או גם אטריות / יוסף כנען
- רשמי סיור בצפון אמריקה / ד"ר עמוס שפירא
- שבט קטן שנתן שני רמטכ"לים / צבי רותם
- כוכבים ולילות / עמ' 9
- ביקורת, טלוויזיה ורדיו / עמ' 11

מזג האוויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 19—28 מעלות, תל־אביב 20—29, חיפה 23—29, עפולה 19—33, נצרת 19—29, נהריה 19—31, לוד 18—32, באר־שבע 18—33, אילת 25—41, מפרץ־שלמה 19—28, רמת הגולן 16—28, עזה 20—29, יריחו 23—40 מעלות.

...קגאוורן נבחר מועמד לנשיאות

...זרה הבטחה לקיים התחייבות מדינית וכוח ...י באירופה ובים התיכון להרתעת ברה"מ ...פעלת לחץ בלתי נסבל על ישראל

...ת ישראל לנדרס
...ר "דבר" בארה"ב

...יגנטון, (מיוחד ל"ד־ ...— הוועידה הארצית ...פלגה הדמוקראטית ...י עקבה למנות אמש ...אחר ג'ורג מקגאור־ ...רום־דאקוטה כמועמ־

"דבר היום" — בעמ' 7

...דה לנשיאות ארה"ב.

נראה, שלאחר נצחון מקגאורן, בהצבעות שנערכו שלשום בלילה בשאלת הייצוג בקאליפורניה ו־ אילינוי, נראית מועמדותו של מקגאורן כמעט מובטחת. תוצ־ אות ההצבעות הללו מצידות, כי לרשות מקגאורן עומדים למעלה מ־1509 הקולות הדרושים כדי לז־ כות במינוי מטעם המפלגה לנ־ שיאות. אין ספק, כי חלק מתומ־ כיהם של האמפרי, ובאסקי, א־ שר ביטלו את מועמדותם, יתמכו במקגאורן בהצבעה הראשו־ נה לבחירת מועמד המפלגה.

מקגאורן יודע, כי אפילו יז־ כה במינוי מפלגתו, הרי צפוי הוא למאבק עיקש במערכה ה־ עיקרית שעודנה לפניו. ברור לו גם, כי רבים במפלגה הדמוקר־ טית מטילים ספק ביכולתו לגבור על ניקסון. לכן יהיה תפקידו הראשון של מקגאורן, ללכד סביבו את כל חלקי מפלגתו, כדי להבטיח שחלק מחברי ה־ מפלגה, אשר מועמדותו אינה נראית להם, לא יימנעו מהצבעה או יבחרו בניקסון בעת הבחירות לנשיאות ארה"ב.

המצע בעניין ישראל

ועידת המפלגה הדמוקראטית במיאמי סיכמה את מצעה, וכללה בו התחייבות תקיפה יותר להר־ תעת ברה"מ מפני הפעלת לחץ על ישראל. לאחר ישיבת לילה ממושכת אושר הבוקר תיקון ל־ סעיף המזרח־תיכוני במצע. התי־ קון הוגש מטעם הסנאטור הנרי ג'קסון. מלית הוועדה קיבלה את התיקון הודות לתמיכתה של הוית רובה, שכללה נציגים כבאמצי האמפרי וג'קסון.

(סוף בעמוד 2, טור 8)

...'רס ביקש מטיטו ...שפיע על סאדאת ...פתח במו"מ עם ישראל

...מאת הגי אשד
...סופר "דבר"

...ו האחרון בבלגראד ...שר החוץ האמריק־ ...יאם רוג'רס מהנשיא ...בות להשפיע על ה־ ...סאדאת לפתוח במ־ ...תן עם ישראל — על ...ע שמקור מערבי מוס־ ...

...את נפגש גם בגד עם

הפניות הפומביות של רוג'רס אל המצרים בסוריית האחרונה שוב ברומא וכן עם המאמץ האמרי־ קאי המרוכז, לשכנע את המצרים לשבור את הקפאון הדיפלומטי על ידי הסכמה לשבת ליד שולחן ה־ דיונים עם ישראל.

לפי שעה, לא ידוע מה תהיה תגובתו המעשית של טיטו, אך נראה כי הוא לא דחה את הפניה האמריק־ אית.

...עא: לכדנו מרגל ישראלי

...ר ב־18 במאי; בא למנוע פעולות אניות ישראליות שפניהן לאילת

...א, (ע"ר). — שר־ההסברה ...ין, הקולונל עלי מאיק ...יאני, הודיע אתמול ...ת עתונאים בצנעא, ...רגל הישראלי ברוך ...י שנעצר ב־18 במאי ..., ניכנס לתימן, כדי למ־ ...יצוע פעולות נגד ה־ ...הישראליות שפניהן ...אילת.

...שא דרכון מרוקאי מזוייף ...אתבד אל סבאג, ונולד ב־

עד לכעצרו תפס ברוך עמדה רמה בסרותי הביון הישראליים, טען שר הפנים. הוריו, הוסיף, קבורים במצרים בבית קברות יהו־ די "באכאסיה אל אזכר". הקולו־ נל אל חולאני סגן, כי המרגל "קיבל את הכשרתו בנאיירובי, בריסל וישראל. הוא נעצר בצנעא שבוע לאחר ביאו. הוא הגיע מ־ אתיופיה, וביקר לפני כן בארצות ערביות רבות, לרבות דרום תימן (עדן) ובמפרץ", הוסיף הקולונל.

"בעת חקירתו, שהתנהלה ללא אלימות, ניסה המרגל מספר פע־ מים להתאבד. בעת מעצרו, נמצאו ברשותו מסמכים חשובים, בין הי־ תר מפה ומידע על האיזור", הו־ סיף אל חולאני. לדבריו ניהל ה־ מרגל הישראלי רשת זבה שכונה תימנים ושלושה זרים, שזהותם לא נמסרה לפירסום. "רשת ריגול זו", הדגיש שר הפנים התימני, "היתה אחת המסוכנות ביותר שנתגלו ב־ תימן". הוא סיים באמרו, כי רצוי שמנהיגי דרום וצפון תימן ייפגשו, כדי "להבטיח את בטחונה של תי־ מן ושל האומה הערבית כולה".

סוכנות הידיעות המזרח־תיכונית הודיעה אתמול, כי ברוך זאכי אל באזי, המרגל הישראלי שנעצר ב־ 26 במאי השנה בצנעא, עשוי להיות מוסגר למצרים. הסוכנות הוסיפה, כי המרגל עשוי להימסר לידי מצ־ רים, בהיותו נושא דרכון מצרי.

י. פ.: מסע סידקי למוסקוה — על רקע שפל ללא תקדים ביחסים

לונדון. (יופ"ע). — הי־ חסים בין מצרים וברה"מ הגי־ עו לשפל חסר תקדים. הם יידונו בפגישה בין מנהיגי ברה"מ וראש ממשלת מצרים, עזיז סידקי, המיועד להגיע ב־ סוף השבוע למוסקוה — מס־ רו אתמול מקורות דיפלומטיים.

בהודעה סובייטית נאמר את־ מול, כי סידקי ישום היום ל־ מוסקוה, "כדי להגן בהעמקה נוספת של הקשרים ושיתוף הפעולה" בין שתי הארצות.

מקורות דיפלומטיים מערביים כתב י.פ. האלה, כי הקשרים בין שתי הארצות, שבמתחו כאז. במצרים הבהרה והבי־ טחות נאמנות הדדיות חדשות. הבטחות אלה יינתנו, אמרו המקורות, אולם הבעיות שגרמו להתרפת הקשרים ההדדיות, הן רציניות ויש להן השתפכ־ יות גרוחבות.

הכתב מוסיף, כי הרוסים מת־ נגדים למלחמה חדשה מצד מצ־ רים נגד ישראל, וכי אין הם רוצים להסתבך במצב העלול להסתיים בעימות סובייטי־אמ־ ריקאי. באשמתה של קאהיר. עמדה זו התחזקה עקב התו־ צאות של ועידת הפיסגה האח־ רונה בין מנהיגי ברה"מ וניק־ סון במוסקוה. מרות רוחה של קאהיר גברה באחרונה, לאור מה שהיא רואה, כהשלמה סו־ בייטית עם מצב של לא־מלחמה ולא־שלום במזרח התיכון.

דוברה הבלתי רשמי של מצ־ רים, כחומר הסכין היימל, אמר לפני מספר ימים, כי ברה"מ אינה רוצה כי סיבוכים מדיניים יעמידו בסכנה את נסיונה להי־ עלות את רמת החיים של תושביה.

באחרונה נפוצו שמועות ש־ לפיהן ברה"מ אינה מרוצה מהישגים הצבאיים המצריים ומחוסר הכוננות של המכונה הצבאית המצרית. בין היתר השמיעו הסובייטים דעה מול־ זלת ביכולתם הצבאית של ה־ מצרים, לרבות ההורה, כי ה־ כוחות המצריים והסוריים המ־ שולבים אינם מסוגלים לנחול נצחון במלחמה נגד ישראל. קאהיר התלוננה מצידה, כי אין היא מקבלת מברה"מ את הנשק המתוחכם בו היא רוצה, לרבות מטוסי "מיג 23", שאומרים מהם מוצבים אמנם במצרים, אך הם מופעלים רק על־ידי ה־ רוסים.

הרוסים, מצד שני, התלוננו שלמצרים חסרים טייסים מיו־ מנים. התשובה החשובה ביותר במכלול היחסים המצרי־רוסי היא, שברה"מ שינתה באחרונה באורח שיטתי את ה־ אסטרטגיה המדינית שלה במזרח התיכון. בכרותה בריתות גם עם עיראק וסוריה ובכך שמה למעשה קץ למעמדה ה־ בלעדי של מצרים כאבן־פינה במדיניות הסובייטית במזרח ה־ תיכון.

הכנסת מעבירה לוועדה את הצעת "העבודה" לשנות את שיטת הבחירות

ברוב של 61 קולות

הכנסת הכריעה בעד שינוי שיטת הבחירות

נתקבלה הצעת "העבודה" לבחירות אזוריות־יחסיות

מאת סופר "דבר" בכנסת

הכנסת קיבלה אתמול החל־ טה עקרונית לשנות את שי־ טת הבחירות. 61 חברי־הכנסת הצביעו בעד הצעת מפלגת־ העבודה להמיר את שיטת ה־ בחירות הקיימת בשיטה אחי־ רת, שיטה מעורבת, שבה ייבחר רוב חברי הכנסת ב־ בחירות אזוריות — ומעוטם בבחירות ארציות. עתה הועב־ רה ההצעה לוועדה לחוקה־חוק־ משפט לעיבוד לקראת הקריאה הרא־ שונה.

להצבעה קדם "גיוס כללי" של חברי מפלגת העבודה. ועד ל־ רגע האחרון לא היו חברי־הכנסת בטוחים, שההצעה תקבל רוב של 61 קולות. אמנם היה ידוע, שעל גבי הנייר מובטח להצעת מפלגת העבודה רוב מוחלט, אך לא ידעו כמה מחברי־הכנסת של מפלגת העבודה יופיעו, וכמה יצביעו. ה־ משאים נמשכו עד לרגע האחרון.

בסופו של עניין הצביעו בעד הצעת מפלגת העבודה: 45 נצי־ גים של העבודה, 7 ליברלים של גח"ל, 3 חברי ע"מ, 4 חברי ה־ מיעוטים הקשורים במערך, 2 ה־ מרכז החפשי וש. אביזוהר — ב־ יחד 62 קול. בגלל טעות בספירה הכריזו שבהצעת מפלגת העבודה תמכו 61 איש.

מפלגת העבודה הביאה להצ־ בעה את מ. כהן החולה. נעדרו: י. בר־אהרן, ש. אלמוליגו וא. ששון. מ. כרמל נמנע בהצבעה, בנימוק שהשיטה המוצעת תביא להתמודדות בין אישים ולא להת־ מודדות בין דרכים ורציונות.

(סוף בעמוד 2, טור 4)

הכנסת דחתה הצעות להכיר רק בגיור לפי ההלכה

המפד"ל נמנעה, אך שאקי הצביע עם אגו"י. — רה"מ: ראשי הדתיים עלולים להבריח יהודים רבים מהיהדות

מאת א. גבע,
סופר "דבר" בכנסת

ברוב של 57 נגד 19 הסירה אתמול הכנסת מסדר יומה שתי הצעות חוק, שבהן ביקשו לקבוע שיכירו רק בגיור לפי ההלכה. בעת ה־ הצבעה הצטרף סגן שר ה־ חינוך א. שאקי לאופוזיציה, ויתר חברי המפד"ל נמנעו.

לדיון קדמו דיונים קדחתניים בתוך המפד"ל, שנמשכו עד שעה 2 בבוקר. המפד"ל פנה אל מספר רבנים, ביניהם הרב סולובייצ'יק בארה"ב. בשיחה טלפונית אמר ה־ רב סולובייצ'יק, שעל אף הלחצים המופעלים עליו הוא אינו מוכן להתערב בצורת ההצבעה של ה־ מפד"ל בכנסת, כל עוד לא יודעים לו הפרטים במלואם. הרב סולובייצ'יק הוסיף, כי האגודה ביקשה את התערבותו, אך הוא הציע לה לדחות את ההצבעה עד אחרי הפגרה.

המפד"ל החליטה על ארבעה תנאים להימנעות: א) שלא יהיו שינויים בחוק הנשואים. ב) אם יפסוק בית־המשפט, שגיור שלא על פי ההלכה תופס, תגיש ה־ מפד"ל הצעת חוק. ג) תיקון החוק "מיהו יהודי" יהיה תנאי להצ־ טרפות המפד"ל לקואליציה הבאה.

אתמול התכנסה סיעת המפד"ל בכנסת וביקשה מראש הממשלה התחייבות שהחוק בעניין נשואין לא ישונה בקדנציה הנוכחית של הכנסת. ראש הממשלה השיבה, שאמרה זאת בממשלה, כאשר דיב־ רה על הצורך לקיים הסכמים קואליציוניים.

(סוף בעמוד 2, טור 5)

היום שביתה בבתיה"ח של קופ"ח

מאת ש. פינס,
סופר "דבר"

מזכירות ארגון עובדי קו־ פת חולים, שנפגשה אתמול עם מזכיר הסתדרות הפקי־ דים מ. בר־טל, לא נענתה לתביעת ההסתדרות לבטל את השביתה שנועדה להי־ ום. השביתה תימשך 24 שעות.

עקב הצטרפותן של האחיות ה־ עובדות במרפאות החוץ בבתי־ החולים לשביתה — תוגבל העבו־ דה גם במרפאות־החוץ. הרופאים לבדם יטפלו רק במקרים דחופים שיופנו למרפאות.

השביתה מקיפה כ־2200 עובדים

(סוף בעמוד 2, טור 2)

אבן במזכירות "העבודה":

אין חשיבות לידיעות על חידוש שליחות יארינג

מאת סופר "דבר"
לענייני מפלגות

שר־החוץ אבא אבן לא ייחס אתמול חשיבות מיו־ חדת לידיעות שהופיעו ה־ שבוע, בדבר חידוש שליחו־ תו של יארינג, בציינו כי "אם יארינג יזדקק לנו ול־ הצעותנו — נפנה אותו למה שאמר באחרונה שר־החוץ האמריקאי רוג'רס בנאום שבו "יש הפקת לקחים בתכ־ נון בין־לאומי מצמצם".

שר החוץ אמר דברים אלה בישיבת מזכירות מפלגת העבודה שנתקיימה אתמול בבית עובדי עיריית תל־אביב. הוא אמר, כי "רוג'רס לא התנבא בדרך זאת לפני שנה־שנתיים", כשדיבר על האיזור שלנו השבוע.

אבן אמר, כי "יש עתה להסב את תשומת־לבו של יארינג לעוב־ דה, כי כאן נפרדנו היו 4:5 מצמ־ דים שהוסכו כי אין התקדמות

(סוף בעמוד 2, טור 2)

גם עתוני מצרים מסתייגים

קאהיר. (ע"ר ויופ"ע). — ההודעה על חידוש שליחותו של ד"ר יארינג נתקבלה על־ידי העתונות המצרית בתגובות מעורבות. חוגים רשמיים במצרים שמרו על שתיקה ונמנעו מכל תגובה.

העורך־בפועל של "אל־אהראם" עלי חמדי אל־גמאל כתב, כי לא חל שינוי במצב שיצדיק את חידוש שליחותו של יארינג ולמע־ שה, המצב אף החמיר בגלל המכשולים ששמה ישראל בדרכו של יארינג. על הדיפלומאט השוודי לכתוב עתה דו"ח למועצת הבטחון בו יאמר בברורות ששליחותו הוכשלה על־ידי עמדתה של ישראל ולא להמשיך עוד בשליחותו, כתב "אל־אהראם".

בבירות אמר "הגייר לבנון" בארים אזהאר מורת, כי אין לומר שבדים כלשהו מגלה אופטימיות לגבי סיכויי שליחותו של יארינג ויותר נכון לומר, שרווחת פסימיות.

במשפט אוקאמוטו:
התביעה הציגה כלי הרצח —
ראה בעמוד 8

רבין וסיסקו דנו בחידוש השליחות

מאת ישראל לנדרס,
סופר "דבר" בארה"ב

ואשינגטון. (מיוחד ל"דבר"). — שגריר ישראל בארה"ב יצחק רבין ועוזר שר החוץ האמריקאי ג'וזף סיסקו, דנו אתמול על נסיונות או"ם, בתמיכת כמה מדינות אי־ רופיות, לחדש את שליחות יארינג.

העמדה האמריקאית המוצהרת מביעה, כידוע, הבנה במאמציו של יארינג להשגת הסדר כולל לסכסוך הישראלי־ערבי. אבל ה־ ממשל האמריקאי אינו תולה תקוות בחידוש שליחות יארינג והוא סבור, כי מבחינה מעשית יש סיכויים טובים יותר להתקד־ מות להסדר באמצעות שיחות על הסדר־ביניים.

רבין וסיסקו נפגשו בסעודת־ צהריים ושוחחו גם על שאלת השבויים. לדעת ארה"ב זוהי שא־ לה הומניטארית ולדעתה יש לפ־ תור אותה במו"מ השאי שמטרתו חילופי־שבויים מקיפים.

ספאסקי ניצח את פישר

היום ייערך המשחק השני

רייקיאוויק. (יופ"ע, ע"ר). — אלוף העולם בשח־ מט, הרוסי בוריס ספאסקי, ניצח אמש את יריבו האמרי־ קאי בובי פישר, בהמשך ה־ משחק הראשון שנדחה לאחר המסע ה־40 (ראה גם בעמוד 2). פישר נכנע במהלך ה־ 56.

ספאסקי מוביל עתה בשיעור 1—0 בתחרות על כתר האליפות, שתימשך 24 משחקים.

ספאסקי היה זקוק לשעה כדי להביס את יריבו — בתוכה 30 דקות שפישר בילה מחוץ לאולם, במחאה על נוכחותו של צלם כל־ מידיה. פישר בן ה־29, אמר לפני התחלת האליפות, כי ספאסקי לא ינצח אף באחד מ־24 המשחקים.

לאחר מספר מהלכים, בהתחדש המשחק אמש בשעה 7 (לפי שעון ישראל) דחק ספאסקי את המלך

(סוף בעמוד 2, טור 4)

קרא "דבר" של יום ו' ב"דבר השבוע"

מחר ב"דבר"

- ישראל לנדרס, סופר "דבר" בארה"ב, מדווח על ועידת המפלגה הדמוקרטית.
- יואב על המשברים בקואליציה.
- אהרן מגד — יומנו של אזרח.
- יונה שמשי ממשיך בסדרה על מקרקעי ישראל — מינהל בלי מדיניות.
- יהודה גוטהלף על האינטרנציונאל הסוציאליסטי.
- אריה ל. אבנרי — מקצב עליז לעם לועז.
- אייזיק סדומי על קופת פנסיה לחברי קיבוצים.

ב"דבר השבוע"

- דיוקנו של פרופ' אהרן קציר — מאת עדית זרטל;
- בהונג־קונג הכל אפשרי (א'). שמן שאול, מקום על־תנאי — מאת רות בונדי
- סיפורה של "החזית העממית לשחרור פלש־ תין" — הדרך הקצרה מגרילה תיאורטית לטרור רצחני — מאת אהוד יערי;
- צדקה תציל ממוות — אבל לא מעוני — מאת דורון רוזנבלום
- הזוזיות השונות של נמל חיפה — מאת יוסי ביילין.

השבוע ב"משא"
שיחה עם מלחין צעיר
א. ברוידס על פגישותיו עם ג. שופמן
ש. שלום על "שירה" ו"סוניטות"
ספור מאת אריאלה דביר
שירים מאת בלס סנדרר, גיון וולטש, אסי פרבר
מאמרים מאת גדעון עפרת ומנחם בן
בקורות ספרים • תערוכות • אספקלריה

בליל שבת ג' אב תשל"ב 14.7.72
בשעה 8.30 בערב תתקיים בביתנו

מסיבת חג מחזור ט"ז לקבלת קבוצת "חבצלת" לחברות

(המסיבה היא פנימית)

המפקדים מתבקשים לשחרר את חיילינו לערב זה.

בית דפנה

מנויי טלפון באזור ת"א והמרכז
ראו עמוד מספר 9

הלוח החדש דבר

"הלוח החדש" ב"דבר" נועד לשרת את הציבור ואת רבבות מנויי העתון בענ־ יני קניה ומכירה של דירות, מכוניות, עסקים, היצע וביקוש-עבודה ועוד.
מודעות לגליון יום ו' מתקבלות היום בכל סניפי "דבר", במשרדי "דחף" ובכל משרדי הפרסום בארץ.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי חיפה

מחר יום ששי 14.7.72 בשעה 11.30 לפנה"צ באולם הישיבות של מפ"ח, רחוב החלוץ 45

במה חודשית

מועצת פועלי חיפה מארחת את יוסף אלמוגי שר העבודה

דברי פתיחה:
אברהם המאירי
מ"מ מזכיר מועצת פועלי חיפה

מפגש חברותי ייערך משעה 11.00 לפנה"צ.
הכניסה לפי הזמנות

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
מועצת פועלי תל־אביב־יפו

חברי מועדון בית ברנר
מוזמנים לפגישה עם
מר שמעון פרס
שר התקשורת והתחבורה

יום ששי, ג' באב תשל"ב — 14.7.72, בשעה 11.00 ...נה"צ באולם הישיבות בבית ברנר (קומה ד').

אורי אלפרט
מזכיר המועצה

שיבת המליאה של המועצה הרפואית ...ארצית של קופת חולים

...עמדה להתקיים היום, יום ה' 13.7.72, בשעה 10 בבוקר בבית החולים מאיר בכפר־סבא —

מתבטלת

עד להודעה חדשה.

ד"ר ש. מלץ
יו"ר המועצה הרפואית הארצית של קופת חולים

תודתנו לכל החברים והידידים
שהביעו תנחומיהם בכתב ובעל פה

שמוליק אדמון ובני ביתו
קבוץ אלונים

אנו מודיעים בצער
על פטירתה של אמא

קטה כהן

אמה של חברתנו רות אבנרי

...ובא למנוחות היום, יום ה', ב' באב תשל"ב 13.7.72 ...בית העלמין בקרית שאול.
...הלויה תצא בשעה 15.00 מבית הלויות העירוני ברח' ...יפנה 5 תל־אביב.

המשפחה
ובית גבעת ברנר

חיילים בריטיים שומרים לאורך מסלול „תהלוכת־אוראנג'" בבלפאסט שבצפון אירלנד
צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

השיחות בין ארה"ב להאנוי מתחדשות היום בפאריס

הקומוניסטים מצפים לויתורים אמריקאיים

פאריס, (יופי"ע וטו"ר). — לקראת חידוש שיחות השלום הווייטנאמיות המתנהלות בפאריס, היום, אומרים דיפלומטים קומוניסטים, כי עתה הגיעה השעה, שבה על האמריקאים לעשות ויתורים ליד שולחן הדיונים.

בינתיים נמסר מסאן קלמנטה, כי הנשיא ניקסון מצפה לאות כלשהו מהאנוי, העשוי להביא קץ לקפאון בשיחות השלום הווייטנאמיות.

סבורים, כי יועצו הבכיר של ניקסון הנרי קיסינג'ר יצא לפאריס, אם יתברר כי קיימים סיכויים להתקדמות לקראת השגת שלום בסכסוך הווייטנאמי.

בחוגי ממשלת ארה"ב נוטים לאופטימיות, מאחר שסבורים, כי הצפון־וייטנאמים יהיו מוכנים עתה לנהל שיחות שלום רציניות בהשפעת גורמים דיפלומטיים וצבאיים. קיסינג'ר, שנפגש עם נציגים צפון־וייטנאמיים בכירים במגעים רבים, שלא הוכרזו בהצלחה, אמר, כי לארה"ב סיבה להאמין שהאנוי תנהל עתה את המו"מ ברוח חדשה. אופטימיות זו מבוססת, כפי הנראה, על האמונה שסין וברה"מ מעוניינות בסיום המלחמה ושתי מדינות אלה מוכנות לעזור את צפון־וייטנאם להגיע לידי הסדר. האופטימיות מבוססת גם על מה שתואר על־ידי חוגי ממשלת ארה"ב כשיפור במצב הצבאי בדרום וייטנאם.

ניקסון הנמצא בסאן קלמנטה במסגרת חופשה הקדיש זמן רב לשיחות עם קיסינג'ר על הסיכויים להתקדמות במו"מ עם הצפון־וייטנאמים ושיחות השלום.

בעקיפים אמרו שקיסינג'ר יצא לפאריס לשיחות פנים אל פנים עם חבר הלשכה המדינית של המפלגה הקומוניסטית הצפון־וייטנאמית לה דוק תו, אם יתברר כי קיימים סיכויים לקדם את המו"מ.

ידוע, כי לה דוק תו, חבר הלשכה המדינית, קיים 13 פגישות עם קיסינג'ר. הוא שוהה עתה בפקין ויגיע לפאריס עוד השבוע, לאחר שהות קצרה במוסקוה.

דיפלומטים קומוניסטים אמרו אתמול, כי היבהר לצד הכנ־ בחידוש השיחות הרשמיות הוא תנאי לחידוש השיחות הבלתי־רשמיות.

מהומות בבלפאסט

בלפאסט, (רב"ם, אפ). — בעוד שלמעלה מ־100 אלף פרוטסטנטים מתכנסים לחגוג את יום השנה ל„קרב בויין", אשר אירע ב־1690 ואשר בו ניצחו הפרוטסטנטים את כוחותיו של ג'ימס השני הקאתולי, נמשכים בבלפאסט ההרג והמהומות.

אמש נהרגו שלושה אנשים ביריות בבלפאסט ורבים אחרים נפצעו בהתפוצצות־פצצה אשר הוטלה במקומות שונים בעיר. משמרות הצבא הבריטיים הסובבים בעיר, הגבירו את כוחם [...] לסוף התהלוכה [...] בעקבותיה.

שרדר יוצא היום לסין

בונ, (צ'ר). — גרהארד שרדר, יו"ר ועדת החוץ של בית־הנבחרים המערב־גרמני יוצא היום לביקור, שייערך שבועיים, לסין.

שיטת הבחירות

(המשך מעמוד 1)

על אף הלחץ שהופעל על הליברלים מצד „חירות", העניקו הליברלים חופש הצבעה לחבריהם. 7 מהליברלים תמכו בהצעת המערך. ואילו חברי הכנסת הליברלים: מ. נסים, ב. פה ור. הסיר — נמנעו. י. סרליץ נעדר. עם תום ההצבעה פרץ חלק מהקהל במחיאות כפיים. היו"ר הלם בפטישו על השולחן כדי להשתיקם.

זה מכבר לא נראתה הכנסת מלאה כל כך. נכחו 108 חברי־כנסת. על אלה יש להוסיף עתונאים, צלמים, קבוצות־יזהן, מבקרים וסקרנים. הם מילאו את הכנסת משעת תחילת הדיונים ב־11 לפנה"צ ועד שעה 5, השעה שבה נפל הדיון על הישיבה.

נציגים של ארבע מפלגות קטנות נימקו את החסרונות של השיטה הקיימת ואת היתרונות של השיטה המוצעת. ואלה היו הנימוקים:

מגרעות השיטה הקיימת

במשטר הנוכחי יכולה גם סיעה קטנה לגרום משבר (מ. אבי־זהר).

חבר־הכנסת אינו נבחר, אלא נגרר לכנסת ע"י ראש הרשימה שלו. הבוחרים מכירים את ראש הרשימה, תומכים או מתנגדים לו, אך הם אינם מכירים את יתר חברי־הכנסת (א. שוסטק).

מטרת הבחירות היא לבחור בכנסת שתקים ממשלה יציבה ואופוזיציה אחראית, ותקיים קשר הדוק עם הבוחרים. השיטה הקיימת מכבידה על הקמת הממשלה. היא מעניקה כח דיספרופורציונאלי לסיעות הקטנות, מפצלת את האופוזיציה, ומנתקת את הבוחר מהנבחר.

יתרונות השיטה החדשה

„יתחזקו גושים בעלי גוונים שונים. משקל הזרמים לא יחלש אלא יתחזק, כי הנבחרים לא יהיו כוחות תלויים במנגנון המפלגתי" (י. הורביץ).

השיטה החדשה תכביד על פילוגים ותעודד ליכודים. היא תרפא קיצוניות ותחזק מתינות (ה. צדוק).

נימוקי השוללים

בוחרים במפלגות ולא באישים. והראייה: בבן־גוריון, חבר מפא"י, תמכו; בבן־גוריון, חבר רפ"י, לא תמכו (שערי).

בעיריות מתקיימות בחירות אזוריות — האם הנבחרים שם טובים יותר? המטרה היא, להפוך את מפלגת העבודה, שהיא מיעוט בעם, לרוב בכנסת (י. בדר).

הפיכת מפלגה כלשהי לרוב ע"י אמצעים מלאכותיים מסוכנת בארץ שבה אין חוקה ואין מסורת דמוקרטית מושרשת (א. אבנרי).

ההצבעות

היו ארבע הצעות (של מ. אבי־זהר, א. שוסטק מהמרכז החפשי, י. הורביץ מע"מ וה. צדוק מהעבודה) ולכן היו גם ארבע הצבעות. בהצבעה הראשונה היתה הכנסת מלאה לגמרי. אולם לאחר מכן פג המתח וחברי־הכנסת יצאו למזנון.

רק לקראת ההצבעה המכרעת שוב התאספו כולם, והדבר השפיע בתוצאות.

הצעתו של אבי־זהר הוסרה ברוב של 44 כנגד 21. ההצעה של שוסטק הוסרה ברוב של 22 כנגד 11. ההצעה של י. הורביץ נדחתה ברוב של 23 כנגד 13. ואילו הצעת העבודה זכתה לרוב של 61 כנגד 45.

לפני מניין הקולות על הצעת העבודה מינה היו"ר שני חברי־כנסת, שמנו את הקולות: מ. בר־פורת וה. קורפו. „אני יודע לספור עד 60" — הכריז קורפו מגח"ל (להצעה היו דרושים 61 קולות כדי לקבל אישור)...

פעמיים מנו שני חברי הכנסת את הקולות. בפעם הראשונה הגיעו השניים לתוצאות שונות. בפעם השנייה מנה אחד 61 קולות והשני מנה 62 קולות. הוכרז על 61 קולות. כי מספר זה הספיק להעברת החוק לוועדה.

רה"מ שוקלת פתרון לעקורי בירעם ואיקרית

מאת כתב „דבר" בכנסת

ראש־הממשלה שוקלת הצעות לפתרון בעיית תושבי הכפרים ברעם ואקרית ולכן אין מקום לדון עתה בבעיה זו בכנסת — אמר אתמול שר הבטחון משה דיין.

שר הבטחון השיב להצעה לסדר היום של תופיק טובי מרק"ח. טופיק הזכיר שגרשו את תושבי הכפרים, אם כי לא השתתפו בקרבות. הבטיחו להם שיחזרו תוך זמן קצר — ולא החזירו.

נפגשה עם ראייה

שר הבטחון השיב שראש הממשלה נפגשה עם הבישוף ראייה והבישוף הציע להחזיר את התושבים ולא להחזיר את האדמות. ראש הממשלה הסכימה לדון בהצעה בתנאי שהחלטתה תהיה סוף פסוק.

אורי אבנרי אמר שהממשלה טוענת שלא היא גרמה לעוול, אך היא מסרבת לתקן אותו. על שכר הסרחה — הוסיף — נעשו ועל עוול זה נעבור בשקט?

ח. לנדאו מגח"ל הזכיר, שעוד בשנת 1954 ביקש לתקן את העוול.

ש. תמיר תקף את רק"ח. המדברת על החזרת תושבי ברעם לכפרם, אך למעשה הם מתכוונים להחזרת יפו לערבים. זוהי הסתה — קרא וילנר. לא אתווכח עם נציגי ה„פתח" — השיב תמיר.

אתה מאמין בשטויות האלה? — שאל שלום כהן.

תמיר, כלנדאו, תמכו בהחזרת תושבי שני הכפרים לבתיהם, כי המדובר בנוצרים מרונים העשויים להיות לנו בני־ברית.

גם ש. מיקוניס ביקש את רשות הדבור וצטט מאמר של סדי פריס, („דבר"), כדי לנמק את התנגדותו לגרוש.

הצעת רק"ח הוסרה מסדר יומה של הכנסת בקולות הקואליציה (40) נגד רק"ח, אורי אבנרי ושלום כהן (5). 21 נמנעו: גח"ל, מק"י, המרכז החפשי ואבינועם.

בן־אהרן נפגש עם וילסון

מאת שלמה גינוסר, סופר „דבר" בבריטניה

לונדון, (מיוחד ל„דבר"). — מזכיר ההסתדרות יצחק בן־אהרן נועד אתמול לשיחה בת למעלה משעה עם מנהיג ה„לייבור" הארולד וילסון. בשיחה הועלו בעיות בין־לאומיות של תנועת העבודה.

כפי שנמסר, לא נדונו בשיחה זאת נושאים מדיניים מובהקים כגון המזרח התיכון. וילסון עומד לערוך ביקור בישראל, על־פי הזמנת ראש הממשלה גולדה מאיר. מנהיג ה„לייבור" אמר, כי ייתכן שיבוא לביקור בישראל לקראת סוף השנה.

בן־אהרן נועד אתמול לשיחה גם עם מייקל פוט, נציג האגף השמאלי של ה„לייבור" והממונה על ענייני „השוק המשותף" ב„קבינט הצללים" של „הלייבור". פוט נענה עקרונית להזמנתו של מזכיר ההסתדרות לבוא לביקור בישראל כאורח ההסתדרות ומפלגת העבודה. כן נפגש בן־אהרן לשיחות ממושכות עם אנתוני קרוסלאנד, חבר ממשלת הצללים של ה„לייבור", ועם הארולד ליבר ורוי ג'נקינס, אשר נענו גם הם להזמנתו לבקר בישראל.

מזהיר מפני התרחקות מהאינטרנציונל החפשי

המזכיר הכללי של ההסתדרות יצחק בן־אהרן הכריז שלשום, כי תהיה זו שגיאה חמורה אם יחליטו האיגודים המקצועיים האירופיים לרופף את קשריהם עם האינטרנציונאל של האיגודים המקצועיים החפשיים. בן־אהרן אמר דברים אלה בנאום, שנשא בישיבת המליאה של קונגרס הקונפדרציה של האיגודים המקצועיים המתקיים בימים אלה בלונדון.

בנאומו הטעים בן־אהרן, כי תנועת האיגודים המקצועיים החפשיים הולכת ונחלצת מן הדפוסים הישנים של זהירות עברו, וכי עתה עליה להיחלץ לפעולה, ולו גם צנועה.

בן־אהרן דחה את כוונת האיגודים המקצועיים האירופיים לרופף את הקשרים עם האינטרנאציונאל במתכונתו הנוכחית, וקרא לקונגרס להכריז על תכנית פעולה מעשית בשטחים שונים.

בסיום דבריו פנה בן־אהרן לנציג התוניסי חביב אשור. אשר קודם לכן העלה, בצורה מכוערת למדי, את בעיית המזרח התיכון, וקרא למדינות ערב להתעורר מהתיסכול ולשבת עם ישראל ליד שולחן הדיונים, כדי לשים קץ לשפיכות־הדמים במזרח התיכון.

בישיבת הבוקר קרא נציג תוניסיה להסתדרות להתנגד למדיניות ממשלת ישראל בנושא המזרח התיכון.

עליזה תמיר עמדה בדבריה בישיבת המליאה על הצורך לשלב נשים באיגוד המקצועי ולהבטיח להן אפשרויות שוות לאלה של הגברים. כן דרשה מהאיגודים המקצועיים להיאבק על זכויות האשה.

ג'ורג' סעד עמד בדבריו בישיבה על יחסי האחווה בין חברי ההסתדרות היהודים, הערבים והדרוזים.

תאונה קטלנית

אהרן פינצבסקי, משדה־ורבורג, נהרג אתמול בתאונת־דרכים בכביש כפר־סבא—טירה, סמוך לכניסה למושב שדה־ורבורג.

רב אמריקאי נשא דרשה במוסקוה

מוסקוה, (עסט"א). — רב אמריקאי נשא דרשה בבית־הכנסת במוסקוה בעת תפילה בשבת, שעה שביקר בברה"מ.

הרב, ארתור שנייר מניו־יורק, נשיא „מכון הקריאה למצפון", אמר בדרשתו: „קשרים הדוקים יותר עם היהודים ברחבי העולם, הוא אתגר גדול לרב הראשי החדש של מוסקוה". הרב שנייר בירך את הרב הראשי החדש של מוסקוה, יעקב פישמן, ואמר: „אני מתפלל, כי הבורא יעניק לך חכמה ואומץ רוח בביצוע תפקידך הקשים".

הרב פישמן אמר בדברי תשובתו, כי נדרשה החלטתו לפעול בכל יכולתו למען רווחת קהילתו ולמען השלום.

העלאות מחירים

ועדת המחירים הצבורית בראשות מ. קשתי, החליטה אתמול בישיבתה לאשר את העלאות המחירים הבאות:

צביעה ואשפרה של חוטים לטקסטיל — 14.3 אחוז, טוויה ואשפרה של בדים — 17.2 אחוז, צבעי דפוס — 7 אחוזים, סכו"ם — 8 אחוזים, רהיטי משרד ממתכת — 5.6 אחוזים, ציוד אחסנה למשרד — 7.7 אחוזים, ברזים ובגתים לריסוס ובקרת מים — 6 אחוזים.

הארנונה בגבעתיים הועלתה ב־25%

מאת סופר „דבר" בגוש דן

עיריית גבעתיים החליטה אמש על תוספת מס הארנונה בשיעור של 25 אחוז. הוחלט, שמשפחה אשר הכנסתה עד 585 ל"י בחודש, וכן משפחה שיש בה יותר משש נפשות ומשתכרת עד 1000 ל"י בחודש — תהיה משוחררת מהעלאה. כן הוחלט על הגדלת מס־העסקים ב־25—40 אחוז.

המלצה להעדיף ההובלה מיפאן דרך אילת

ההובלה הימית בין יפאן לישראל במכולות דרך נמל אילת היא זולה יותר וראויה להעדפה, בהשוואה להובלה מיפאן דרך ארה"ב לחיפה.

למסקנה זו הגיעה הוועדה אשר מונתה על־ידי שר התחבורה ש. פרס לפני כארבעה חדשים.

תלמידי תיכון מוחים על קולת עונשו של נוימן

עשרה תלמידי בתי־ספר תיכוניים מירושלים ותל־אביב שיגרו אתמול מכתב אל שר הבטחון, שבו הם מביעים הזדעזעות על כי סרבן הגיוס גיורא נוימן נידון לתקופת מאסר של שמונה חדשים בלבד.

הנערים מציינים, כי הם עומדים לשרת בצה"ל בקרוב וכי נפגעו בגזר־הדין שפסק בית־הדין הצבאי על סרבן הגיוס, לא פחות משנפגעו מגילויי השינאה של נוימן כלפי המדינה וצה"ל. (ע)

מחמוד ריאד, מזכיר הליגה הערבית הגיע לתוניסיה.

המקרר המהפכני ביותר בישראל
16 ענק
חדש
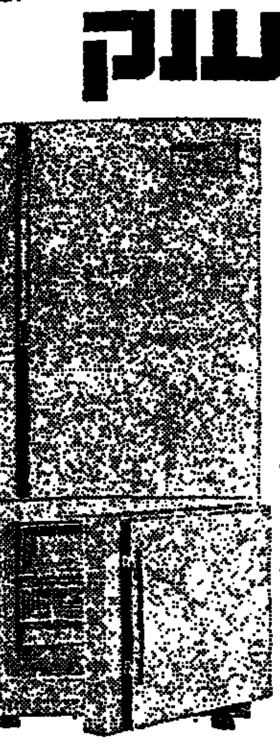
תא הקפאה ענק למטה. כל המקרר, גם תאי הירקות, בהישג ידך בחלק העליון.
אינך צריכה עוד להתכופף!
פרידמן
בינג ליניאל

נדחתה הצעת בגין להקדים הבחירות

מאת סופר „דבר" בכנסת

הכנסת דחתה אתמול הצעה של מ. בגין לפזר את הכנסת ולהכריז על בחירות חדשות שייערכו ביום 24 באוקטובר.

מ. בגין נימק את הצעתו בכך, שהממשלה מעורערת מבחינה מוסרית וציבורית. היא גורמת לדמורליזציה ומקיימת את עצמה אך ורק באמצעות תחבולות.

סגן ראש הממשלה י. אלון, שהשיב לבגין, אמר, כי במידה שחלו שינויים מאז עזבה גח"ל את הממשלה — השינויים היו לטובה. אין זו הפעם הראשונה שבגין מציע את פזור הכנסת. התברר שפרש מהממשלה בגלל הערכה מוטעית שגבלה בהיסטוריה. מאז פרש בגין התעצמנו, התבססנו, חיזקנו את עמדתנו הבין־לאומית. השגנו הפסקת אש הנמשכת שנתיים.

י. אלון ביקש לדחות איפוא את הצעת גח"ל, כי טוב לקיים בחירות בעתן.

הצעת בגין נדחתה ברוב של 62 חברי הקואליציה, ומ. אביזוהר נגד 24 קולות [...]. רק"ח ומק"י נמנעו.

במסגרת הדיון [...] אלון, בהשיבו לבגין, שטען שבקואליציה קיימת כפיה מצפונית, הזכיר י. אלון, שבגין התנגד בשעתו להעניק חופש הצבעה למפד"ל בדיון על הפעלת הטלוויזיה בשבת, ואלון הסכים להעניק להם חופש הצבעה.

איזכור פרטים מדיוני הממשלה הרגיז את בגין והוא שאל יגאל אלון אם מותר לו לספר פרטים על הדרך, בה פעל ראש הממשלה כדי להשיג [...] לתכניתו. יגאל אלון הסכים וסיפר:

יגאל אלון פנה אל נציגי [גח"ל] בממשלה וביקש את תמיכתם בתכנית אלון. יגאל אלון אמר שהוא מתנגד לחלוקתה של ישראל ותכניתו מיועדת ל[...] את היונים בממשלה להסכים להתנחלויות.

יגאל אלון השיב מעל דוכן הכנסת שתכניתו ידועה לציבור וזכתה לבירור ציבורי ואפילו [...] בשעתו החליטה הממשלה לקבוע את עמדתה בענין הגבולות. אלון הפלה תכנית אופרטיבית להתנחלות בגבולות מוס[...] וניסה לגייס את תמיכה רוב בממשלה לתכניתו.

„בגין מתנגד לתכניתי שמח על כך" — אמר סגן ראש הממשלה, והוסיף, כי התנגדות בגין מוסיפה תמיכה לתכניתי.

הרב כהנא רוצה לנאום בוועידת ציוני אמריקה

[...] „הליגה להגנה יהודית", הרב מאיר כהנא ביקש רשות מנשיא הסתדרות ציוני אמריקה הרמן וייסמן לנאום באוזני ועידת ציוני אמריקה, הנפתחת היום בירושלים. אך טרם [...] תשובה על כך.

מקגאוורן נבחר

(המשך מעמוד 1)

בנוסח המתוקן של המצע הדמוקרטי נאמר, כי ממשל דמוקרטי חייב לקיים התחייבות מדינית וכוח צבאי „באירופה ובים־התיכון, המספיקים, כדי להרתיע את ברה"מ מהפעלת לחץ בלתי־נסבל על ישראל". הנוסח הקודם נקט לשון סתמית יותר ודיבר על קיום כוח צבאי במזרח־התיכון, שיספיק כדי להרתיע את ברה"מ משימוש בכוח צבאי באיזור.

מליאת הוועדה דחתה כמעט את כל ההצעות של מיעוטים שונים לשנות את הצעת הרוב. אך בהתייעצויות שנערכו מאחורי הקלעים, הסכימו אנשי מקגאוורן מראש לתמוך בהצעת התיקון של ג'קסון. יו"ר המליאה דחה את בקשתו של אחד הנציגים לערוך הצבעה שמית (לפי שמות המדינות) ביחס לתיקונו של ג'קסון. ההצבעה התקיימה, כמו רוב ההצבעות האחרות, על־ידי השמעת קריאות „הן" ו„לא". קולם של אומרי ה„הן" העיד, כי מספרם רב יותר, והתיקון אושר.

הצעת הרוב, שאין מערערים עליה, מתחייבת גם לתמוך באורח חד־משמעי בזכות קיומה של ישראל ולספק נשק ומטוסים אמריקאיים לישראל, הזקוקה להם נוכח האיום הערבי לחדש את המלחמה בעזרת הסיוע הצבאי של ברה"מ.

כן מתחייב המצע לחתור למשא־ומתן ישיר בין מדינות ערב וישראל, כדי למצוא פתרון קבע פוליטי, מבוסס על גבולות בטוחים ובני־הגנה. עוד מתחייב המצע להכיר במעמדה של ירושלים כבירת ישראל ולהעביר אליה את שגרירות ארה"ב השוכנת עתה בתל־אביב.

פינוי מיידי מהודו־סין

בסעיפים אחרים של המצע, הנוגעים למדיניות חוץ, מתחייבת המפלגה הדמוקרטית לפעול למען פינויים המלא והמיידי של הכוחות האמריקאיים מהודו־סין. המפלגה תפעל למען הפסקת תמיכתה של ארה"ב בכת הצבאית השלטת ביוון ובקיצוץ הסיוע הצבאי לארצות אמריקה הלטינית. המפלגה הדמוקרטית מציעה להחיות את תוכנית „הברית למען הקידמה" עם אמריקה הלטינית, שיוזמה היה הנשיא קנדי. המצע מאשים את ממשלת ניקסון, כי מסורת הברית לא הונחה לנגד עיניה.

קנדי מגיע היום

הסנטור אדוארד קנדי עומד להגיע היום למיאמי־ביץ' לוועידת המפלגה הדמוקרטית כדי לשאת בה נאום — על־כך מסר אחד מעוזריו של מקגאוורן. קנדי הודיע לפני כן, כי הוא ישא בוועידה נאום למען שמירת אחדות המפלגה, אם יתבקש לעשות כן על־ידי מועמד המפלגה לנשיאות.

קנדי הוזכר במקום הראשון בין האישים שמקגאוורן עשוי למנותם לתפקיד סגן הנשיא, אם כי קנדי עצמו הכריז פעמים מספר, כי השנה, בשום תנאי, יקבל מינוי מעין זה. לקנדי [...] מיכה בקרב הקתולים, האיגודים המקצועיים והפועלים, ומועמדותו היתה מגבירה את סיכויי מקגאוורן לנצח בבחירות. מועמדים אחרים ששמם מוזכר לתפקיד הנשיא הם הסנטור אדמונד מ[...]קי, הסנאטור היהודי אברהם ריביקוף, הסנאטור תומאס איגל[...], הסנאטור פיליפ הארט והב[...] רובין אסקיו.

צירי הוועידה הדמוקרטית [...] לו אמש בתשואות, את המו[...] ג'ורג' וואלאס שנפגע בעקב התנקשות בחייו ושעלה אל ב[...] הנואמים ביושבו בכסא גלגלים. גם מתנגדיו של וואלאס ק[...] את פניו בתשואות, אולם ל[...] מכן דחו את כל הצעותיו לשינוי המצע של המפלגה, וביניהם את ההצעה להפסיק את [...]עת הילדים הלבנים והכושים באוטובוסים לבתי הספר, ול[...] את תוכנית סיוע החוץ של ארה"ב.

הוזמנו 208 פאנטומים לבעלי ברית

ואשינגטון, (ע"ן). — [...]רד ההגנה האמריקאי הזמין [...] מטוסי ייקזם מדגם „פאנטום" עבור בעלות בריתה של ארה"ב. נראה שישראל תהיה המדינה הראשונה שתהנה מעסקה זו.

יוחזרו אדמות לאינדיאנים

מיאמי (יופי"ע). — ועידת המפלגה הדמוקרטית החליטה ל[...] במצעה סעיף, המביע תמיכה ב[...]צבת אדמות, מהשטחים הנמצאים בידי הממשלה הפדרלית, לאינדיאנים אמריקאים על יסוד עק[...] ראשוניות. ההצעה נתקבלה ב[...] קולות מכריע.

שירלי דיילי, אינדיאנית אמ[...]קאית הזה [...] בריסקונסין, פנתה [...] ציר' הוועידה למען ישיבו [...] חלק מהאדמות שנלקחו בעבר [...] ידי מתיישבים, חיילים ומיסיונרים מהאינדיאנים המקוריים.

מקגאוורן הותר לשיפור היחסים עם ישראל

אנשי מקגאוורן מבקשים לש[...] את היחסים עם שגרירות ישר[...] ונראה, כי זהו הרקע לידיעה שפורסמה בארץ על „סילוק [...] התבטאות" בין רבין ומקגאוורן [...] „פגישה שנתקיימה ביניהם ל[...] ימים ספורים".

שגרירות ישראל בוואשינגטון נמנעה מכל תגובה על ידיעה אלה, אך ספק אם היתה פגישה בין רבין למקגאוורן ביומים האחרונים. השגרירות מקיימת מגעים עם חוגים שונים בציבור האמריקאי ורבין נפגש בזמן לא[...] גם עם סינאטורים וחברי קונגרס.

נראה, כי במשך השנה נפגש רבין גם עם מקגאוורן. באותו [...] נוכחו אנשי מקגאוורן לדעת [...] נראה, כי הזיכות שהתעורר בין העתונות הישראלית. בביטול [...] מערכת הבחירות אינני רצוי [...] שום שדווקא הרפובליקאים [...] ייה להפיק ממנו תועלת. [...] מבקשים הם לטהר את האווירה אפשר לשער, כי מגמה זו הי[...] הדדית.

נדחו ההצעות בנושא הגיור

(המשך מעמוד 1)

מזכיר המפלגה א. ידלין ויו"ר סיעת המערך מ. ברעם הודיעו למפד"ל, שראש הממשלה לא תתן יד לשינוי הסטטוס קוו.

המיעוט שתמך בהצעות האגודה

בשל דיוני המפד"ל נדחתה התחלת ישיבת הכנסת ברבע שעה, וגם לאחר מכן חלו שינויים בסדר היום. בדיונים ניסו לשכנע את א. שאקי להצביע לפי החלטת הנהלת המפלגה, אך הוא סירב. היו שניסו לגייס את עזרתו של פ. ספיר, כדי לתווך במשבר — אך ספיר לא רצה להתערב. לבסוף הצביע א. שאקי נגד הממשלה.

ההצבעה נגד הממשלה נוגדת את החלטת הנהלת המפד"ל, אשר תדון בהתנהגותו. ההצבעה עלולה להביא להדחתו של א. שאקי מתפקידו כסגן שר החינוך.

א. שאקי הצטרף, כאמור, ל־12 שתמכו בהצעות האגודה ופועלי האגודה. כן תמכו בהן חרות ומ. נסים מהליברלים בסיעת גח"ל. נגד ההצעות הצביעו: המערך, ל"ע, הליברלים בסיעת גח"ל, י. בדר מחרות, רק"ח, מק"י וא. אבנרי. נמנעו המפד"ל והמרכז החפשי.

לאחר ההצבעה על שינוי שיטת הבחירות עלו לבמה חברי הכנסת ש. לורנץ (אגו"י) וק. כהנא (פא"י) וקראו את הצעותיהם לתיקון בחוק השבות.

ראש הממשלה משיבה להצעות החוק

ראש הממשלה גולדה מאיר השיבה להצעות החוק בהסבירה, כי הוויכוח איננו על הצורך להציל יהודים מהתבוללות — לזאת מסכימים הכל — אלא על הדרך לעשות זאת. היא הוסיפה, כי סערתם של ראשי הדתיים שהם רוצים להתנהג ביום, כפי שהתנהגו לפני אלף או אלפיים שנה. בזו הם עלולים לסכן יהודים רבים ולהבריחם מהיהדות. ראש הממשלה אמרה, כי היא מתנגדת להנהגת נשואין אזרחיים וכי הפתרון צריך לבוא מידי הרבנות ולא על פי חוק הכנסת. היא טענה נגד הרבנים, שסירבו לגייר חברות קיבוצים ואמרה, כי מי שאינו רואה קיבוץ כבית יהודי אינו מבין מהי תורת ישראל ואהבת ישראל.

ברמזה לעמדות הרבנות הראשית, ובייחוד למכתבו של אונטרמן, אמרה ראש הממשלה, כי נושאי כהונות רמות מתפקדים בהתערבם בנושא. הערה זו גרמה לחילופי דברים חריפים, וכאשר קם ש. לורנץ להשיב לראש הממשלה — אמר: „היתכן לומר לרבנים הראשיים לסתום את הפה בעניין כה יהודי? את רוצה שהרבנים פה יהיו רבנים מטעם? הזדעזעתי שראש הממשלה הרשתה לעצמה להוכיח את הרבנים". התרה החזיק אחריו ק. כהנא: „לא נסכים שיסתמו את הפה לרבנים ויתנו להם לדראון".

תוך קריאות ביניים קמה ראש־הממשלה להשיב והסבירה: „לא אמרתי שלרבנים אסור שתהיה דעה. אבל אינני זוכרת מקרה ששופט עליון שלח שדר לסיעה בכנסת — הבהירה כך. היא הוסיפה שלרבנות הראשית נמסרו צעדים ממדרגה ראשונה של כולנו.

ראש הממשלה פרשה את הטענות שיש לה נגד הרבנות ואמרה, כי אצל רבנים וגדולי תורה שקבעו הלכות בעיירות היהודיות לא התגלגלו ממזרים ברחוב ואצלנו כן. ומדוע? כיום שהרבנים דאז היו גדולים בתורה. שכרו הלכה והיה להם לב יהודי חם.

בספסלי „אגודת ישראל" הושמעו קריאות: „את קובעת למי יש לב יהודי ולמי לא. מי גדול בתורה ומי לא". בין נציגי אגודת ישראל, המערך, ל"ע, פרצה סערה של קריאות. כאשר מעל כולם נשמע קולו של מיקוניס, שקרא לש. לורנץ: „הרי נטורי קרתא אומרים שאתה בולשביק".

ראש הממשלה סיימה בפניה לנציגים הדתיים ואמרה: „אתם מביאים אסון על הכל... לא היתה אצלנו כלהכה לתיה. ואם חלילה יבוא אסון בכם האשמה לא באפיקורסים... אני מבקשת מכם, הזהרו. אולי תשיגו קולות אחדים. תקשו על הממשלה אך החשבו — לאן אתם רוצים להוביל".

גם ההצבעה עצמה לוותה במחלוקת ותקלות. מציעי ההצעות הסכימו להעלות את הצעותיהם יחד, אולם ביקשו להצביע רק על הסעיף הקובע את הסיומת למילה גיור — „כהלכה". היו"ר י. ישעיהו התנגד. היתה לכך חשיבות ובגין ביקש להסביר זאת. הוא קיבל זכות דיבור ואמר, כי אנשי סיעת חרות בגח"ל רוצים לתמוך בסעיף זה בלבד ולא בסעיף נוסף של ההצעות המגביל זכויות — לפי חוק השבות — של בני משפחות עולים מעורבות.

בתום ההצבעה נמסרו הודעות הימנעות על־ידי הרב נריה (מפד"ל) וא. שוסטק (מרכז חפשי). הרב נריה אמר, כי בעת משא ומתן הקואליציוני הבא יעמוד על כך שחוק השבות יתוקן בהתאם להלכה וכי לא יוותרו יותר בנושא זה. הוא הוסיף, כי א. ידלין ומ. ברעם הבטיחו להנהלת המפד"ל, כי מפלגת העבודה תתנגד לכל שינוי בחוק הנישואין והגירושין, בתקופת כהונתה הנוכחית של הכנסת. א. שוסטק טען, כי סיעתו מבדילה בין התורה לבין העזובה, שכנסת חילונית צריכה להחליט בעניינים שהם תורה והלכה.

שם־טוב: ההרכב הנוכחי של הממשלה — הטוב ביותר

„הרכבה הנוכחי של הממשלה הוא הטוב ביותר. ואילו היינו הולכים לפרוץ את הממשלה ההכרחית על נושא דת ומדינה — ציבור הפועלים לא היה סולח לנו על כך, כי לא זו הבעיה הבוערת ביותר במדינה" — אמר שר־הבריאות ויקטור שם־טוב בהופיעו אמש בכינוס עדות המזרח של מפ"ם.

הכנס נערך בבית מרכז מפ"ם בתל־אביב והשתתפו בו כ־100 נציגים ממקומות שונים בארץ. במהלך דברי שר הבריאות והזכירים אחרים נשמעו קריאות־ביניים רבות. שם־טוב הכריז, כי אינו בא לצדד על החלטת המפלגה בענייני פוליטיקה־חוץ. אולם לדבריו טוב שבינתיים נמנע המשבר.

ספאסקי ניצח

(המשך מעמוד 1)

של פישר לעמדה בלתי נוחה, שם לא היה מסוגל להגן על הרגלים שלו. לכן נאלץ האמריקאי להניח לרגלים לגורלם, ולנסות להתקיף את הרגלים הנותרים של יריבו באגף המלכה. בינתיים הזיז ספאסקי את מלכו אל אמצע הלוח. ופישר נכנע במהלכו ה־56. כאשר היה ברור שספאסקי יצליח בסופו של דבר להפוך אחד הרגלים למלכה חדשה.

כל המשחק, אמרו כאן מומחי שחמט, שימש אילוסטרציה לצורה הנמרצת — הכמעט אלימה — בה נאבקים שני רבי־האמנים בתחרות זו. האמן הבין־לאומי ואלוף בריטניה לשעבר, הרי גולומבק, אמר אחרי המשחק, כי לדעתו עשה פישר „משגה של תלמיד". הוא ציין, כי המהלך ה־29 של האמריקאי כפי הנראה לא נעשה „מתוך צלילות דעת".

מומחים תיארו את משחקו של פישר כחלש מאוד וחסר דמיון, ביחוד המהלך ה־29 הגורלי, שבו איבד רץ תמורת שני רגלים בלבד. בסיום המשחק לחצו היריבים ידיים ויצאו בנפרד. המשחק השני בסידרה ייערך היום.

טעם אגסים
כמנגינה
ערבה לאוזן

השנה לרשותך שפע אגסים
המועצה לייצור ולשיווק של פירות
T4

משלחת „השוק" מגיעה מחרתיים

מאת סופרו המדיני של „דבר"

שני פקידים בכירים של מוסדות השוק האירופי המשותף יגיעו מחרתיים לארץ לבירור עמדת ישראל בנוגע ליחסיה עם „השוק".

הפקידים הם המנהל הכללי לענייני חוץ של ועדת השוק הלמוט סיגריסט ומנהל איזור הים־התיכון שלה, פסי לורן. הם יפגשו עם פקידים ישראלים בכירים במשרדים הכלכליים ובמשרד־החוץ.

ישראל דורשת התאמת הסכם הסחר שלה עם „השוק" לקראת הצטרפות בריטניה ויתר שלוש המדינות האירופיות. צרפת הציעה למוסדות „השוק" לחתום על הסכם גלובאלי עם כל המדינות, דוגמת ישראל וספרד, שיש להן בעיות סחר מיוחדות עם השוק המשותף. ישראל לא דחתה את ההצעה הצרפתית הנמצאת עתה בעיון, אבל הצעה זאת אינה פותרת את בעיות המעבר הדחופות עד שייחתם הסכם כזה, אם ייחתם.

מטוס עוקב אחר תנועת כתם הזפת הגדול בים

מאת אריאלה ראובני, סופרת „דבר" בחיפה

מטוס של חברת „כנף" נחכר על־ידי אגף הספנות והנמלים כדי לעקוב אחרי תנועתו של כתם־הדלק הגדול, הנמצא במרחק 55 מיל ימי מחופי הארץ ונע צפונה במהירות של 10 מיל ליום.

סגן מנהל אגף הספנות לעניינים טכניים י. אורון אמר לי אמש, בתשובה על שאלתי, כי תוך 6—7 ימים יתברר אם יש סכנה שהכתם יזהם את חופי הארץ. על פי הדיווחים של הטייסים על תנועות הכתם נראה כי הוא נמצא במצב של התפוררות ושקיעה. אף־על־פי־כן, אם יתברר שהכתם מתקרב אל חופי הארץ, יינקטו אמצעים להרחקתו.

בינתיים דיווח אתמול טייס המטוס, כי גילה כתם נוסף של דלק מול קטע החוף שבין חיפה ואשדוד. אגף הספנות והנמלים ינסה הבוקר לברר מאיזו אניה נפלט הדלק.

אבן במזכירות „העבודה"

(המשך מעמוד 1)

בלי משא־ומתן ואין משא־ומתן בלי התקדמות. זהו הנסיון של השנתיים בכל הסכסוכים הבין־לאומיים המרכזיים".

לא שיחרור חד־צדדי

לשאלה בעניין חילופי שבויים בין ישראל לסוריה ומצרים ודחיית ישיבת מועצת הבטחון בנושא זה, אמר שר החוץ, כי כמה מדינות באירופה לא היו מוכנות הפעם להציע שיחרור חד־צדדי של גנרלים סוריים. לא כל כך פשוט היה להציע הצעה מדגדגת, שהואיל ולקחו פה גנרלים וקולונלים — הרי הדאגה הבין־לאומית נתונה להם מיד ולאלתר. אבל אחרים, „בני־דרך" — 13 שבויים ישראליים ויותר ממאה ערבים — אינם גנרלים, ולכן לא איכפת אם יוסיפו להתענות בשבי ובכלא עוד חדשים ושנים.

ואמנם היתה הצעה כזאת והיא נשמעת מנימוקית של החלטת מועצת הבטחון בנושא זה. אבן אמר שהיתה מדינה אירופית אחת אשר רצתה להציע חילופי־שבויים כלליים.

פעלתנות מדינית — בראשית 1973

אשר לעמדת ארה"ב כלפי ישראל, אמר שר החוץ כי יש להניח, כי „בראשית 1973 יתעורר האיזור שלנו להיות מוקד לפעלתנות מדינית יותר נמרצת מאשר עכשיו". אך אם אפילו תיעשה הערכה מחודשת בעמדה הבין־לאומית של ארה"ב באזורנו, הרי „יש להצריך את העמקת ההתחייבויות של העם האמריקאי למפלגותיו ולשכבותיו לאותן מגמות שהן חיוניות בשבילנו".

סקירה על ועידת סינגפור

אחרי דברי אבן מסר שר המשטרה שלמה הלל סקירה על הוועידה של המפלגות הסוציאליסטיות שהתקיימה באחרונה בסינגפור ושבה השתתפה משלחת של 3 חברים מטעם מפלגת העבודה. הוא ציין, כי נציגי המפלגות בקונגרס טענו, כי הן לא מקבלות די סיוע מהאינטרנציונל הסוציאליסטי האירופי. הלל אמר, כי ישראל יכולה להיות חוליה מקשרת בין האינטרנציונל האסיאתי לבין האינטרנציונל האירופי.

את הישיבה פתח וניהל מזכיר „העבודה" אהרן ידלין, שהודיע כי ראש הממשלה לא יכלה להשתתף בישיבה מחמת ישיבת הכנסת שנתארכה אתמול. ידלין סיכם את המשבר הקואליציוני האחרון בציינו, כי מפלגת העבודה תקיים בחודשים הקרובים בירורים אינטנסיביים בסניפים בנושאים שעמדו במרכזו המשבר האחרון.

אינגריד מטהאוז

עו"ד בת 26 — יו"ר „הדמוקרטים הצעירים" בגרמניה

לראשונה בתולדות גרמניה־המערבית נבחרה אשה כראש ארגון נוער פוליטי. „הדימוקרטים הצעירים" ארגון הנוער של „המפלגה הדמוקרטית החופשית", בחר באינגריד מטהאוז, עורכת־דין בת 26, כיו"ר הפדראלי החדש שלו.

אינגריד, המתכוננת לפעול למען שיפור מעמדה הסוציאלי של האשה בגרמניה, איננה רואה בבחירתה דבר יוצא־דופן. עד כה פעלה אינגריד מטהאוז בהכנת הסעיפים הנוגעים לשחרור האשה, אשר ייכללו במצע „המפלגה הדמוקרטית החופשית" לבחירות הכלליות, הצפויות במערב־גרמניה בסתו.

יעל צור — מלכת המטבח

יעל צור מקרית חיים זכתה בתואר „מלכת המטבח הישראלית" תשל"ב. שר התיירות משה קול העניק לה את הסינר עבור מתכונה, רולדת הודו בתפוחים. בתואר הסגנית הראשונה זכתה אודם דבים, ממנהל רחובי בית חנינה, שהגישה תפודים בבשר כבש. הסגנית השנייה היא ענת יודסין, סטודנטית מירושלים, אשר בישלה דג בגבינה ובענבים.

היום שביתה בבתיה"ח

(המשך מעמוד 1)

במינהל, משק, כוחות עזר ואחיות המרפאות, בבתי החולים הקיים תורנות למקרים דחופים ולמקרי חירום.

חבר מרכז קופ"ח י. פלגי אמר, לי, כי לעובדי בתי החולים שתי תביעות: שכל העובדים אשר נכנסו לעבודה אחרי הסוג יקבלו דרגותיהם או תוספות לשכרם, כפי שהעניקו לעובדים בזמן הסוג ב־1964. תביעתם השנייה היא, מתן 75 לירות לכל העובדים ללא יוצא מן הכלל, כפי שקבלו עמיתיהם בבתי החולים הממשלתיים.

מוסדות ההסתדרות שבהם נדונו תביעות אלו החליטו, כי כל העובדים יקבלו 75 לירות, אבל אלה שקיבלו תוספת שכר בעבר, היינו — העובדים משנת 1964, יקבלו תוספת קטנה יותר. וכך יגיע שכל עובדי בתי החולים בסקטורים שהוכרזו יקבלו שכר שווה בעד עבודה שווה. שאם לא כן יווצר מחדש הפער בשכר עובדים, אשר בעבר גרם לסכסוכי עבודה.

מרכז קופ"ח, אומר פלגי, קיבל את מסקנות ההסתדרות ומבצע אותן.

בקשר להצטרפותן של אחיות מבריאות־החוץ, הסתבכה להוספת של 50 לירות הניתנות לאחיות העובדות במחלקות בתי־החולים — התביעה היא בניגוד לסעיף מפורש בהסכם הקיבוצי — הבין־מוסדי עם הסתדרות האחיות.

חבר מזכירות ארגון עובדי קופת חולים צ. לוים אמר לי: ההודעות שדנו בתביעות עובדי מינהל משק וכוחות עזר, החליטו, כי מגיעה לעובדי סקטורים אלה תוספת של 75 לירות, כפי שקיבלו עמיתיהם בבתי החולים הממשלתיים, סכום זה צריך להשתלם ריטרואקטיבית מ־1.10.1970.

נציג עובדי קופת חולים, אמר אמש, כי בפגישה אתמול הציעו העובדים לקיים משא ומתן מיידי כדי לסכם את הבעיה על מנת למנוע את השביתה. מ. בר־טל הודיע, כי אין באפשרותו לכנס את הפורום המוסמך לדון עם העובדים בנושא. הם הודיעו, כי אם יימצא פתרון מניח את הדעת בעניין תשלום 75 לירות ריטרואקטיבית משנת 1970, יהיו מוכנים לדחות את הדיון בשאר התביעות לתקופה מאוחרת יותר.

העובדים — אמרו הנציגים — מוכנים לכל פגישה עד שעה 5 בבוקר, כדי למצוא פתרון ולמנוע את השביתה שאינה לרצונם.

דבר
DAVAR
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן
המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת. ד. 199, טלפונים 246251 (6 קווים).
סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 246251.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רחוב הלל 16, טלפונים: 231251־3.
חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111—2—3.

מקגאוורן משמעות נצחונו

ירתו של בוהרי מק'גאוורן כמועמד המפלגה הדמוקרטית שיאות ארה"ב, היא לא רק נצחונו האישי הגדול של גוף מדרום־דקוטה, אלא גם פתיחת תקופה חדשה בתול־ת המפלגה הדמוקרטית. מינויו של מק'גאוורן והתרכב הה־י של הועידה שבה נבחר, מדגימים את השינוי הגדול יותר שחל במפלגה הדמוקרטית מאז עליית רוזוולט לפני שנה. בהערך המפלגתי האמריקאי, הנוטה בדרך כלל רכז, זוהי תזוזה שמאלה, לקראת רפורמה מזורזת בתחומי נים והכלכלה, ההחזרת נקודת־הכובד — שמאז סוף שנות הרחקה — לתפקידי ארה"ב בזירה הבין־לאומית — מדיניות הפנים האמריקאית.

קרוב לוודאי כי בימים ובשבועות הקרובים יעשה המנ־ג החדש של המפלגה הדמוקרטית נסיון לגשור על הפער ש לבין תומכים מסורתיים של המפלגה, שלא התלהבו ירתו ובכמה מסעיפי המצע הליברלי שאושר. אולם אפיים להחייאת הקואליציה הרוזוולטית הישנה של איג־ים מקצועיים, פועלים, מיעוטים אתניים ואף שמרנים דרו־ים הם מועטים. האינטרסים של האינטליגנציה הצעירה משפעה מהתסיסה האנטי־מלחמתית ומהמתיחות הצירו־ת אינם זהים עם אלה של מיליוני חברי האיגודים המקצו־ים, וכך מתרחק הניגוד בין הכושים למיעוטים האתניים צבים. במסגרת שידוד מערכות זה יתכן שצפוי מעבר שכבות מסויימות למחנה הרפובליקאים, שבעשרות הש־האחרונות היו מפלגת המיעוט. יתכן שתוחזה מסויימת תחול בציבור היהודי. אם כי קרוב לוודאי שהרוב הגדול המצביעים היהודיים יוסיף לשמור אמונים בעשור זה פלגה הדמוקרטית.

מבחינה ישראלית יש לציין בסיפוק כי למרות המגמה ללית של צמצום התחייבויות־החוץ האמריקאיות נענה גאוורן לדרישתם של ידידי ישראל במפלגה, ובהסכ־ע אושר תיקון פרו־ישראלי נמרץ במצע. המבטיח קיום נוכחות אמריקאית בים התיכון. כדי להרתיע את ברה"מ מנע לחץ בלתי־נסבל על ישראל. ישראל זקוקה לאהדה תי המפלגות הגדולות; וכשם שהיא מעריכה את מעשיו הנשיא ניקסון, היא מוקירה את תמיכת קודמיו בבשי־ת והמשך התמיכה בישראל מצד הדמוקרטים בשני בתי הנגרס.

עיבורי שיטת הבחירות

ת הבחירות שזכתה אתמול לרוב מוחלט בכנסת שומרת עקרון היחסיות. אך חידושה הוא בהנהגת היסוד האזורי חירות בישראל. שיטה זו לא תשנה שינוי דראסטי את המבנה המפלגתי הקיים, אולם היא עשויה להביא להקטנת מספר הסיעות הזוכות לייצוג פארלמנטרי. על השיטה שהיתה נהוגה בישראל. נאמר, בצדק, שיש בה „פרס לפילוג וקנס לגה מאוחדת" (המתפלגים זוכים בדרך־כלל ביותר קולות ממפ־לגה מאוחדת). ואילו השיטה המוצעת באה לתקן עיוות זה וגם להבטיח קשר הדוק יותר בין הבוחר והנבחר. כאשר יהיו בארץ כמה עשרות אזורים וחבר־כנסת יהיה זקוק לקולות של האזרחים באזור מסויים — הקשר בלי ספק יתעמק.

יש להניח שהשינוי יתרום גם לשינויים אישיים בכנסת התשיעית (הכנסת השמינית תיבחר לפי השיטה הישנה) ויהיו בה יותר אנשים שייצגו של אזורים רוצים בהם ופחות הנשענים על מנגנוני המפלגות.

ההחלטה שאתמול היתה שיא של מאבק ציבורי, ממושך מאוד, אולי הממושך ביותר בישראל סביב חוק כלשהו. היוזמה שיצאה מ„צעירי מפא"י" ב־1950, הפכה למאבק פעיל בציבור משנכנעה מפא"י ליוזמת ד. בן־גוריון והוד־ליסה ב־1953 ליזום שינוי בשיטת הבחירות.

ההצעה שנתקבלה אתמול בכנסת היא מתונה בהרבה מזו שמפא"י רצתה בה מלכתחילה ולא הצליחה להשיג רוב למענה. יתרונה הגדול של ההצעה החדשה הנו באפשרות להשיג למענה רוב, ואולי קל יותר להגנים אותה בחברה הישראלית, מפני שהשינוי איננו דראסטי כל כך.

אמנם כדי לקבל רוב למען ההצעה היתה נחוצה תמיכה של כמה סיעות. כי מפלגת העבודה גיבשה את ההצעה וסיפקה את עיקר התמיכה בכינוי. אחוד שלוש מפלגות הפועלים למפלגת העבודה הישראלית הוא שאיפשר רוב למען שינוי שיטת הבחירות.

ארכה ליישור ההדורים

להימנעות המפד"ל מהצבעה על הצעת ה"כ ש. לורנץ אמנם קדם מאבק בסיעה ולחץ מצד מנהיגים דתיים בעלי מגמות פוליטיות ואישיות — אולם האחריות הקואליציונית ניצחה, בכך סוכל נסיון של הרגע האחרון לכוון את הענינים למשבר. אם כי משבר זה לא היה מוציא את התיקון שהוצע בחוק השבות מגדר הפגנה, ולא היה מבטיח את קבלתו.

הימנעות זו אתמול, והחלטתה של נשיאות הכנסת ביום ב' שלפיה תידחה עד אחר הפגרה ההצבעה על הצעת האגודה — חיסלו את סכנת המשבר הקואליציוני, אשר היה מביא עמו הקדמת הבחירות.

אמנם הבדלי גישה בעניין זה בקרב המערך נשארו בעינן ולפחות להלכה ייתכן שהבעיה תתייצב מחדש אחרי הפגרה. אולם השבועות הארוכים שיעברו עד פתיחת מושב החורף של הכנסת הם שהות מספקת למציאת דרך נאותה ליישור ההדורים.

עולם ומלואו ז'נבה

אווירה פוליטית לא נוחה לישראל בעיר המארחת מוסדות בין־לאומיים רבים

ראובן עשור, ז'נבה

יא התבררה. בשנים הראשו־נות של מגעיו באו"ם בניו־יורק כי מוסדות רבים של או"ם ש בז'נבה. הגיעו במעגל הישראלי לכלל מסקנה. כי נבה יש צורך לקיים דרך עין דיפלומאטי קטן ומק־ שימשו את המשלחות ה־ כבהירת מתן עצה מדי־ ויקים מגעים עם מוסדות ועם משלחות אחרות.

להת הקבוצה מונה כיום שלושה דיפלומאטים מקצו־ אך הוטמי פעילותה הרבים ומלואו. בין היתר היא עו־ בנושים שאין לוחלו בו כלל החברה ובקבלה אינפורמא־ מדינית. אולם עיקר תפקי־ א — קיום מגע עם ארגוני השונים בסקטורים. החשובים הם: ארגון העבודה, אר־ הבריאות, ארגון הטלקומו־ הארגון המטאורולוגי. ב־ יושבים עוד ארגונים רבים. הסניף של יאמא שמרכזה ריאול, הארגון העוסק בקר־ מנגנון הפטנטים (במי־ בין־לאומי), ארגון גאו"ם. ה־ לידוד בעניייני מכס ותצ־ מוסדות אפטא (הגוסס) המוסד הידוע ביותר, בו בז'נבה — הצלב הא־ הצלב האדום הוא מוסד די, אשר כבש לעצמו במ־ זמן מעמד בין־לאומי. ליש־ ש מגע עם שתי ועדות של הצלב האדום — א. הועדה הבין־לאומית, שהיא מוסד שוויצרי לכל דבר והיא הממונה על צור־כי הצלב האדום בארץ ובמזרח התיכון; ב. עם המחלקה המש־פטית והבין־מדינית של הצלב האדום.

המגעים עם מועצת הכנסיות שבז'נבה הם מן המסובכים והע־דינים ביותר. העולם הוואנגלי, שהוא הרוב המכריע במועצה כנ־סייתית זו (אף כי מיוצגים בה גם פרוטסטאנטים וקאתולים), שסוע ומפולג. המועצה הכנסי־תית מנסה להעמיד את עצמה במידה מסוימת, כמשקל שכנגד לוואתיקן. אך איננה מצליחה ב־כך. חילוקי־הדעות החמורים ב־תוך הכנסייה, משתקפים היטב בתוך המועצה הכנסייתית. כאן מתקיים דו־השיח בין שתי הכ־נסיות הנוצריות הגדולות, ואף השיח עם הכנסיה האורתודוכ־סית, הפרוסלאבית. כאן גם מר־כז נסיונות השיח בין הנצרות והיהדות, ובין הנצרות והאיסלם. כל אלה יש להם משמעות לא רק דתית אלא גם פוליטית. במשך השנים נוצר הרושם, כי דו־השיח עם היהדות כמעט שאינו מתקדם (להוציא את היהדות הרפורמית, שאין לה כל משקל פוליטי בא־רץ), וזאת לא מעט בגלל עמדתה הבלתי־מתפשרת של הרבנות ה־ראשית. לעומת זאת מסתמנת הידברות יותר ויותר רחבה עם האיסלאם דווקא. אף כי דפוסיו הדתיים של האיסלם אינם פחות נוקשים מאלה של היהדות הד־תית (עם זאת יתכן שרגישותה הפוליטית של האחרונה גדולה יותר).

נקל לשער מה המאבקים הצ־פויים לישראל במסכת מורכבת זו. אם נוסיף על כך גם את ב־עית הכנסייתיות המהותיות התכנסיסיות, בעולם השלישי, ש־בו יש לנצרות מעמד חשוב, אפ־שר להבין מה צפוי לנו בזירה חשובה זו.

אחרי הטבח בלוד פירסמה ה־מועצה הכנסייתית, מלל הפרו־טסטאנטים, גינוי חריף של הכב־שה. יש לראות בכך הישג מדי־ני. השפעות האנטי־ישראליות במועצה נובעות ממקורות שו־נים: המרשים בארצות־הברית, שחוגים שונים בהם שונאים את היהודים מסיבות „מקומיות"; ה־השפעות המוסלמיות והערביות בעולם השלישי, האלמנטים האנ־טישמיים המסורתיים בכנסיה ה־קאתולית ובמידת מה גם הא־ואנגלית ועוד. גם הכנסיות הא־מריקאיות מושפעות מלחצי הכו־שים מבפנים. שעה שבעולם הש־לישי אין היהודים קיימים כק־בוצת־לחץ בעלת משקל. אין זאת אומרת שאין לנו ידידים כלל, אך התמונה איננה ורודה ודאי עוד תלך ותקדר.

ז'נבה היא גם מקום מושבו של הקונגרס היהודי העולמי. גם פעילותו של ד"ר גולדמן במ־קום זה לא תמיד יכולה להיחשב כסיוע רב למאבקי מדינת ישראל. הדבר בא לידי ביטוי בהכרזותיו והכחשותיו התכופות. בדמשק הל „ידידיו" מסוגם של הסנאטור פולבריט, השגריר דוברינין, טיטו וכיוצא באלה.

בין המוסדות היהודיים היוש־בים כאן, ראוי להזכיר את ה־ג'וינט, את משרדי הסוכנות עם מבקר הסוכנות באירופה, ואת הייאס, שאיתנו מקיימת ישראל קשר הדוק. כן נמצא כאן מרכז „אורט". „ההצבר" הוא ארגון לא גדול, המסייע בגיוס מימונה של העליה מברה"מ.

ארגון העבודה הבין־לאומי הת־כנס באחרונה בז'נבה, במושב התנהלו מאבקים מרים. כיורש נבחר בו אלי מריאל, כנציגה של ישראל, ברוב של 62 קול. בק־רוב תתכנס בז'נבה הועידה ל־פירוק הנשק, וישראל תוכל לע־קוב אחרי דיוניה באמצעות ה־פרוטוקולים של הישיבות.

בז'נבה מתכנסת גם הועדה ל־ענייני הים מטעם או"ם, ועדה בעלת משמעות מבחינתנו. ב־ועדה יושבים נציגי ישראל כמש־קיפים. מושב הועדה יימשך הפ־עם שבועות רבים. רוב מדינות ערב מיוצגות בועדה זו. הוויכוח בועדה ניטש על גבול המים ה־טריטוריאליים ועל המשמעות ה־נובעת מכך לגבי מצרים שונים. כיום, למעשה, נוטים הכל לק־בוע גבול של 12 מייל. אם קבי־עה זו תחול על מצרי באב אל־מנדב וטיראן, נמצא עצמנו נתו־נים בסכסוך משפטי נוסף. גבול זה יחול לא רק על השיט, כי

(המשך בעמוד 11)

חזרה לדרישת המו"מ הישיר

מאת אריה זיו

תנאי בל יעבור להתקדמות להסכם שלום — פגישה בשלב הראשון

כמעט בעת ובעונה אחת עם הו־דעת מזכיר או"ם ד"ר קורט ואלד־היים על החלטתו לחדש את שלי־חות יארינג, התרחש מיפנה בעמ־דת ארה"ב שכמעט אי אפשר היה להעלותו על הדעת עד לפני זמן קצר. כאשר דיווחו סוכנויות הידי־עות מבירת כווית, כי מיניסטר החוץ האמריקאי ויליאם רוג'רס התייצב שם מפורשות לצד תביע־תה המקורית של ישראל למשא־ומתן ישיר להסדר הסכסוך המזרח־תיכוני, היו שחשבו כי חלה טעות במסירת הידיעה וכי מייד תבוא הכחשה. אך לא זו בלבד שלא הוכ־חש הדבר אלא רוג'רס אף חזר על עמדתו החדשה במסיבת עתונאים ברומא. הפעם בהדגשה גלויה ומוצרת יותר. „הגיעה השעה — אמר — שבה על כל הצדדים המעורבים בסכסוך במזרח התיכון להבין, כי הם חייבים לפתוח בשי־חות, כדי לפתור את הבעיה"; ו־הוא הוסיף: כי „המזרח התיכון הוא נקודת התורפה היחידה בעולם, שבה עדיין לא נפגשו הצדדים הי־ריבים לשיחות".

בימים אלה, בהם נמצא בעיצומו המאבק על הקול היהודי לקראת הבחירות לנשיאות ארה"ב, מתב־קש כאילו מאליו לייחס גם הכרזו־תיו הללו של רוג'רס לשיקולי בחירות; אך אין הדבר כך. רוג'רס עצמו ביסס את גישתו החדשה על שרשרת עובדות, שאין להן כל שייכות למערכת הבחירות האמרי־קאית. הוא מנה את המקרים, שב־הם נפגשו לשיחות פיסגה ישירות נציגי צדדים, שהיו מסוכסכים ו־שניאים זה לזה לא פחות מאשר מדינות ערב כלפי ישראל: פגישת נשיא פאקיסטאן עם ראש ממשלת הודו, שהתקיימה לאחר שפאקיסטאן נוצחה במלחמה ואיבדה חלק גדול משטחה; פגישת נציגי שני חלקי קוריאה, שביניהם הפריד 20 שנה של איבה עמוקה וזכר מיליון קרב־נות מלחמה; הפגישות בין ראשי הממשלות של שתי גרמניות; חי־דוש השיחות הישירות בין שתי העדות בקפריסין; ועתה — בעניין הנוגע לארה"ב עצמה — חידוש השיחות הישירות בפאריס לשלום בוייטנאם, וזה בשעה שכוחות ארה"ב עודם נמצאים בוייטנאם, ואף ממשיכים בלוחמה ישירה נגד צפון וייטנאם.

המיפנה בעמדת ארה"ב, כפי ש־בוטא על ידי רוג'רס, הוא חד ורב־משמעות מאחר שעד כה נקטה ואשינגטון בהתמדה קו ששלל את דרישתה המקורית של ישראל ל־שיחות ישירות. הטיעון האמריקאי, לפי קו זה, היה, שדרישת ישראל „אינה מציאותית", משום שאין כלל להעלות על הדעת שהערבים יתיישבו עמה ליד שולחן אחד; ו־על כן הברירה היחידה היא זו של שיחות עקיפות. אף כי אולי יהיה צורך „בשלב כלשהו" — שיבוא מאוחר מאד אם לא יבוא כלל — גם בפגישות פנים אל פנים בצורה כלשהי. טיעון זה, שהיה משותף לארה"ב עם כל המעצמות האחרות שהביעו דעתן על הדרך להשכנת שלום באזור, הוא אשר למעשה הוליד את החלטת מועצת הבטחון 242 ואת שליחות יארינג, אשר ב־רובה לבשה צורה של מגעים בל־תי ישירים לגמרי. אם כי הוש־תתה פורמאלית על המשאלה ש־שליח או"ם „יקדם את הצדדים לשיחות". יתר על כן: טיעון אמ־ריקאי זה הוליד, אחרי כשלון שליחות יארינג בפברואר אשתקד, נסיון אמריקאי עצמאי להציע „שרותים טובים" כתהליך למשא־ומתן ישיר להסדר חלקי בין יש־ראל למצרים על נסיגה מן התעלה. ואחר כשלון נסיון זה — את ה־הצעה האמריקאית ל„שיחות קיר־בה" במלון האלדורף־אסטוריה בניו־יורק.

לעמדה זו של ארה"ב ושל שאר המעצמות, שנמשכה ללא שינוי מ־אז 1967, נתלוותה האשמה כלפי ישראל, שהתעקשותה על משא־ומתן ישיר „בלתי מציאותי" מעי־דה על סירובה להתקדם בכלל ל־הסדר מדיני. בלחץ האשמה ה־זאת נסוגה ישראל מפעם לפעם מ־דרישתה, בהסכימה אז ל„נוסח רודוס", אז להמשך אין סופי של סי־בובי יארינג בין בירות האזור, או לנסיעות רוג'רס וסיסקו הלוך ו־שוב, או לתיווך נשיאי אפריקה. עתה בא מיניסטר החוץ האמריקאי בכבודו ובעצמו ונטל את הבסיס מהמשך השיטה, אשר ישראל נאל־צה להסכים לה במשך חמש שנים, ולמעשה רוקן מתוכנה זו את שלי־חות יארינג וזו את היוזמה האמרי־קאית להסדר חלקי בתעלה.

רוג'רס הצביע על כך, כי כיום המזרח התיכון הוא המקום היחיד שבו לא נפתחו שיחות ישירות; אך הוא לא הסביר את הסיבה לכך. סיבה זו איננה פורמאלית גרידא, אלא מהותית. סירוב הערבים לפ־תוח במשא ומתן ישיר, שמטרתו ל־הוביל לחוזה שלום והתם במשותף על ידי שני הצדדים (ולא, כ„רודו־ס", מיסמך שייחתם בנפרד וייפקד באו"ם) — סירוב זה בא להנציח את אי הכרתם בישראל, בעצם קיומה ובזכותה לבטחון וריבונות. זהו המשך ישיר של החלטות חארטום, ואין שום ניסוחים מילו־ליים של הנשיא סאדאת יכולות ל־שנות עובדה זו.

שליטי מצרים ביקשו מאז 1967 לנמק את סירובם לשיחות ישירות בכך שפתיחת שיחות כאלה עם יש־ראל, כל עוד זו מחזיקה בשטחים שכבשה במלחמת ששת הימים, פי־רושה „כניעה" המנוגדת לכבוד ה־ערבי. נשאלה השאלה, כפי שהציג אותה במרומז רוג'רס עצמו: מדוע יכלה פאקיסטאן המוסלמית למחול על כבודה בנסיבות זהות ואף חמו־רות יותר — משום שהובהר לה כי בנגלה־דש תישאר מנותקת ממנה לצמיתות. התשובה לשאלה זו ברו־רה לחלוטין: גם אם היא טרם הש־לה להכרה הבין־לאומית. הסיבה האמיתית לטיעון בדבר „הכבוד הע־רבי" היא, כי כבוד זה נפגע לא על ידי מדינה רגילה כלשהי, אלא על ידי המדינה היהודית, שעצם קיומה הוא עדיין עלבון שאין ל־שאתו. אמת זו התפרצה מגרונו של סאדאת בנאומו הידוע ב„אל־אזהר" לפני נסיעתו האחרונה למוסקווה. כאשר קרא להחזיר את העם היהו־די ל„השפלה העלובה שהיתה מנת חלקו בכל הדורות"; וכל קריאותיו התוהרות למלחמה עקובת־דם ול־חיסול הדרגתי של ישראל הן אך פועל יוצא של גישה יסודית זו. וכך גם הסירוב לגשת לשיחות ישירות.

בנסיבות אלה, שנוצרו בעולם והשפיעו ישירות על גישת ארה"ב ביחס למזרח התיכון, הגיעה השעה שישראל תשים קץ, מצידה, לכל הסכמה ל„הכל־עקיפה" מסוג כלשהו, כגון שליחות יארינג, „שרותים טובים" וחיזורים למיניהם, ותב־היר אחת לתמיד, כי תנאי בל־יעבור לכל התקדמות להסדר־שלום הוא כי שיחות ישירות יהיו השלב הראשון.

מהלך גומלין

הקסם הסמכות והאחריות

בעקבות הופעת שר הבטחון בתכנית „מוקד" בטלוויזיה

מאת נחום ברנע

בצדק השיב שר הבטחון משה דיין, בהופעתו בטלוויזיה בלילה, ב„לאו" פסקני על השאלה אם ב־דעתו להתפטר בעקבות המצוות ש־הועלו באחרונה נגד מערכת הבט־חון. לא התפטרותו נתבקשה בבחי־נת הפרשיות האחרונות הקשורות בצבא, כי הוא צעד חמור שאיננו תואם את פילת הביקורת: מה ש־מתבקש הוא בדיקה מחודשת של שני עניינים בעלי חשיבות רבה: א. מידת רגישותה של מערכת ה־בטחון ושל השר העומד בראשה לשיקולים שיש להם היבט הומא־ניטרי. ב. מידת הפיקוח ה־אזרחי, קרי זה של שר הב־טחון, על פעולות בעלות משמעות רחבה הנעשות בשטח, ונכונותו של דיין ליטול על עצמו אחריות לגב־שה. שר הבטחון התייחס בתשובו־תיו לשני עניינים אלה, כדרכו ב־ביטוי בהיר והגיוני, ובקסם מילו־לי רב. שלא כרגיל הפעם הקסים יותר מששיכנע.

רוב אדמותיו של הכפר עקרבה במהדרות השומרון „גודרו" על מנת לשמש שטח אימונים ליחידות צה"ל. חלק בשטחים אלה משמש גם לצרכי בטחון שוטפים. שר הב־טחון היטיב להסביר בטלוויזיה, שמי שהחליט לרסס את השטח (ב־מקום למנוע באמצעים אחרים את עיבודו) טעה בשיקול דעת. מנוסח דיבורו של שר הבטחון צריך היה להבין שקצין פלוני עשה טעות, ושר הבטחון, כדובר בכיר של מע־רכת הבטחון, רואה חובה לעצמו להסביר מה שקרה. אך דיין לא הסביר אותם צדדים של הבעיה, החייבים להטריד באמת. למשל, ה־אם הכרחי שהצבא יתאמן דווקא על שדות מעובדים בשעה ש־שטחים עצומים, ריקים מאדם, עומ־דים לרשותו? האם הבטחון השוטף בבקעת הירדן לחוץ כל כך גם ב־1972, שמוכרחים לבצע פעולות „גידור" במהדרות השומרון?

ועוד לא הסביר שר הבטחון כי־צד יתכן שאין עד היום הוראות מפורשות במימשל הצבאי, שימנ־עו „טעות בשיקול" מסוג טעות־עקרבה. ועוד לא הסביר שר הב־טחון, מדוע לא פירסם המימשל מיוזמתו הסבר למה שקרה, וחיכה להופעת כתבות מרעישות בעתונות הזרה.

גם בעניין החזרת תושבי בירעם ואיקרית נראה הסבריו של שר ה־בטחון מתמהק. בויכוח שהתקיים בעניין זה בחדשים האחרונים, סי־רב דיין בעקשנות להביע דעה בשמו. כאשר נשאל על כך, הצדיק שהרמטכ"ל יאמר את ה„לאו". אחר כך אמר שהוא סומך על דעת הרמטכ"ל. גם בהופעתו בטלוויזיה התמקד דיין על היות הדעה הש־לילית של הרמטכ"ל הנוכחי וה־רמטכ"ל הקודם. „אני אינני חו־לק עליהם", אמר. והנה, כולנו מעריצים את הרמטכ"לים, אלה שהיו וזה שעודו מכהן. וכולנו סומ־כים על דעותיהם לא פחות משסמך כך עליהם דיין — אך דווקא עניין בירעם נראה כנושא מובהק להח־לטה של שר ולא של מפקד בכ־יר. רמטכ"ל מביע דעה רק מ־היבט בטחוני, ולא צריך להי־יות פרשן צבאי על מנת להבין, שיש סיכון בטחוני מסוים בישוב הכפרים ליד הגבול. אבל יש סיכון רב יותר במדיניות הגשרים הפ־תוחים, למשל, או בביקורי הקיץ, ובאלה היתה לדיין דעה ברורה. אכן, שר הבטחון הוא שצריך לש־קול את צרכי הבטחון מול הערך ההומניטארי והפוליטי גם בעניין החזרת תושבי בירעם ואיקרית. דיין אומר שעדיין לא אסף את מלוא האינפורמציה בנושא זה. נראה לי שמן הדין כי יעשה זאת, לא כ„טובה" לכמה עתונאים בלתי־אחראיים (כדבריו) המבקרים את צה"ל בכל הזדמנות, אלא במסגרת תפקידו.

סוף סוף הוא טיפל אישית בשח־רורה של בת הרב מבית יוסף, או בהצלתה במסוק של נערה בדו־אית שמשפחתה כעסה עליה. בירעם ואיקרית חשובות, נדמה לי, הרבה יותר.

גם בעניין פיתחת־רפיח מסתמך דיין על אחרים, פחותים ממנו בד־רג ובאחריות. הועדה בראשות אלוף שחקרה את העניין יכלה לחקור את המעורבות בפרשה רק עד דרגת אלוף ולמטה ממנה. ב־שעה שהקצינים המעורבים האשי־מו באחריות למעשה גם את הנח־יותיה של לשכת שר הבטחון עצמו. אולי אין לטענות אלה יסוד, אך מ־כיון ששר הבטחון מסרב להציג את העדויות לפני גוף אזרחי כלשהו, סגור ואחראי ככל שיהיה, אין ל־דעת גם עכשיו על מי, בעצם, מגן דיין.

גם בשאלת החזרת המפונים מסתמך דיין על ועדה בראשות קצין לא־בכיר, שהרמטכ"ל מינה להחליט בשאלת שיקום הב־דואים. נדמה שמותר לשאול: האם פינוי כ־6000 נפש ומקומות יש־בתם איננו חשוב דיו, ששר הבט־חון יפסוק בו?

נדמה שהשאלה החמורה ביותר, שהתעוררה בפיתחת־רפיח, היא שאלת האחריות. כששר הבטחון משיב בעניין זה שגם על בריחתם של כמה שבויים סוריים מצריפין הוא אחראי, מתקבל רושם, הפוך כנראה מזה שרצה ליצור, שבעצם איננו מוכן לקבל אחריות ולתת גיבוי לכפופים לו גם במקרים בהם הוא באמת חייב בכך. הרי ברור ששר הבטחון איננו אחראי לברי־חת כמה שבויים אלא במובן ה־פורמאלי ביותר, ואין להשוות את האופי של שני הדברים, לא מבחינת הכבוד ולא מבחינת בהי־רות ההנחיות.

„לא פעם טענו, כי הוא „נגד דיין" הרמטכ"ל ונגד דיין השר, שההנ־חיות שלו גמישות ורחבות עד כדי כך, שהן הופכות את הצלחות מקר־

(המשך בעמ' 8)

דברים

ילה ולה

אמרו „פיתויים ליברליס־טיים" (12.7) מחלק הח"כ י. ידש את אזרחי ישראל המ־ בהנהגת נישואים אזרחיים קבוצות עיקריות: הדוגלים בדעה, שבמדינה ודית מודרנית אין לתת לדת עמד מחייב ושמחובתה של ה לתת לכל תושביה את ה־ הדרוש כדי לקשור ביניהם של נישואין מבלי להתחייבם ק למוסד דתי כלשהו. אלה המוכנים, בדומה להח"כ י, לשמור על הזיקה בין המ־ היהודית לבין החוק הנוהג ם במדינה, אבל רק „במידה זה הזאת איננה גורמת הכב־ סבל או כפיה על היחיד". הקבוצה השניה מתוכה הח"כ ומידט ומנסה להוכיח, שמותר ג מ„פסולי חיתון" להקריב את עם ואת עתידם המשותף הד־ ר למען הציבור הכללי". ומת זאת הוא קובע לגבי אנ־ הקבוצה הראשונה, שהשקפ־ עינה ראויה אפילו להידונה „אין לנו דין ודברים עם ה הראשונה. היא מתכוונת טומאלית לכל זיהוי בין לות ויהדות" — כותב מחבר המאמר. הוא טוען בפסקנות, ש־עמדתם נוגדת גם את „אשר באמור ונכתב במגילת העצמאות".

זוהי הגדרה שרירותית, המייח־סת לרוב הישראלים התומכים בה־נהגת נישואים אזרחיים השקפות כנעניות ושוללת מהם את הזכות המוסרית להיאבק על דעותיהם כי־הודים. הדואגים לא פחות מהרב גולדשמידט לעתידו של העם היהודי ודמותה של ישראל כמדינה יהודית.

רשאי, כמובן, הח"כ גולדשמידט לכתוב ככל העולה על רוחו. אולם אין פירושו של דבר, כי אפשר לש־לול מהמצדדים בנישואים אזרחיים את זכותם להיות שותפים להכר־עות בנושא זה ושיהדותם טעונה הכשר מצד חוגים דתיים כלשהם.

דב אפל

בין דיין לספיר

דומני כי ידידיו של שר הבטחון מ. דיין ומתנגדיו כאחד הופתעו ו־השתוממו על התקפתו האחרונה נגד שר האוצר פ. ספיר. בציינו כי הוא ביקורתי לגבי שיטותו הכל־כלית. מה קרה? לשם מה להו־סיף עוד קצת דלק לאווירה המ־סוכסכת שמסביב. משה דיין, הדו־גל בממלכתיות צרופה, מה של איפוא עליו להרהר כיצד תראה המדינה הממשלה אם הוא ישמש בכך דוגמה גם לשרים אחרים, ש־יתחילו בפרסום הצהרות אלגנטיות של שר נגד שר בנוסח שלו: „ביר־קורתו איננה כלפי האיש, אלא לגבי השיטה שלו"?

אם באמתחתו של דיין הצעה ל־שיטה כלכלית גאולה, השונה מזו של ספיר (לדעתי אין זו אלא אשליה), מוטל עליו להיאבק על כך בתוך הממשלה. אך לא יכול שר לשבת על שני כסאות, להיות בעל דעה בפנים ולהתקיף בחוץ חברו בממשלה.

הדבר התמוה בביקורת דיין אינ־נה רק בפגיעה בנוהל הממלכתי־הציבורי, אלא גם לגופו של העניין: הביקורת איננה צודקת מיסודה. אין להתעלם מהעובדה שבתיק, שמח־זיק דיין, יש לו שותף גדול — זהו האיש שנגדו הוא יצא עתה.

בגיוס כספים העצום בתפוצות, במשיכת הון רב להשקעות בארץ, ברמה הגבוהה של הפעילות הכל־כלית והצמיחה הגדולה של משק הארץ — הרוח החיה בהישגים אלה — הוא פנחס ספיר. הוא המנוע הי־גדול של המדינה. האפשר לתאר את מימון המלחמה וקיום תקציב בטחון הנוכחי בלי התנופה, הכשר והמסירות של ספיר? מדוע צריך דיין להצטרף לאלה המנסים לכרסם בדמותו? ודאי יש לספיר (כמו ללא מעטים מאתנו) לפעמים הס־תייגויות מהקו המדיני בשטחים. אולם לזכותו יש לציין כי לגבי משרד הבטחון מגלה הוא לויא־ליות מקסימלית.

גם באלה מתוכנו, הרואים בדיין בכח גדול של האומה והמדינה, יתעוררו ספקות לגבי כשרו לקיים קשרים קונסטרוקטיביים במפלגתו, שהיא כה מגוונת בהרכבה האישי ובדעות הרווחות בה.

י. יואלי

קראתי

קראתי בגליון „הארץ" מיום ג', עמוד 3, טור 3:

המלך טלאל, אביו של חו־סיין, הביא למלך חוסיין את תנחומיהם...

ברוך מחייה מתים.

דל־ף

האלוף והפרקליט

העימות בין אלוף רחבעם זאבי לבין הסניגור עו"ד קריצ'מן במש־פט הרוצח היפאני, קוזו אוקמוטו, עורר רגשות מעורבים בלב רבים מאזרחי המדינה. משני טעמים.

יתכן, שבחקירתו הראשונית של הנאשם היה מקום ואף הכרח להמ־רוץ שנקט בו האלוף — הצעת אקדח עם כדור אחד „לשימושו ה־אישי" — כדי לשבור את סירובו של הנאשם לדבר. אפילו לא היתה כוונה לממש את ההצעה.

אולם ההתחייבות בכתב, והחתי־מה של האלוף על הסכם כתוב עם הנאשם — היתה „שיקול מוטעה" ואף מצער.

אין זה ענין של יחס כלפי הנא־שם (אפילו נחשוב, כי חובת הה־גינות כלפי מרצחים מסוג זה היא מוגבלת) — אלא עניין של כבוד עצמי בעיני עצמנו ובעיני העולם, שקצין גבוה בישראל ודאי איננו יכול להקל בו ראש.

ואולם דומה, שהתלבשותו של ה־סניגור הישראלי של הנאשם על „מציאה" זו עברה את גבול החו־בה המוטלת עליו בתוקף תפקידו במשפט. הוא גילה בכך להט מיו־תר ומכעיס.

הלל דנציג

דרוש חוק להגנת בחירות

מאת מאיר בראלי

גם לפני הבחירות בהסתדרות הפקידים היה ידוע לכל מי שחי בתוך עמו, כי טהרת הבחירות לכמה וכמה גופים וולונטריים רחוקה מלהיות דומה לזו שבב־חירות לכנסת ושהמצב בעניין זה קשה יותר בבחירות חלקיות בהס־תדרות מאשר בבחירות לועידת ההסתדרות.

עתה באו בחירות אלה שלא הביאו עמן נחת למפלגת העבו־דה — ואין אני מתכוון לתוצאות הבחירות. שורש הבעיה הוא רב־פנים: אנו אומה שבה היצרים הציבוריים מפותחים הרבה יותר מאשר באומות אחרות, פחות עצ־ביות ושביניהן נוטים יותר לספ־קנות: אולי האומר צודק ולו גם במקצת? המפלגות תופסות אצלנו מקום חשוב, מקום מפורז, במערכת הנאמנויות של האזרח הממוצע. זה פרי החינוך בתקופה הטרום־מדינתית, כאשר הנאמנות למפלגה היתה בעצם נאמנות לאומית (גם ההסתדרות הציונית עצמה היתה בסופו של דבר מפלגה). לזה נו־ספת העובדה שרוב האוכלוסיה בישראל מקורה בארצות שבהן לא היתה מסורת דמוקרטית מושרשת וגם הקהילה היהודית התנהלה בא־רח לא דמוקרטי, אם כי היו בה יסודות עממיים יפים.

טיפוח שרשים דמוקרטיים, תפי־סה עמוקה ויסודית של הצדפת הדמוקרטיה, הוא נשמת אפה של מפלגת העבודה. אם מישהו מנסה לזייף בחירות לטובת מפלגת הע־בודה, לא רק שהוא עושה מעשה מכוער, פשע אשר יש עמו קלון, הוא גם עושה מעשה שיש בו סתירה פנימית.

נחוץ שיהיה ברור שמפלגת הע־בודה מבקשת מחבריה־נאמניה שרותים רבים ומגוונים למענה — הלקם בהתנדבות ובעד חלק אחר היא משלמת (ואין בזה שום בר־שנן). יש שרות אחד שהיא בפירוש איננה רוצה משום אדם — אין היא רוצה בשירות זה לא בגלוי ולא בחשאי, לא מלכתחילה ולא בדי־עבד. אין מפלגת העבודה יכולה לרצות שיבדילו את ייצוגה בעצרת זיוף בחירות. הבחינה המוסרית ברורה ואין צורך להסבירה. אבל גם הבחינה המעשית מחייבת את מפלגת העבודה להתאמץ ולהס־ביר לכל חבריה, לרבות הסידרה השרשים של המפלגה, ששירות זה הוא שרות דוב.

מפלגת העבודה רוצה ייצוג נר־חב ורוצה שלטון כדי להגשים דרך רעיונית מסויימת, דרך אשר כל זיוף בבחירות מכרסם אותה. מפלגת העבודה זקוקה למידע מדוייק על מצבה בציבור. כל תו־צאה בבחירות חלקית בין בחי־רות כלליות לבחירות כלליות — תורמת למתן מידע כזה — בתנאי שהתוצאות משקפות את הלכי הרוח של המצביעים.

בחוגי האופוזיציה מדברים על הצעת חוק להגנת בחירות בגו־פים וולונטריים. אינני בטוח שה־דיבור הזה יקרום גידים ועור ויהיה להצעת חוק. אבל אני בטוח שכדי שהחוק יתקבל נחוצה מפ־לגת העבודה כיוזמת החוק. מפלגת העבודה נחוצה בשביל החוק הזה והחוק נחוץ למפלגת העבודה. לא כדי להוציא את הרוח ממפרשי האופוזיציה, אלא לצמצם העניין חשוב שמפלגת העבודה תיזום חוק כזה, זהו צורך רעיוני ומעשי שלה גם יחד.

הטענה שיש באות התערבות ממלכתית בגופים וולונטריים היא טענת סרק. התערבות בבדיקה על כשרות בחירות איננה התערבות בהכרעות ובדרכי פעולה של גוף וולונטרי ובכלל — מי שלא יזייף בחירות לא יזמין שום התערבות, ואילו בין זיוף בלי התערבות והתערבות בלי זיופים — הבחירה ברורה.

אליטליה - חברת התעופה עם זמני ההמראה הנוחים ביותר - פעמיים ביום

טיסה AZ/739 בשעה 13.00

טיסה AZ/747 בשעה 18.30

פנה לסוכן הנסיעות שלך או לאליטליה.

טל. 244141 תל אביב.
טל. 228653 ירושלים.
טל. 532115 חיפה.

Alitalia
ITALY'S WORLD AIRLINE

هكذا من الأصل

רק אלקטרוניקה או גם אטריות

מאת יוסף כנען

שתי ידיעות קטנות ולאו דווקא מרעישות, שהופיעו בעתונות בימים אלה, צריכות היו להדליק אור אדום במשרדי חברת-העובדים בקומה החמישית של בניין הוועד-הפועל. אולם לפי כל הסימנים, ספק אם בכלל קרא שם את שתי הידיעות הללו. ואם אף-על-פי-כן עברו על תכנן ברפרוף ולא הגיבו, תמוה הדבר פי כמה. מה הן שתי הידיעות הללו?

הראשונה — חברה „אסם" הודיעה על החלטתה להקים מפעל חדש וגדול למוצרי-בצק וביסקוויטים, באיזור התעשיה ביקנעם, בהשקעה של 9 מיליון ל"י. כפי על זה יעסיק כ-100 עובדים. הידיעה השניה בישרה לקורא, כי גם חברת „פרומין" הוליטה להקים מפעל גדול לביסקוויטים באיזור-הפיתוח ובדעתה להקצות למטרה זו בין 8 ל-10 מיליון ל"י.

שתי הידיעות הקטנות האלה התפרסמו כמה ימים לאחר שהלשכה המרכזית לסטאטיסטיקה הודיעה, כגם בבאי הכנה עלה מדד המחירים לצרכן ב-1.1%, או ב-5.2% מאז ינואר 1972. באותו יום אמר מזכיר ההסתדרות, עם צאתו לביקור בחו"ל, כי אין לו ספק שהשל באמצע יולי צריך יהיה לשלם לעובדים תוספת-יוקר מוגדלת, כדי לפצותם על ההתייקרויות שבמחצית הראשונה של שנה זו. שר המסחר והתעשיה רק אישר תחזית זו באמרו, בכנס הארצי של הרשות המרכזית לצרכנות, כי עליית המחירים השנה עתידה להגיע ל-15% בקירוב.

אפשר לשאול, מה עניין שמיטה אצל הר סיני? מתברר כי הקשר בין הדברים הללו הדוק, אף כי לא רבים מוכנים להודות בכך. בחמשת החדשים הראשונים של שנה זו עלו המחירים, על פי האינדקס, ב-14.5% בהשוואה לאותו פרק זמן אשתקד. בתוך זה התייקרו סעיפי המזון, לרבות ירקות ופירות, ב-11.7%. וזאת אף שכבר החלה ההוזלה העונתית של פרי הדרך. דרישתו של מזכיר ההסתדרות לפצות את העובדים על ההתייקרות, לא באה כדי שיוכלו לקנות עוד טראנזיסטור או עוד רשמקול, אלא כדי שיוכלו לעמוד בהתייקרות של המזון, דוגמת אותו בקבוק-בירה שמחירו עלה בימים האחרונים ב-12% או ב-5 אג' לבקבוק.

היכן הסקטור ההסתדרותי?

כאשר נוזהת קצב, ראש הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות, התריעה באוזני של שר המסחר והתעשיה, כי מפעלי-התעשיה בתחום המזון מעלים מחירים — מי ברשות ומי ללא נטילת רשות — כללה תשובת השר גם שאלה וגם תמיהה: היכן מפעלי המזון של הסקטור ההסתדרותי? כאשר קובלים באוזניו של הממונה על המחירים, ד"ר משה מנדלבאום, על מעמדם הבלעדי של מפעלי-מזון כגון „אסם", „עלית-ליבר" ואחרים, שאלתו-תשובתו היא אחת: היכן התעשיה ההסתדרותית?

אכן, לפי נתוני המחלקה הכלכלית של חברת העובדים, חלקה של תעשיית-המזון ההסתדרותית בכלל מפעלי-התעשיה בענף זה הוא כ-17%. אולם זה נתון מטעה, כי יש לנכות ממנו את המחלבות של „תנובה", אשר בבעלותן כ-83% של שיווק החלב ומוצריו. כן יש לנכות את מחצית חלקה של חברת „יכין", שכ-50% שלה הם בבעלות הסוכנות היהודית. לפי כך יוצא, כי מפעלי-המזון של הסקטור ההסתדרותי הם לכל היותר כ-10% של ענף המזון כולו. המפעלים מתרכזים ברובם במסגרת חטיבת המזון של „כור" כמו, והקיבוצים בזה. אולם גם זו השגה חלקית בלבד.

עובדה היא, כי לאחר פשיטת-הרגל של בית-החרושת „להמבי" ורכישתו על-ידי קונצרן „אסם", אין לסקטור ההסתדרותי אפילו מפעל קטן אחד לייצור מוצרי בצק, כגון איטריות, ספגטי, ביסקוויטים, אפיפונים וכו'. לעומת זאת יש כמה מפעלים רציניים ביותר בתחום זה בסקטור הפרטי, כגון „אסם", „פרומין", „הודי", ואחרים. מפעלים אלה שולטים בשוק ללא עוררין; הם קובעים את המחירים, משום שאין להם מתחרים. הוא המצב בתחום ייצור ושיווק של דברי מתיקה, סוכריות, שוקולד, קפה נמס, וכו'. כאן השליטה היא בידי הקונצרן „עלית-ליבר". זו למעשה שליטה בלתי-מעורערת. ברם גם בתחומים אחרים של ייצור מזון, ממלא הסקטור ההסתדרותי, במקרה הטוב, תפקיד של „כינור שלישי" או „כינור רביעי". בידי קונצרן „כור" בית-החרושת „מכע" לבדגיה. אף הסידי „מכע" בורחים להודות, כי אינו יכול להתמודד עם המפעל הפרטי „בידי בגד", הן בבחינת היקף הייצור והן מבחינת השליטה בשוק. אותה תמונה מתגלית בתחום ייצור שימורים ממינים שונים. „יכין" וכמה מפעלים קטנים בסקטור הקיבוצי, אינם יכולים להתמודד עם המפעלים הגדולים הפרטיים, כגון „פסיס", „מג", „פרימן" וכו'.

תמונה דומה מתגלית בתחום הייצור של גלידות. כאן השליטה הבלעדית היא בידי הסקטור הפרטי. הסקטור ההסתדרותי אינו עוסק כלל בתחום זה, אם כי הכל דובר הוא במצרך צמיחי מובהק. גם בענף מוצרי החלב נמצאת „תנובה" במאבק חמור עם מתחרים מן הסקטור הפרטי. מפעל „שטראוס" בנהריה, העובד לפי ידע של המפעל הגרמני-צרפתי הנודע „גרווים", מוציא לשוק גבינות קשות שבנות, באיכות מעולה ובמגוון עשיר. גם מפעלים קטנים יותר, כגון „טנא נוגה", מתחרים ב„תנובה" בתחום ייצורה של תוצרת-חלב גיגרת וחדשה, עד ש„תנובה" נדרשת למאמץ שיווקי ניכר, כדי לשמור על חלקה בשוק.

אחד הענפים המבטיחים והבלתי הסיכויים לעתיד הוא — המזון הקפוא. אך כאן נפקד מקומה של התעשיה ההסתדרותית לחלוטין. בארצות אחרות, כגון גרמניה, מפעלי הסקטור הציבורי היו הראשונים שסללו דרכים וחרשות בתחום המזון הקפוא. לא כן אצלנו. בית-החרושת „סנפרוסט" הוא בידים פרטיות ואילו המפעל הכי-ני „קלמרין", הוא שותפות בין הון פרטי ל„פקר". רק בתחום המזון המוכן מכבר קיבוץ יקוים את כולה. יהיה גם הקיבוץ הדתי הפק-חיים, אשר לצורך דיון זה מצטרף לסקטור ההסתדרותי.

אפשר היה להאריך את רשימת המחדלים של הסקטור ההסתדרותי בתחום ייצור המזון. לפי כל הסימנים גם לא ישתנה הרבה המצב בתחום זה בשנים הקרובות, שכן, בתכנית העשור שהוכנה על-ידי חברת העובדים, נמצאת תעשיית המזון בדרגה נמוכה ביותר בסולם העדיפויות. לפי התכנית עומדות, בדרגת עדיפות ראשונה, המתכת והאלקטרוניקה, אשר שיעור הגידול השנתי המבוצע על הפוקען בהן בד ב-18%, לעומת 10% בענף המזון. 750 מיליון ל"י מתכוננים להשקיע במפעלים חדשים לאלקטרוניקה ולמתכת, ועוד 275 מיליון ל"י בענפי הכימיה והפלאסטיק, ובן 240 מיליון ל"י בתעשיית הבנין. אולם מתוך כל ההשקעה החזויה של 1.56 מיליארד ל"י במפעלים חדשים של הסקטור ההסתדרותי, רק 13% או 210 מיליון ל"י נועדו לענף המזון. מזה כ-160 מיליון ל"י למחלבות חדשות ולמפעלים לעיבוד בצעדי הלב. לפי תחזית זו תוסיף תעשיית-המזון, על ענפיה ותת-ענפיה הרבים והמגוונים, להיות מחוץ לתחום הסקטור הציבורי ההסתדרותי.

יחס של זלזול כלפי תעשיית-המזון גילו, לא אחת, אלה העומדים היום בראש קונצרנים הסתדרותיים נכבדים. המנהלים החדשים מתייחסים לכל תכנית ולכל רעיון של פיתוח תעשיית-המזון, כפי שמתייחס מפקד גדוד טנקים לסמל-האפסנאות שלו. מתכת, פלאסטיקה ואלקטרוניקה אלה הם ה„כוכבים" בתעשיה. לא כך המזון. כאן אין טכנולוגיה ומדע. שימורי נקניק או מיץ ענבניות — מי אינו יודע לייצרם? אין זו תעשיה כבדה. אין זה אפילו טקסטיל שגם אליו מתייחסים בסקטור ההסתדרותי בזלזול לאור כצם.

עיקר הכנסתו-תקציבו מוציא העובד השכיר על מזון, הלבשה והנעלה. חברת העובדים צועדת מחיל אל חיל בענפי הפלאסטיקה, המתכת, האלקטרוניקה המתוחכמת. אך את הביסקוויט, כיכר-הלחם, הנקניק שהעובד לוקח אתו למקום-עבודתו, את המלפפון החמוץ ומנת הגלידה המצננת — כל אלה משאיר משק העובדים ליזמה הפרטית. „כור", המעדיף ללכת בגדולות, קובל על ירידה תלולה ברווחים, ואילו „אסם", „פרומין", „פסיס", „מג", „שטראוס" ו„עלית" מצביעים על רווחים טובים מאד.

איראן מצטיידת ב„קונקורד"

מאת ב. בן-מאיר

ההודעה שפורסמה בלונדון בדבר כוונתו של השאה הפרסי להזמין שלושה מטוסי „קונקורד" מתפרשת כצעד שמניעיו פוליטיים. חברת התעופה הלאומית של פרס „איראן אייר" אמנם רכשה זה כבר שתי אופציות לרכישת מטוסי „קונקורד". אך חוגי התעופה לא התייחסו לרמזים אלה ברצינות. „איראן אייר", הגם שהיא חברה צעירה והנהלתה אשר נשיאה כיהן כאדמי נבחר זה עתה לנהיגה המכובדת של נשיא ארגון „יאטא" הבינלאומי, קשה לראותה כקונה הזוקק אמנם למטוס העל-קולי בתוצרת המשותפת הבריטית-צרפתית. כ-70 אחוז מטיסותיה של החברה הפרסית הן טיסות פנים-ארציות. בצוד טיסותיה ארוכות-הטווח בנתיבים הבינלאומיים תופסות רק 15 אחוז בכלל עסקיה.

החברה צופה לביליון נוסעים עד סוף שנת 1972 או עד ראשית שנת 1973. נתיביה פונים מזרחה עד לכיפרין הפרסי, לקראצ'י ולבומבי. קוויה הבינלאומיים כוללים טיסות ישירות מטהראן אל רוב בירות מערב אירופה. מאז 1967 הפעילה החברה גם קו נוסעים למוסקווה וכעתה יש סימנים שבדעת החברה לכלול ביעדיה גם את פקין.

רכישת „קונקורד", שמחירו כשים מיליון דולאר, כלומר מחיר כפול ממה של „בואינג" הענק, כרוך בהפסדים כספיים גדולים לכל חברת תעופה המתכננת ברכישתו. מכל מקום, אין „קונקורד" יכול להיחשב אלא למוצר יוקרה, אשר ישרת בעיקר את אנשי העסקים, שלגביהם יש ערך רב לחסכון בזמן. זהו המטוס המהיר ביותר. אך הוא לא יעניק לנוסעים את מירב הנוחיות; אין בו מדורי הפאר והנוחיות, כמו שיש במטוס ה„אבבר". המטוס צר ביותר ויש בו 128 מקומות ישיבה, מהם 72 במחלקת התיירים. במחלקה הראשונה המרבים אינם רחבים יותר מהמקום הרגיל במטוס „בואינג" של ה„בואינג" שבידי חברת „אל-על".

לפי שעה רק פרס הזמינה את ה„קונקורד", מלבד צרפת ואנגליה, בונות המטוס, כשכל אחת מהן מזמינה חמש יחידות. בידי כמה חברות תעופה „אופציות" לצוד 16 מטוסי „קונקורד", אלא שכיום סובלות חברות התעופה ברובן בגרעונות כבדים וקלושים הסיכויים שיהיה בידיהן לנצל את האופציות.

מלבד מחירו המרקיע שחקים — עומד „קונקורד" בפני קשיים במספר ארצות, בעיקר בארה"ב, מחמת בעיות הרעש וזיהום האוויר.

בעיה נוספת הוא הטווח של הקונקורד; לא יהיה כדאי להפעיל את המטוס בטווחים קצרים מ-2000 ק"מ, דהיינו בקווים פנים-ארציים.

כל הגורמים האלה ישפיעו על סיכויי מכירתו של המטוס. יתר על כן, נשארת השאלה האם אמנם יהיו הנוסעים כה להוטים לחסוך מזמנם ולשלם תמורת החסכון של שעתיים טיסה בין אמריקה לאירופה תוספת של 30 אחוז על מחיר הכרטיס הרגיל. ברור מראש שהשיקול המסחרי מחייב שה„קונקורד" יטוס בתפוסה של 60 אחוז לפחות.

ה„קונקורד" יהיה פגיע גם לתנודות בכלכלה העולמית. הצרפתים ראו בו אתגר לאומי ועניין של יוקרה, ואילו הבריטים התייחסו בהססנות והיה זמן שנתעורר החשש שהם יעדיפו לצאת מהעיסקה, אלא שיציאה כזו היתה עלולה לסכן את כניסתה של בריטניה לשוק המשותף.

רק חברות התעופה הממלכתיות, המקבלות סובסידיה מאוצר המדינה, יכולות להרשות לעצמן את המותרות לרכוש את ה„קונקורד". כל חברה אחרת, שתרכוש את המטוס החדש, תצטרך לשאת בהפסדים כבדים — וזאת אך ורק למען שיקולי יוקרה או מתוך מניעים פוליטיים.

הקסם, הסמכות והאחריות

(המשך מעמ' 7)

דין להצלחת דיין את הכשלונות — לכשלונות הפקודים. לקרבת ד רפיח אינן עדויות להפריך זאת.

אין דברים אלה באים על מנת לקטנר את דיין או להכפיש. נדמה לי שבדרכו למנהיגות לאומית מוקף דיין הערצה עיוורת, המפריעה לו, אני חושש, לשפוט את מעשיו באורח ביקורתי. כדי להיות מנהיג לאומי לא די בהופעה קוסמת בטלוויזיה, אף כי גם לזו יש חשיבות גדולה, והיא נכס שיש לטפחו. נדמה שהנזיפה המרומזת, שקיבל דיין מגולדה מאיר בישיבת הממשלה ביום ראשון, הועיל לו יותר. „אני מביעה" אמרה ראש הממשלה. „כי שר הבטחון ידאג להבטיח, לאור הנסיון שהיה לנו, שכל אחד מהעוסקים בנושאים אלה בשטחים יידע את תחומי סמכותו, את המותר והאסור ומתי הוא חייב לקבל רשות לפני שהוא פועל".

מעתה יש לקוות, שכאשר יקרה, חייב מצער בשטחים, ידע הכל מי בעל-הסמכות, מי הנותן ומי החורג מההוראות. ובלבד שיהיו הוראות ברורות, ושר הבטחון יאות לעמוד מאחוריהן, ולא בהכרזה כוללנית בשידור של דין.

חום בן

טעם אגסים כמנגינה ערבה לאוזן

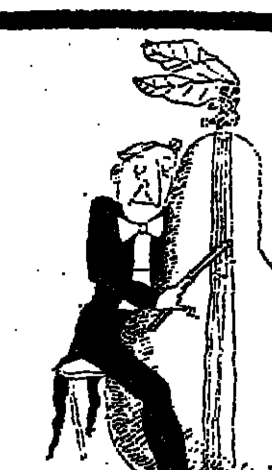

השנה לרשותך שפע אגסים

המועצה לייצור ולשיווק של פירות

ב-14 ביולי תסגרנה לשכות הייעוץ של מס-הכנסה

לשכות הייעוץ הקבועות בתל-אביב ובחיפה תשארנה פתוחות כל השנה

בתל-אביב — ברח' אלנבי 81

בחיפה — ברח' שמריהו לוין 5

הלשכות הקבועות תהיינה פתוחות לקהל ללא תשלום בשעות אחה"צ מ-15.30 עד 18.30

נציבות מס הכנסה ומס רכוש

רשמי-סיור בצפון-אמריקה

מאת ד"ר עמוס שפירא

בחורף שנה זו ערכתי מסע-פגישות והרצאות במרחביה המושלגים של קנדה וארצות-הברית. נפגשתי, בעיקר, עם ציבורים יהודיים ועם אישים וקבוצות מתחום המשפטי, המקצועי והאקדמי: שופטים, עורכי-דין, פרופסורים וסטודנטים. כיוון שלרבים מאתנו מזדמן לבקר בקהילות אחינו בני ישראל שמעבר לים, סבורני, שמקצת מרשמי עשויים לעניין את המסביר הישראלי המצוי. ומי מאתנו אינו עוסק בהסברה מפעם לפעם, בצורה זו או אחרת?

נראה לי, שלצורך הסברה מעמיקה וטיפוח זיקה למדינת-ישראל, עדיפים מיפגשים בקבוצות קטנות וסלקטיביות על הרצאות בציבורים גדולים. יעילות במיוחד הן פגישות על רקע מקצועי משותף — רופא עם רופאים, מהנדס עם מהנדסים, סוחר עם סוחרים. רקע משותף כזה מגשר על פני ערוות ויוצר אווירה של קירבה והיכרות.

רצוי מאוד, אם הדבר אפשרי, להפעיל את כלי-התקשורת ההמוניים במקום — עתונות, רדיו, טלוויזיה. בדרך זו ניתן להגביר לאין שיעור את תהודתו של הביקור, אפילו הוא קצר ביותר, ולהגיע לקהל מאזינים רב. כך, למשל, בהיותי בעיר הקנדית ונקובר (פנינה אורבנית השוכנת לחוף הפאציפי) הופעתי כשעתיים בתכנית-רדיו חיה, שכללה ראיון ותשובות לשאלות מאזינים בטלפון.

הצלחת סיור הרצאות תלויה במידה רבה ביזמתו ובכושר ארגונו של הממונה במקום, אם הוא שליח ישראלי או פעיל הקהילה המקומית. לממונה יש אינטרסים משלו, בין השאר להפגין לפני שולחיו את יכולת העשיה שלו. וחזקה עליו שירצה לנצל את נוכחותו של אורח ישראלי כדי לארגן הופעה לפני הציבור הרחב במקום. הופעות כאלה מהוות חלק חשוב מהפעילות החברתית-תרבותית של הקהילה היהודית. עם זאת סבורני שמבחינה הסברתית צרופה, חשיבותם של מיפגשים המוניים היא משנית ושולית. זאת ועוד: הקהל הבא להרצאות הציבוריות הוא בדרך כלל חם ואוהד, אך ברוב המקרים אין הוא מייצג אלא חלק קטן מהקהילה היהודית במקום. לעתים קרובות בולטים בו דוברי עברית, בעיקר סטודנטים, אנשי מהליך שחזור לארץ מוצאם ויורדים.

ציבור בפני עצמו הם הסטודנטים היהודים. זוהי קבוצה מעניינת, רב-גונית ובעייתית. נראה לי, מסיבות שונות שלא כאן המקום לעמוד עליהן, כי ניתוק מגע קיים בין סטודנטים יהודים רבים לבין ערכיה ובעיותיה של ישראל. בעיר הקנדית הקטנה קלגרי, שהיא כנאות-מדבר בישימון הקפוא של מערב קנדה, נזדמן לי להיפגש עם קבוצה קטנה ופעילה של סטודנטים יהודים וחזיתי בהתלבטויותיהם של נערות ונערים חביבים אלה למצוא דרך להפעלתם של רוב הסטודנטים היהודים במקום, המגלים אדישות גמורה בכל הנוגע ליהדות ולישראל. לדעתי, שומה עלינו לעשות כל מה שאפשר כדי לתמוך בקומץ זה של צעירים מעוניינים, שהם בחינת האיים המתנוססים בביצה אדישה ומתנכרת.

המסביר הישראלי אינו צפוי להפתעות מרעישות בקשר לנושאים המעניינים את קהל שומעיו. השאלות שנשאלתי כוונו, בעיקר, לתחום יחסי-החוץ (מדיניותה של ישראל, סיכויי השלום וסיכוני המלחמה, בעיית ניהול השטחים המוחזקים כמו פיצוצי בתים, מעצרים מנהליים ועוד) ולבעיות פנים (העליה מברית-המועצות והמערב, לרבות שאלת ההטבות לעולים („מה תרומת ישראל מצליח"?) „הפנתרים השחורים" ובעיית הפער העדתי; הרדיית הורס בישראל; שיטת הבחירות ומבנה הפוליטי של המשטר ובעיית דת ומדינה כמו הממזרים, „מיהו יהודי", נישואים וגירושין אזרחיים). כן נשאלתי על מידת ההתערבות הרצויה של יהודי התפוצות בבעיותיה הפנימיות של מדינת ישראל. היהודים של המדינה ונתקלתי לא אחת ביחס אמביוולנטי של רצון להיות-דעת ביקורתית בעניינים אלה, המלווה ברתיעה מפני התערבות-יתר בעיקר לגבי מדיניות החוץ.

שאלות נוקבות נשאלו גם על הפילוסופיה הציונית של מדינת ישראל. האם היא מושתתת על שלילה מוחלטת של הגלות ומתרכזת בלעדית בנושא העליה, או שמא מכירה היא בצורך של קיומה של הקהילות היהודיות בתפוצה ובעיקר הקניית חינוך יהודי-ציוני לנוער, תוך הכרה בעובדה שהעליה היא, בסופו של דבר, נחלתם של מעטים בלבד?

במספר שואלים העלו התוהים על גורלה ודמותה של ישראל בעת שלום, האם צפויים זעזועים ובקיעים בחברה הישראלית כאשר תחלוף סכנת המלחמה והמצור החיצוני יותר?

כיון שרוב מפגשיו הם עם קהל יהודי, אל לו לחשוש מגילויים בוטים של עויינות. להיפך. האוירה היא בדרך כלל נציבה, ידידותית ואפילו חמימה. עם זאת לא פעם הוטחה בפני ביקורת נוקבת על מעשים או מחדלים של המדינה, בעיקר בתחום הסוציאלי-כלכלי ובנושא הדת. מפי אנשים שהשתתפו בקונגרס הציוני האחרון, ובמיוחד מפי צעירים, שמעתי קובלנות קשות על התנהגות של משלחת ישראל בערב הפתיחה של הקונגרס. הוולסת הקונגרס בבניין חובת העליה של מנהיגים ציוניים זכתה, כמובן, לקיתונות-ביקורת.

בסוף נראה לי, שאין זה רצוי — וודאי שאין זה יעיל — לאמץ טקטיקה של סניגוריה עיוורת על כל מה שנעשה או לא נעשה אצלנו. דווקא התייחסות עניינית לדברי הביקורת, לרבות נכונות להסכים לה כאשר היא מוצדקת, עשויה לרכוש אהדת השומעים ולהקנות אמינות לדברי המסביר. עם זאת ראוי להדגיש באוזני השומעים, שאל להם לראות את ישראל באספקלריה קנדית, או אמריקאית, כלומר לפי מערכת המושגים שלהם הנובעת בהכרח ממציאות חייהם בארץ מגוריהם. מושגים אלה אינם ניתנים ליישום אוטומטי ומכני עם המציאות הישראלית, הנ עשויה להיות שונה לחלוטין.

ב. נימוסין ושירותים הם ענין של גיאוגרפיה

אנחנו, עם סגולה ואור לגויים, כידוע. אולם דומני שלא נזיק לעצמנו אם נלמד בכמה תחומים מגויי הארצות וממשפחות האדמה, למשל, בתחום הלא-בלתי-חשוב של נימוס אלמנטארי, התחשבות בזולת ושירות ציבורי.

*

המעבר מהחמימות המהודרת של תל-אביב לקור המקפיא של מונטריאול, הוא חריף למדי: אבל דומה כי חריף ממנו הוא המעבר מטיסה טרנסאטלנטית ב„אל-על" לטיסה מחוף אל חוף במטוס של חברת תעופה קנדית.

האווירה בבואינג 707 של „אל-על", בטיסה מלוד למונטריאול, היתה משפחתית וקולנית למדי: הדיילות נאות למראה, אך לא-כל-כך קלות רגלים. קורקטיות, אך אינן יוצאות מגדרן כדי לשרת לקוח. הדיילים, לעומתן, הם חמורי-סבר, אם לא זעופי פנים. אך הנה מרגיש ממש צורך נפשי להתנצל בפניהם על שאתה נזקק לשירותם.

עולמו הפנימי של מטוס הדי. סי. 8, הקנדי, עמו טסתי מטורונטו לוונקובר (טיסה של כחמש שעות), שונה לחלוטין. ציבור הנוסעים פחות קולני, אך יותר עליז. זלילת הבשר וצליכת המשקאות החריפים מתמידות כיד. אנשים, לרבות נשים, שותים לפני הארוחה, בשעת הארוחה ואחריה. חלל-האויר במטוס היה רווי אדי אלכוהול עד כדי כך, שחששתי בכל רגע להתפוצצות. האוירה החברתית דמתה לבבית טרקלסטר בשעה שתים אחר-חצות. הדיילות — אך, אילו דיילות! הן אמנם פחות יפות מהדיילות שלנו, אבל יותר חרוצות, יעילות ומקצועיות לאין שיעור. הן כמעט מחזרות אחריך באדיבותן, בחייכנותן ובפליצותן. הן גורמות לך להרגיש שאין הן קיימות אלא בשבילך. זוהי אמנם אשליה, אולם אשליה מהנה מאוד.

המסקנה? נראה, שמלאכת השירות קשה על אחיותינו הדיילות, שכולן בנות-ישראל יפות המצפות לראות את העולם.

*

ונקובר היא אחת הערים היפות ביותר שראיתי בעתי. היא שוכנת, שלווה ורגועה, למרגלות שרשרת הרים עטורי שלג ולחופיו הבהקים של האוקיינוס השקט. אף-על-פי שנוסדה עוד ב-1886, היא נראית צעירה וטריה מתל-אביב והרבה יותר נקיה. כמעט שלא נתקלתי בבקבוקים ריקים, בפיסות סיגריות מעוכות. רק ליופה הנירות המפריסים את הרצות עירנו. ניכר, שהישראלי זה בהם אינו מטוסם ברחובות ונקובר.

את החוויה המרשימה ביותר בוונקובר סיפק לי האיש ברחוב. הוא אינו נועף, לא עצבני ולא צועק, אבל גם ידידותי ומסביר-פנים. אנשים זרים לחלוטין פונים אליך במעלית המלון, בכניסה לקולנוע ובחנות הכל-בו באמירות כמו: „האין מזג האויר יפה היום, אדוני?". אנשים מחייכים אליך ברחוב, סתם ככה, בלי שהם מצפים לאיזו טובת הנאה ממך.

אין צורך להרבות מילים על טיב השירות הציבורי בוונקובר. עובדי בית-המלון, מקטן ועד גדול, עושים את מלאכתם בחבובות ובסבלנות. בזמן הארוחה אינך חש שעושים לך טובה כאשר מגישים קפה — ולא רק ספל אחד, אלא שניים ויותר. משרתים אותך בנימוס וביעילות. אין מורים אותך ואין גוערים בך. האוירה נינוחה ומיכפסית. בלי עצבים.

וכך, תאמינו או לא, נהגים אפילו נהגי-המוניות. להפתעתך הם מגולחים למשעי ולבושים כאדם בן הישוב. אדיבותם מהכבת ממש. אין הם צופרים בחוסר סבלנות כדי שתרד לרחוב. בטמפרטורה של 5 מעלות מתחת לאפס, הם יוצאים ממכוניתם המחוממת ועולים לדירתך להודיעך שהמונית מחכה לך. ובהגיעך לתחנה ומפלד הם טורחים לפתוח בשבילך את דלת המונית, אפילו אינך פצצה בלונדית מסבעת. אכן, לא יאומן כי יסופר.

*

הערים אדמונטון וקלגרי הן כעיירות-ספר בישימון-הכפור של מערב קנדה. הן מוקפות מכל עבר אלפי מילין לבנים של ערבות-קרח שוממות. זוהי ארץ קפואה ועשירה במרבצי נפט. בהגיעי לאדמונטון היתה הטמפרטורה 30 מעלות מתחת לאפס. אמרו לי, שהשמש זורחת. הרמתי את ראשי וראיתי כתם אפרפר-צהבהב, הרחק בתוך רקיע קודר, כבד ואין סופי. בכל אשר פניתי ראיתי סביבי אינדיאנים ואסקימוסים. אוירה של צפון רחוק, עלום ומוזר, אפפה אותי מכל עבר.

הרחובות הראשיים באדמונטון ובקלגרי מלאים חנויות למוכר הפרוות ודברי אמנות אסקימוסיים. חנויות אלה מיועדות בעיקר לתיירים, כמותן כחנויות רבות ברחוב אלנבי בתל-אביב, להבדיל. באבגת להבדיל. אתה יכול לשוטט לך להנאתך בחנות המוסקת (למרבה לציין שבחוץ שורר קור אימים) ולהתרשם ממראה עיניך, בלי שמישהו יזכיר לך, כל שהי דקות, שאתה בעצם קונה פוטנציאלי. אתה מעוניין בעזרה, בבקשה! אבל אין מפרידים אותך ואין דוחקים בך. אינך מאבד צלם אנוש בעיני בעל החנות אפילו לא קנית, בסופו של דבר, מאומה. הוא אפילו יברך אותך בשלום היבבי כשהנך עוזב את החנות.

*

איני יודע אם הוי עניין של מורשת אתנית, פסיכולוגיה קיבוצית, אקלים או מצב פוליטי, אך סבורני — ואולי אין זו אלא אשליה — שעם קצת רצון טוב היו יכולים חיינו להיות כאן נעימים, רגועים ושקטים יותר. כלום לא נלמד קצת מהגויים הילכות נימוס, יחסי אנוש ושירות ציבורי?

שידורי החופש הגדול

תשל"ב 1972 לילדי הגן

במרכז לטלוויזיה לימודית

ילד יקר, ילדה יקרה!

בקיץ, בחופש הגדול נשדר לכם מישדרים מיוחדים, בימים ראשון ורביעי, משעה 3.30 אחה"צ. נספר לכם סיפורים חדשים וכן כאלה, שודאי כבר שמעתם ואהבתם. כמו כן נספר לכם על חיות מיוחדות במינן, הגרות על שפת-נחל, ומבלות זמנן תוך שיט בסירה, טיסה באוירון, בקרקס ועוד.

בקשו מאמא או אבא להזכיר לכם את זמן השידור והזמינו גם אותם לצפות אתכם יחד.

חופש נעים מאחל לכם
המרכז לטלוויזיה לימודית

יום ראשון — משעה 3.30—4.00		יום רביעי — משעה 3.30—4.00	
16.7	דירה להשכיר — לאה גולדברג. הנבל בנחל ומה עוד? — מסיפורי שפת הנחל.	19.7	ביפנים — תהרצה אתר. מעשה בגלגל שלא התגלגל — מסיפורי שפת הנחל.
23.7	גילגולו של מעיל; הילדה אילה — ק. פולודובסקה. מסיבה ללא סיבה — מסיפורי שפת הנחל.	26.7	שמליקיפוד — כוש. סודו של רשרוש — מסיפורי שפת הנחל.
30.7	אהרון הצפרון הנגל. התיבה המזמרת — מסיפורי שפת הנחל.	2.8	שירים שונים — מאת מ. ילד שטקליס. האירון — מסיפורי שפת הנחל.
6.8	לאן נעלמה השמש. קרקס על שפת הנחל — מסיפורי שפת הנחל.	9.8	קטינא והליונן — י. מוברת. מדוע לא בא זיר-זיר למסיבה — מסיפורי שפת הנחל.
13.8	ההילך כהמלך. אבני דים ובועות הסבון — מסיפורי שפת הנחל.	16.8	שירים שונים — ע. הלל. מי ראשון — מסיפורי שפת הנחל.

חוק תכנון ובניה, תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי, הרצליה

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965, כי הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז תל-אביב החליטה, באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מספר 1063 א' שינוי 1 לתכנית מפורטת מספר 647 — גוש 6535, חלקה 8, 9, 10. — גוש 6534 חלק מחלקה 27 (דרך), שהודעה על הפקדתה, ביחד עם התשריט המצורף אליה, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 1694 — 28.1.71, עמ' 890. השינוי האמור בצורה שבה הוועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו, הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ולבניה הרצליה וכל מעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים פתוחים לקהל.

ג' בסיון תשל"ב — 16.5.72

ד. רזניק
יושב ראש הוועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז תל-אביב

המועצה המקומית נס-ציונה

על פי חוק העזר לנס-ציונה (סלילת רחובות תשכ"ד — 1964) מודיעים בזה לכל בעלי המגרשים והבתים בגושים ובחלקות המפורטים ברשימה דלהלן, כי המועצה החליטה לסלול הרחבת כביש ומדרכות לפי הפרוט הבא:

רחוב בורדאי:
גוש 3637, חלקות: 281, 282, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 408, 328, 329, 334, 351, 350, 349, 348, 347, 156, 187, 188, 189, 222, 245, 246, 211, 315, 388, 356, 355, 354, 353, 352, 375.
גוש 3636, חלקות: 271, 230, 299, 300, 322, 321, 323, 333, 71, 72, 73, 74, 83, 92, 93.

י. שמיר — ראש המועצה

נס-ציונה, כ"ב בתמוז תשל"ב — 5 ביולי, 1972

יש לי עניין בדבר

כוכבים ולילות

המשבר בתיאטרון - מציאות שאין להתעלם ממנה

מאת מרים טאו

דיון בן־יומיים שנועד להתוויית תכנית־אב לתיאטרון העברי בעתיד הבא, נערך בסוף השבוע שעבר בבית סוקולוב בתל־אביב. כשהוא יוצרני עד כדי מבוכה וקביעה. נושא ספין זה, ונותר לא הרגישו בדבר יוזמי הכנס שארגנו, אנשי המועצה הציבורית לתרבות ואמנות והמדור לתיאטרון שלה. המבוכה מקורה בעובדה, שהמציאות של התיאטרון בימים אלה ממש, היא כה עגומה ונבוכה, לרק מי שתולש מהמציאות הזאת או מי שמבקש להתעלם ממנה, יהיה לבו פנוי „לחזות קודים" או „לגבש תכנית־אב" לעשר שנים, בעוד שאלף ואחת בעיות בוערות מעיקות על ההווה ועל מי כוחי את התיאטרון הישראלי. אלף ואחד עיוותים מצפים לתיקון מיידי. שאם לא כן, לא היו כבלים היענות אין לה תקווה.

לדיון באו בהמוניהם נציגי כל חוגי התיאטראות: הציבורי, הפרטורי ונציגי קבוצות משותף לתיאטרון, הכוריאוגרפיה, המעצבים והרבות, שחקנים ובמאים מכל הדורות, מחזאים ומפיקים, תלמידי חוגים לדרמה ומוריהם. ביום השני של הדיון גבר עוד מספר המשתתפים עד שנדמה היה, שאולם הישיבות יפלה על כובד הקהל שמילא אותו. לא רק באו. בשני ימי הדיון התוכחו, צווחו, קיללו, כתתו בירת קטלנית, הציגו שאלות נוקבות וכיפרו על חטאי עצמם, מחזאים ובמאים. ואם הודך כל אלה הציגו — הרי אנשי התיאטרון היו באי הכנס הדרמטי הזה — היתה זאת הצגת אמת...

*

מנת ליווה את הדיון מראשיתו עד סופו, ולא הועילו להרפיה ולכביית הסערה, שקמה מאוחר יותר, הרצאות הפתיחה הריטואליות, כמו הראשונה של פרופ' אריה רף, על יחסי הגומלין בין התיאטרון והחברה — תיאורטית ואקדמית, ורחוקה מאוד מהמציאות.

ולאה פורת, יו"ר המועצה לתרבות ואמנות, נמנעה מלהביע דעה על מצב התיאטרון. היא ביכרה למסור נתונים מבלי לפרשם, על הוספת התקציב שיש לרשות המועצה: כ־3,9 מיליון ל"י מסתכמת השנה הסובסידיה הכוללת לשלושת התיאטרונים הציבוריים — „הבימה", „הקאמרי" והתיאטרון העירוני בחיפה; 135 אלף ל"י הוקצבו להבימה פרוייקטלית, ועוד 30 אלף ל"י לעידוד כותבים צעירים. פורת סיפרה גם כי הוזה לסיוע של משרד החינוך הביא המפעל „אמנות לעם" כ־600 מופעים ליישובים שונים בארץ, כולל שכונות העוני. דבריה נתקבלו בלי תגובה. לא כן דבריו של מנהל התיאטרון הקאמרי ישעיהו וינברג, אשר הכין הרצאת הפתיחה השלישית. הוא הציג בה את עמדת התיאטרון הציבורי בארץ. כנגד תביעותיה המתגברות באחרונה על נציגי התיאטרון הפרטי, הוא מבכ"ל הקאמרי על הוזה הדודה שלו המגינה על קיום (במתכונת הנוכחית) של התיאטרון אשר אותו הוא מייצג. „לא זו בלבד שאין כל יסוד עובדתי לקביעה שהישראלים חדלו ללכת לתיאטרון, אלא שיש לנו בבחינה זו אפילו שיא עולמי". הקהל המבקר בתיאטרון בישראל, הוא פי עשרה ויותר גדול, יחסית באשר בארצות כמו רומניה, אנגליה וארצות הברית. „זו הארץ היחידה בעולם שבה משרת התיאטרון לא רק את האליטה האינטלקטואלית, אלא גם את כל שכבות העם", טען וינברג. מכאן, שהרפרטואר אצלנו מוכרח להיות מותאם לרמות השונות ולהציג, מלבד פינטר ובקט, גם את ניל סיימון וג'ורג' קאופמן. הפתרון: שני אולמות, הגדול לקהל העממי, והקטן לפי־אליטה.

בהמשך הדיון תמך שמעון פינקל, מנהלה האמנותי של „הבימה" בעמדת וינברג, ושלל מכל וכל קיומו של משבר. דעות דומות הביעו יוסי גרבר ושלמה ויטינסקי, אולם היו אלה קולות בודדים, שכן לאחר הרצאות הפתיחה, ובעיקר הרצאתו של מנכ"ל הקאמרי, נתלקח ויכוח סוער והעלו שאלות נוקבות בענייני ניהול, חינוך הקהל, קידום שחקנים צעירים, עידוד המחזאות הישראלית, וכמובן שאלת הרפרטואר.

יוסף מונדי שלל את שיטת הניהול הקיימת, ותבע רוטציה של התפקידים ניהוליים בתיאטרון. דוד ברגמן דיבר על ה„ויה דולורוזה" של המחזאי הצעיר בארץ, עד שהוא מצליח (אם בכלל) לפתוח דלת של תיאטרון ציבורי כלשהו. דוד לוין עמד אף הוא על מדיניות „הדלת הנעולה" של התיאטרון הציבורי כלפי מחזאי, במאי ושחקן צעיר. זאת במקום טיפוח כשרונות צעירים אשר עליו מדובר כה הרבה. לא פחות חריפה היתה הופעתו של יוסי ידיעאלי. התיאטרון הציבורי מנוהל בארץ על פי ההחלטות מגבוה ולא על פי צרכים אמנותיים של השחקנים, הבמאים והקהל. זוהי גישה מיושנת, גישה כוחאונית מזיקה, למרות הרצון הטוב של העוסקים בה, טען.

בהתקפה חריפה עוד יותר יצא מיקל אלפרדס, שגם הוא, כמו עמיתיו הצעירים האחרים, זכה להשוואות סוערות. ניהול כושל, חוסר מדיניות רפרטוארית, רמה מקצועית נמוכה של השחקנים — אלה הן תופעות בולטות בחיי התיאטרון הישראלי.

רבים מבין הדוברים, וביניהם עודד קוטלר ועודד תאומי, התנגדו להורדת הרמה הרפרטוארית במטרה להתאימה, כביכול, לטעמו של הקהל.

ביסים אלוני הביע פסימיות ביחס לנסיון למצוא את שביל־הזהב ד לגשר במדיניות הרפרטואר בין הבדלי הרמות של הקהל שלנו. הוא יצא כנגד לגבולות של התיאטרון בארץ, בציינו את המשבר הפוקד עתה תיאטרון בכלל. ביורא גודיק ויעקב אגמון, ייצגו בדיון זה את התיאטרון המסחרי. שניהם תבעו, כי המדינה תסייע ליזמתם כפי שהיא מסייעת למפעלים כלכליים אחרים. „תיאטרון פרטי הוא תופעה חיובית בארץ, זהו גורם התרותי לא מבוטל", טען גודיק.

*

אכן, היה זה דיון נוקב ונרגש, בלי ספק, דיון של אנשים אשר גורל התיאטרון והיהדות איכפת להם, על אף הגישה השונה המנוגדת בנושאים השונים של התיאטרון. הדיון חשף כשלונות שחלק מאנשי התיאטרון מתעקשים להתעלם מהם. באור מלא הוארו כשלונות מדיניות הרפרטואר, דרכי ניהולו, חוסר טיפוח כשרונות צעירים בקרב שחקנים, במאים ומחזאים. באש הביקורת הוצגו אנשים המשלים את עצמם בסטטיסטיקות בלי לראות את המציאות, שהיא: התיאטרון בימינו הוא מדיום יורד ועם הזמן קשה לו יותר ויותר להתחרות עם המדיום העולה — הקולנוע. ואם כך הדבר, על אחת כמה וכמה חשובים ונחוצים חיפושים אחרי דרכים לחיזוק התיאטרון ולהפלאה רבתי.

התיאטרון הישראלי (ג')

השוק הרפרטוארי המשותף

מאת ישעיהו וינברג

המחזות הלועזיים המוצגים בתיאטרוני ישראל שאובים, בחלקם הגדול, כמאגר מחזה אחד, הכולל את כל מערב־אירופה והארצות האנגלוסכסיות, ובמידה מסויימת גם את הארצות הסוציאליסטיות של אירופה המזרחית. אם יש מחזות העולים על הבמה בתל־אביב לאחר שזכו להצלחה יתרה בלונדון, בניו־יורק, פאריס או ברלין, אין לראות בכך כלשהו חיקוי כבד של התיאטרון הישראלי, התבטלות בפני אחרים, או נהייה אחרי הצלחות זרות. אין זו אלא עדות לכך, שהתיאטרון הישראלי בימינו הוא שלוחה של התיאטרון המערבי.

מאז כנסתיימה מלחמת העולם השניה, התחיל התהליך התפוררותן של המחיצות הלאומיות הקשוחות בין מדינות המערב — בתחום התיאטרון כמו בשטחים רבים אחרים, לרבות כלכלה, טכנולוגיה, ספורט, מוסיקה וכו'. בתחום התיאטרון נתהוה בראש וראשונה בכך שוק אחורי משותף של מחזות. הקלאסיקה הדראמאטית האירופית זכתה זה כבר לבינאום אחורי. אך באחרונה נוצרה גם שכבה של מחזאים מודרניים, שכל מחזה חדש מפרי־עטם מוצג מיד בתחומי האיזור כולו. עם שכבה זו נמנים מחזאים כמו ארתור מילר, אדוארד אלבי, הרולד פינטר, ד' ג'ין יונסקו, מקס פריש, פרידריך דירנמאט וכיוצא באלה גדולי המחזאות של ימינו.

אך המדובר הוא לא רק בשוק רפרטוארי משותף. האיזור נתגבש באחרונה ברשת עבותה של צנורות קומוניקציה, המעבירה מארץ לארץ, מלבד מחזות, גם להקות, במאים, מידע, השפעות טכנולוגיות וכו'. רשת זו מקנה לתיאטרון בכל ארץ בארצות האיזור, בצד קווי האופי הלאומיים היחודיים שלו, גם קווי אופי אזוריים, על־לאומיים. במשקלם היחסי עולה משנה לשנה. ישראל משובצת ברקמה איזורית זאת: אותה התפתחות שדוחפת אותה להתקרבות פוליטית, כלכלית ובטחונית אל המערב, פועלת גם בשטחי האמנות השונים, לרבות המוסיקה, הבאלט והתיאטרון.

יש מקום להרהורים נוגים על העובדה המתמיהה שהאיזור בו התגבשנו, בבחינה תרבותית (ובכלל בחינה מהותית אחרת), איננו חופף את האיזור שבו אנו חיים. אין כימעט, למעשה, שום סגמה של התקרבות תרבותית בינינו לבין עמי המזרח־התיכון. אך אין בהרהורים אלה כדי להטיל ספק בנכונותה של הקביעה, כי התיאטרון הישראלי בימינו מהווה מבחינת אופיו האבטונדי ומבחינת הרפרטואר הלועזי שלו, חלק אורגני של התיאטרון האיזורי המערבי.

בנסיבות אלה טבעי הדבר כי מחזות טובים רבים המוצגים בלונדון או בניו־יורק יאומצו מיד על־ידי התיאטרון הישראלי, כשם שהם מאומצים על־ידי התיאטרון הגרמני, השוודי, ההולנדי או הקנדי. הביקורת המוקיעה מעשי־אימוץ אלה כהקיינת פסולה, יש בה משום מידה כצבורת של אנאכרוניזם. אדרבה, חייבים היינו לייסר את התיאטרון הישראלי על תלי־כות פרובינציאליות אלמלא הפיק את המחזות שהוכיחו את כוחם על במות אירופה וארצות־הברית, אלמלא השכיל להעלות על הבמה, במסגרת החלק הלועזי של הרפרטואר שלו, את מיטב היצירה הדראמאטית האירופית והאמריקאית של ימינו — לרבות מחזות זבר ובידור טובים שגם הם, לדעתי, מרכיבים לגיטימיים ורצויים בגוון הרפרטואר הבי־הפנים.

אם יש צד מדאיג ליבוא המחזות שלנו, הריהו מתבטא, לדעתי, לא בבחירת המחזות הטובים המצליחים המיובאים ארצה, אלא בבחירה המחזות הטובים והמצליחים שאינם מיובאים.

ישראל, ככל ארץ אחרת, קולטת את הרפרטואר המערבי באופן סלקטיבי. מחזות רבים המוצגים בהצלחה בתיאטרונים של אירופה וארצות־הברית, אין להציגם — על כל פנים קשה מאוד להצליח בהצגתם — בישראל, בגלל התייחסותם לנתונים לוקאליים שבישראל אינם משמעותיים, או בגלל היותם ספוגים פרובלמטיקה דתית זרה או כיו"ב. ויש סוגי מחזות שאינם מתאימים לדיאפזון של השחקן הישראלי ולמסורת המשחק שלו.

קליטה סלקטיבית של הרפרטואר האזורי מאותם טעמים, קיימת כמובן לא רק בישראל, אלא בכל מדינה ומדינה, ולא תמיד קל להסביר מה מונע הצלחתו של סוג מחזות מסוים במדינה זו או אחרת. מדוע, למשל, אין התיאטרונים הצרפתיים אוהבים מיוזיקלס אמריקאים? משום שהשחקנים שלהם אינם יודעים איך להציג אותם? או משום שרוחו המיוזיקל האמריקאי זרה לרוחו של הצרפתים? מדוע אין האנגלים והאמריקאים אוהבים להציג את ברכט? מדוע אין הקומדיה של מולייר מקובלת בארצות האנגלוסכסיות, ואין קומדיות הרסטורציה מקובלות מחוץ לארצות האנגלוסכסיות? עולם התיאטרון המערבי מלא אידיוסינקרזיות אמנותיות בלתי מוסברות כאלה, המעצבות הבדלי גוונים לאומיים ביישומו של הרפרטואר האזורי, ומובן שישראל זכאית לאידיוסינקרזיות רפרטואריות משלה, שעל־פיהן תקלוט סוגי מחזות מסוימים ותדחה סוגים אחרים.

בין סוגי המחזות המקובלים באירופה ואמריקה ונדחים על־ידי התיאטרון הישראלי, מטעמים של אי־התאמה לרוחו של הקהל הישראלי, בולטים היום בעיקר שניים: המחזות הפוליטיים והמחזות המתירניים.

לאחר הפסקה ממושכת, עובר על התיאטרון בחוץ־לארץ שוב גל של מחזות־מחאה ומחזות דוקומנטאריים, בעלי אופי פוליטי מובהק. מחזות־המחאה מופקים בעיקר על־ידי להקות שוליים קטנות, ואילו המחזות הדוקומנטריים מוצגים בתיאטרונים הרפרטואריים של כל ארצות אירופה. בין מחזאי התיאטרון הדוקומנטארי של היום בולטת בעיקר הקבוצה הגרמנית, עם פיטר וייס, היינר קיפהרד ורולף הוכהוט בראשם. לישראל הגיעו, לפי־שעה, רק שניים מן המחזות הדוקומנטאריים („ממלא המקום" ו„פרשת אופנהיימר") ולא הגיע אף אחד ממחזות־המחאה. את הסיבה לכך קל להבין. המחזות הפוליטיים הללו מוקדשים למאבק בעניינים העומדים במרכז התעניינותו של העולם המערבי, אך אינם עומדים במרכז התעניינותו של הציבור הישראלי. מחזות על מלחמת וייטנאם, על צ'ה גווארה, על טרוצקי או על סוציאליזם נחשבים לכלל־ואנשים ולמעכניים בעיני שכבה רחבה של אינטליגנציה ליבראלית ושמאלית באירופה ובארצות־הברית, ואילו בישראל מעוררים מחזות אלה, בעצם התימטיקה שלהם, תגובות הנעות בין אדישות גמורה להתנגדות עזה. זאת ראשית, משום שתשומת־לבנו הפוליטית מרוכזת, כמובן, במערכה הבטחונית שאנו עצמנו נתונים בה — היינו, במתרחש ליד הירדן ותעלת סואץ, ולאו דווקא במתרחש בווייטנאם או בחוף האגדים או באנגליה־רטנית — משום שאין לנו אינטליגנציה רדיקאלית משלנו, שמשקלה הכמותי די בה, כדי להוות שוק תיאטרוני לסוג זה של מחזות.

בעוד שהמציאות הפוליטית־בטחונית שבה אנו נתונים באחרונה עושה כמעט את כל המחזות הפוליטיים הנכתבים בחו"ל לבלתי־רלוואנטיים לגבינו, מעורר הפוריטניזם המסורתי של החברה הישראלית התנגדות חריפה ובלתי מתפשרת למחזות המתירניים, המופיעים בצורה הסוערת בו המתקדמים בתחומי הטיפול הלשוני, הויזואלי והתימאטי בגופו של האדם ובחיי האהבה והמין שלו. להתנגדות זו שותפות לא רק השכבות השמרניות של הקהל, אלא גם האינטליגנציה, על רוב חלקיה.

אם נוסיף לכך את קשיי הקליטה המוגבלים שבהם נתקלים אצלנו גם כל שאר סוגי מחזות חדשניים, חורגים מן המתכונת הדראמאטית הקונבנציונאלית, הרי שמתקבלת תמונה כללית מדאיגה למדי: בצד אחד מוצא את עצמו התיאטרון הישראלי שותף למשבר הרפרטוארי המוכר, הפוקד מאז ראשית שנות השבעים את התיאטרון המערבי, ומצד שני הוא מוצא את עצמו מוגן על־ידי קיר, כמעט בלתי־חדיר, מפני הזרמים החדשניים והחריגים במחזאות האירופית והאמריקאית, המנסים להלך את התיאטרון המערבי מאותו קפאון משברי שהוא נתון בו.

יש רבים הסבורים, כי אטימותנו כלפי המחזה הלועזי החריג, על סוגיו השונים, היא תופעה רצויה — עדות לבריאותה הרוחנית של החברה הישראלית. יתירה מזו: יש רבים הסבורים, כי התיאטרון הישראלי אינו מגן די על בריאותה של החברה הישראלית מפני השפעות דקדנטיות, כאשר שאפשר בכל זאת למצוא בו, פה ושם, מחזה של תיאטרון האבסורד או מחזה העוסק בבעיותיהם של הומוסקסואלים או כיוצא באלה חזיונות פסולים. בשורה הראשונה של השומרים על בריאותנו הרוחנית צועדת, בין השאר, הצנזורה שלנו, שהשכילה, למשל, לאסור את „הצלה" של אדוארד בונד — מחזה הנמנה עם מיטב המחזאות האנגלית המודרנית ומוצג בכל מדינות אירופה. איסור זה, המהווה פגיעה חמורה בחופש הביטוי האמנותי בארצנו, מעיד לא רק על אווילותה של הצנזורה, אלא גם על האקלים התיאטרוני והציבורי שבתוכו היא פועלת. קשה לתאר שדעת־הקהל בארצות תרבות דמוקראטית אחרת, היתה סובלת איסורו של מחזה בעל מוניטין בינלאומיים ממדרגה ראשונה, משום שהוא כולל סצינה אכזרית מאד.

נבוגות הקליטה המוגבלת שלנו לגבי המחזות הבלתי־קונבנציונאליים, הרדיקאליים והחדשניים מן הרפרטואר המערבי, היא חלק מסינדרום הנושא בעיקר האחריות לאותה הרגשת אי־רצון כללית לגבי התיאטרון הישראלי, הקיימת אצל חלק מסוים של האינטליגנציה שלנו. הרגשת אי־רצון זו נובעת, ראשית, בחלקה גם מהשוואה של רמת הביצוע האמנותית הנבוהה של התיאטרון שלנו עם זו של מיטב התיאטרונים בלונדון, ניו־יורק או פאריס. אך נדמה כי הסינדרום האמור תורם תרומה מכרעת להתהוותה. אם כי היא נחלתו של אחוז קטן בלבד מבין כלל באי התיאטרון, אסור להתעלם מעצמת השפעתה הציבורית.

ברור שאין בכוחם של התיאטרונים להעביר תחושת אי־רצון זו מן העולם על־ידי מדיניות רפרטוארית, המתלכדת עם האקלים הרוחני שבתוכו הם פועלים. נטיותיו והתנגדויותיו של הקהל אמנם אינן מכתיבות לתיאטרונים את הרכב הרפרטואר. אך בכוח העובדה, שאין תיאטרון בלי קהל ואין הצגה באולם ריק, הן מכתיבות להם, במידה רבה, את גבולותיה של הבחירה הרפרטוארית.

וידה מחפשת דרכה

מאת זאב רב־נוף

לפני כחצי שנה הצטלצל שמה של וידה בישראל, והמהתונתה סיפרו את העתונים. מי ששמע אותה שרה (ולי איכשהו הדבר לא יצא), התנבא, כי עתידה מובטח. יש לה קול והופעה וסגנון ותנועות פיסיים וכוח לכבוש את הקהל; אולם, בניגוד לתחזיות, ירדה שבה מהבמה המוארת של ההתעניינות הציבורית באותה פתאומיות שבה עלה לשם. מה קרה? אני יושב בבית־קפה קטן מול האשה הצעירה, הבלונדית, הגבוהה והמטופלת, הנראית לא מעט חסרת־סבלנות (כוצר זה היה תמיד בחינת מותרות) ולצדה בעלה, ישראל אולשן, פנים צעירים ונלהבים, שער־שיבה, חזות של מורה או הוגה־דעות. ישראל הוא במאי סרטים. עדיין אינו עובד.

לפני כשנה הגיעו שניהם ממוסקבה עם שלושה ילדיהם ואמו של הבעל. יום לפני פגישתנו (כלומר, ב־5 בח.ז.) הצליח ישראל לארגן מופע של עולים בבית ציוני אמריקה. היה לא רע, הוא אומר, ואף־על־פי שבפזמון האחרון „פרחי" כוחו של המיקרופון, הרי וידה לא היתה זקוקה למכשיר זה במיוחד, בעיקר כשבא השר משה קול. הוא הבטיח ובא. הוא גם הבטיח, כי ישב עמם (עם נציגי העולים־האמנים) בקרוב כדי לחפש פתרון.

ישראל אולשן שונה מאשתו. היא הרבה יותר אינדיבידואליסטית והוא איש ציבור. נראה כי הוא עדיין אינו מכיר היטב את דרכי־הפעולה של האמנות בארצות חפשיות. הוא אינו מבין את הקשר ההדוק והטבעי בין האמנות לבין החישובים המסחריים. הוא מדבר בהתלהבות על התארגנות של כל 250 האמנים־עולים מברית המועצות בגוף אחד, בלי להבין כי כאן אין אותם התנאים (לטוב ולרע) הקיימים בארץ מוצאו. שהתארגנות רחבה כזו תגרור, מטבע הדברים, השתתפות יתרה של עשרות אנשים שאינם מתאימים כלל להופיע בישראל ושעתידים כנראה בהחלפת מקצוע, בכל מחיר. בינתיים הם עלולים למשוך גם את המוכשרים והמסוגלים להתמזג — לשפה.

וידה, כפי שאני חש, אינה מקבלה את ההשקפה הזו. היא מחפשת את עצמה ואת דרכה, ונדמה לי — וכך גם אמרתי — שאין זו, חלילה, אנוכיות פסולה, אלא פשוט פועל־יוצא של אופי העיסוק. ובכן, מה קרה? מדוע היא ירדה מכותרות העתונים? נראה, שהתשובה אינה קלה ואין היא קשה לספר את הדברים בפרוטרוט. על כל פנים, אין זה דבר קשור בכשרונותיה או בסגולותיה כזמרת או אמנית הבמה. מבחינה זו דווקא היא הצליחה, אך היא, פשוט, אינה מסוגלת לשחות היטב בתנאים החדשים.

אחרי כמה זמן של תלאות היא הגיעה אל האמרגן גיורא גודיק. היה זה הוא

שהעלה את שמה לכותרות בתכנית „עולים עליזים", היה זה הוא ששלח אותה לשיר בארצות־הברית. אולם, כאמור, גילתה וידה במהרה כי דרך זו אל הפרנסה לא תפרנס אותה או את משפחתה („אתה מבין", אומר לי ישראל כאילו בהצטדקות, „לי קשה לקבל עבודה. אני צריך את השפה ואת הקשרים ואת הנסיון. בינתיים וידה היא היכולת היחידה שלנו. צריך לפרנס את המשפחה וצריך גם להיכנס לדירה ולהחם אותה...").

בקיצור, וידה גילתה את מה שלא ידעה על קיומו — את האותיות הקטנות בחוזה הגדול. כל מה שהביאה מארצות הברית (ולבני זוג, זה לא מעט) הוא 1,000 דולאר, אותם קיבלה כשכר טירחה מארגון הליטאים שהזמינה לשיר שירי־עם שלהם. „בעיניהם אני גיבורה. אני זמרת החופש" — היא מחייכת, אך חיוכה מר במקצת. ומה עכשיו? הכוונות יש, אך עדיין לא ברור מה שיתקבל: מופעי־יחיד במשקים מטעם ההסתדרות; אולי הקליט נסיוני (ודאי מקור הכנסה קטנה, אך ברורה), תקליטים בליטאית למשלוח לאותם הליטאים שבארצות הברית.

משיר־עם ועד ליאונרד ברנשטיין

היא ילידת בירת ליטא, קאונס. את הקונסרבטוריון סיימה בווילנה (בכבשא הליטאי המקורי וילניוס) ושם החלה גם את צעדיה הראשונים על במה ולא במקצוע שלמדה אותו. מסתבר, כי היא סיימה ניצוח מקהלות, אך לא עסקה בזאת כלל. מדוע? „רציתי לגלות את עצמי, את כוחי, את יכולתי ואת כשרוני האישי. לנהל מקהלה, זהו מקצוע קולקטיבי. כך נהייתי זמרת בימתית".

הקארייירה של המצו־סופראן „התוקפני" והחולסי הזה, החלה להתפתח מהר על קרשי הפילהרמוניה הווילנאית. היא החלה לגבש סגנון ורפרטואר. איזהו? משירי־עם רוסים עתיקים עד ל„אנשים", לליאונרד ברנשטיין. ב־1964 הוזמנה לשיר עם אדי רוזנר, תזמורת הג'ז והמוסיקה הקלה הגדולה והמפורסמת ביותר בברית המועצות. אז עברה גם למוסקבה, שם קיבלה, דרך אגב, ב־1966 את הפרס הראשון בתחרות כלל־סובייטית של מופעי־הבמה. עם רוזנר הופיעה בכל רחבי־המדינה — וגם במדינות הגוש הקומוניסטי — בהצלחה גדולה. „אני דוגלת בכלל לשיר כל דבר בלשונו המקורי. זה הרבה יותר טוב. לשם כך למדתי לשיר באנגלית ובאיטלקית ובצרפתית. האזנתי מאות על מאות שעות להקליטים של זמרי־זמרות. שרה ווהן או אלה פיצג'ראלד אינן יודעות כלל שהן המורות הסודיות שלי".

ועתה היא מרגישה רע בלפני מה שהיא רואה כ„בגילה". היא אומרת לי: „אצל גוגול היו „הנפשות המתות". כאן מדובר בנפשות חיות, אך גם אלה אפשר לקנות ולמכור..." אני בטוח, וזאת אני גם מנסה להסביר, כי אלה קשיי־הסתגלות רגילים, כשכל בסיס־החיים נשתנה בצורה מהפכנית מקצה אל קצה.

יש לי גם הרושם, שכאשר יסתגלו בני הזוג אולשן למסגר כלכלי־חברותי זר להם ולמילייה ולשפה, דווקא הם ימצאו את דרכם בקלות ובטבעיות בלי לשנות את המקצוע ששניהם אוהבים כל כך וחיים בתוכו כל־כך. עם זאת צריך לסייע להם. חוסר סבלנות יכול להביא לידי יאוש מוקדם, עוד לפני שנוצרו התנאים האובייקטיביים להצלחה.

הקונגרס צוחק

הבמאי שמואל בונים וותיק „המטאטא" יעקב טימן

מאת א. כנרתי

שני פלאקטים הופיעו בימים אלה על לוחות המודעות. שניהם על הקונגרס הציוני הראשון. באחד מזכירים לנו, כי מלאו עתה 70 שנה לקונגרס הציוני הראשון וכי יהיו חגיגות בציון. בשני מודיעים לנו, כי הקונגרס הציוני הראשון... צוחק. זוהי ההפקה ה„ציונית" של דשא (פסכל) את צמח, בימים סרופים (חמים) אלה. המופע, שיוחל „לרוץ" בשבוע הבא בהיכל התרבות, מכונה: „קונגרס הצוחק הציוני הראשון".

את הבמאי שמואל בונים פגשתי באולם „דקל" בצפון, שבו מתקיימות החזרות על המופע. יחד עם המנצח י. גרציאני, הוא מנצח על השחקנים־הזמרים ה„ציונים". בונים מסביר לנו „להם פתאום ציונות" ודווקא בלי מרכאות: „זו ציונות תמימה, קודמת בשובבות, בהומור ובלירייקה, הפיקל — עם קצת נשמה; ציור מת בזמר ובצליל, מזכרים ומכרים לרבים, של משורדים ומלחיביה, מהם שכבר אינם אתנו ומהם, אלי, שכבר שכחו; ציונות של שנות העשרים והשלושים. בדברי־קישור שחיברו חיים חפר ושי אפיר. אם תרצו — אלה הם „שירי־נשמה" של התקופה שאיננה עוד, אך היא זכורה לרבים. עם נוסטאלגיה ובלי „שמאליק". בקיצור — היו ובנים". בונים, שעלה לארץ בראשית שנות השלושים, זוכר את „תל־אביב הקטנה" (הוא אף ביים את המופע שהתקרא בשם זה). גם הפעם נראה את תל־אביב מהימים ההם, אך לא רק אותה, אלא גם את עמלה. כדברי הפזמון של אלתרמן על הזוג מבבלה שבא לקרנבל־פורים בתל־אביב (בזמבה צור וצפרי סבים). בקיצור — יש ארץ־ישראל במופע „ציוני" זה „ויש קצת מחמם את הנשמה".

המופע גדוש שירים ופזמונים של הימים ההם, שהדור החדש אולי אינו מכיר את רובם. כך נשמע בו את השירים „זהוה הגידי לנו כך" (יוסף גולנד וצפי סבים), „תה ואורז יש בסך", „בין פרחי הגן", „ארצנו הקטנטונת", „הבו לבנים", „שיר השיכור", ועוד ועוד — בסולו, בצמדים ובשלישיות.

ולדעתו של בונים, יש גם „נבחרת טובה" למופע זה — נבחרת ציונית — והיא: יוסי בנאי, יהודה ברקן, רחל אטאס, מרדי אלוני, גדי יגיל, רבקה זוהר, לאה ליפשין, בומבה צור, אורי זוהר, שמואל סגל, שושנה דמארי ויפה ירקוני (מופיעות יוחדו), צמד ותיקי „המטאטא" יעקב טימן ויוסף גולנד. ותיק „לה־לה־לי" אלכסנדר יהלומי, וכן ציפי סבים, רותי טובי, טליה שפירא ומבה יעקבי. אנסמבל לא־קאמרי בהלם.

האם יש גם מן האקטואליות בפזמונים מהימים ההם? אלי. אולי „אקטואלי" היום הפזמון של אלתרמן מ„הכבאטא" דאז, שירם של ילדים תימנים, מוכרי־שרוכי־נעליים: „היום תקענו רק עיניים — מחר נתקע גם סכינים". שנים רבות עברו מאז — היום תוקעים גם סכינים...

מחגיגות היובל של ברה"מ — לפסטיבל לחסידות בצפת

שלושיית וקסלר

משפחות הן דרכי אלוהי ישראל. אני בטוחה שכאשר שלישיית וקסלר עמדה, לפני שנים לא כל כך רבות, על דוכן מקבלי הפרסים בתחרות לחגיגות־יובל ברית־המועצות, וכאשר שלושת המוסיקאים, חברי השלישיה, קיבלו לידיהם את הפרס הראשון של אותה תחרות, לא חלמו בדעתם כי מדוכן זה אפשרית קפיצה ישירה (פחות או יותר) אל בימת... הפסטיבל לחסידות בצפת שבמדינת־ישראל. ובכל זאת הקפיצה האולימפית הזאת נתאפשרה להם. ב־24 בחודש זה, כשהפסטיבל ייפתח בצפת, יעמדו הם על בימתו, יחד עם מקהלת הרבנות הצבאית, התזמרת אלכסנדרה, גדעון שבר וצמד רקדנים.

הפסטיבל לחסידות, למסורת ולאמנות יהודית, ייפתח בחסות משרד התיירות וביזמת השר משה קול, עירית צפת והתאחדות בתי מלון במקום. יהיה זה פסטיבל שני במתכונת זו (הראשון התקיים אשתקד) והוא יימשך שבוע ימים. ישתתפו בו, מלבד הנזכרים למעלה, מקהלת מנשה לדרך, „צגבלי", גיורא פרידמן מהתזמורת הפילהרמונית, הרבי המרקד שלמה קרליבך, הזמרים אופירה גלוסקה ומשה הלל, השחקן יעקב בנאי, להקות מחול, ועוד. המנחה בכל ערבי הפסטיבל יהיה מרדכי פריכן.

11.000

מנויים נוספים ושינויים במהדורה החדשה של דפי זהב

לאזור ת"א והמרכז

2000 מנויים חדשים עם מידע נוסף [שיעזור לך]

4000 מנויים נוספים [שכדאי לך לדעת]

5000 שינויים במספרי טלפון וכתובות [שאתה נזקק להם יום יום]

האם ידעת כי
אלפי מספרי טלפון הוחלפו נוספו או השתנו
באזור תל־אביב בשנה האחרונה?
11,000 שינויים.
ומנויים חדשים מופיעים במהדורה
החדשה של „דפי־זהב" אשר יצאה לאור בימים אלה (המחליפה
למעשה, את המהדורה הקודמת של „דפי־זהב" למעשה).
ב„דפי־זהב" החדש תמצא הרבה יותר אינפורמציה חיונית אודות
בעלי מלאכה, חנויות, בתי חרושת, בעלי מקצועות חפשיים
וכן אנשים ומוסדות להם אתה נזקק מדי יום ביומו.
הזדרז לקבל את המהדורה המעודכנת של „דפי־זהב".
אל תשתמש במדריך מיושן, שכבר אינו מספק לך מידע מדויק ומהימן.

קבל היום ללא תשלום
את המהדורה החדשה של
דפי זהב
בבית הדואר הקרוב
2 8 4 2

עם הצגת התלוש שקבלת לביתך בדואר תקבל ללא תשלום בסניף הדואר הקרוב לביתך את המהדורה החדשה של דפי זהב!

א. אריאלי

هكذا من الأصل

שבט קטן שנתן שני רמטכ"לים

מאת צבי רותם

רבבת יוצאי יוגוסלאויה בישראל מעולם לא היתה קבוצת לחץ „עדתית". בכל זאת כבשו בני „השבט הזעיר" הזה עמדות מפתח במדינה ובחברה ואף לממשלה הגיעו. המצליחים המוצלחים האלה מצודרים קורת רוח וגאווה לא רק בקרב יוצאי ארצם בישראל אלא גם ברחבי יוגוסלאויה, אף לאחר ניתוק היחסים הדיפלומאטיים. גם עתונאים יוגוסלאויים שאינם מוצאים הרבה דברי שבח לישראל מבליטים את אישי המדינה מיוצאי יוגוסלאויה. שכן, גם עליהם מקובלת ההנחה הסבירה, כי מלבד הסגולות האישיות שהעלו את האנשים האלה לתפקידיהם הרמים, יש להם גם תכונות משותפות־כלליות שרכשו בארץ מוצאם וראשית חינוכם.

עם כינונה של יוגוסלאויה ב־1918 חיו בה כ־60.000 יהודים, רובם אשכנזים ומיעוטם ספרדים. בשיא התפתחותה, ערב הפלישה הנאצית־פאשיסטית, לא עלה מספרם על 70.000 נפש, ועם הפליטים ממרכז אירופה הגיע ל־75.000, כמחצית האחוז מתושבי המדינה. במלחמת העולם השניה ניספו כ־60.000 מיהודי יוגוסלאויה. לאחר השואה עלה חלק מהניצולים מאיטליה לארץ־ישראל; חלק היגר לארצות שמעבר לים. רוב הניצולים ניסו לשקם את חייהם על הריסות קהילותיהם ההרוסות.

כאשר קמה מדינת ישראל נענו שלטונות יוגוסלאויה לדרישה ההמונית לעליה. בכמה גלים עלו כ־8000 נפש, עד שהיום חיה בארץ מרבית שרידי היהדות היוגוסלאוית. רובם מאורגנים בהתאחדות עולי יוגוסלאויה, על סניפיה בערים, בקיבוצים ובמושבים, שבהם מתנהלת פעולה צנועה אך מתמדת, בשיתוף עם המוסדות הלאומיים, וקודם כל עם הלשכה לקהילות ולארגונים יהודיים שליד הסוכנות היהודית.

עליה מפוארת בעבר וסילון דק היום

אי־אפשר לספר על יוצאי יוגוסלאויה כיום ולא להזכיר את עולי הדורות הקודמים שנכספו לציון מטעמים דתיים־לאומיים וחכו להגשים את חזונם. ראש להם יהודה חי אלקלעי (1798—1878), ממבשרי ציון הגדולים, שמקום מנוחתו בהר הזיתים. הוא לא היה העולה הראשון מארצות הסלאבים הדרומיים. קדם לו „יהודה מראגוזה", הוא יהודה בר מנחם הלוי (1783—1879), שהיה למעשה יליד סרייבו וכיהן מ־1843 ואילך כרבה הראשי של יפו. את שניהם הקדים הרב הפוסק הגדול דוד פארדו (1719—1792), בעל הפירוש לתוספתא, שעלה ב־1781 לירושלים. בעקבותיהם עלו יהודים פשוטים וגם רבנים נודעים כמשה פינצי ואליעזר שם־טוב פאפו מסרייבו, שבלטו בירושלים ובישיבות שלה. חבלי קליטתם של יהודי בוסניה ומקדוניה במאה הקודמת ובתחילת המאה הזאת מתוארים בסיפוריו הירושלמיים של עזרא המנחם, יליד סקופיה המקדונית, שעלה לארץ בילדותו לפני מלחמת העולם הראשונה. באותה תקופה עלו עשרות משפחות ממונסטיר (ביטולה), המקיימות עד היום בית כנסת בירושלים, אף זכו להקים גלעד לקהילתם בספר „היתה עיר ושמה מונסטיר" מאת אורי אורן.

לאחר מלחמת העולם הראשונה חידשו את העליה חלוצים בתחילת 1921. למרות כל הגבלות הסרטיפיקטים והמהומות הדמים לא נפסקה העליה מיוגוסלאויה בשום תקופה. היא נמשכת גם כיום, אם גם אינה אלא סילון דק, בהתאם למספרו הזעום של הקיבוץ היהודי ביוגוסלאויה. לאחר העליה הגדולה עם תקומת המדינה, בשנים 1948—1952, ירדה שארית הפליטה ביוגוסלאויה ל־6500 נפש. מספר יוצאי יוגוסלאויה בישראל עם צאצאיהם הישירים מסתכם ב־10.000 בקירוב.

שר בממשלה, רמטכ"ל וקצין רפואה ראשי

אכן, בגלל מספרם הקטן של יוצאי יוגוסלאויה בישראל ובגלל פיזורם בכל הארץ, מקריית שמונה ועד אילת, בערים ובמושבות, בקיבוצים ובמושבי עובדים, וגם בגלל השתייכותם למפלגות שונות, הם לא יכלו, אפילו ביקשו (והם לא ביקשו!) להוות „קבוצת לחץ" פוליטית. על כן לא נבחר מקרבם אף חבר כנסת אחד. רק בירושלים היתה תקופה כאשר נודע משקל כלשהו לבוחרים יוצאי יוגוסלאויה. התאחדותם היתה ונשארה בלתי־פוליטית מבחינה מפלגתית. אם כי שקדה על חינוך לאזרחות טובה ולא התחמקה מבירורים מדיניים. אין זה סוד, שרוב עולי יוגוסלאויה השתייכו מאז ומתמיד למפלגת העבודה הישראלית על גלגוליה ותמורותיה, או למפ"ם. אך בין יוצאי יוגוסלאויה יש חברי כל המפלגות, וגם דתיים ספורים.

מאין „גב שבטי" — היתה כל הצלחתו של יוצא יוגוסלאויה פרי סגולותיו ומאמציו האישיים במקצועו ובהתעסקותו הכללית ולא באה לו בזכות של עדתו וגם לא בזכות עסקנותו המפלגתית בקרב העולים האלה דווקא. על רקע זה בולטות עוד יותר הצלחותיהם של יוצאי יוגוסלאויה, שלא אחת אין מוצאם ידוע או מודע לציבור וגם לא לסביבתם הקרובה. ועל כן לא למותר הוא „למנות כרוכל" אחדים מבין אלה שזכו להיות נושאי תפקידים רמים.

שימו לב: כרגע שר בממשלה, הרמטכ"ל וקצין הרפואה הראשי בצה"ל הם יוצאי יוגוסלאויה. גם ראש לשכתו של נשיא המדינה והמנהל של בנק החקלאות הם ילידי יוגוסלאויה. יוצאי יוגוסלאויה היו שגרירים וצירים של מדינת ישראל. בראש רשויות מקומיות אחדות עמדו יוצאי ארץ זו. עם בני „השבט" הזה נמנים כיום שופט של יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית, דובר מפ"ם וחבר בולט בצמרת מק"י. באוניברסיטאות, בטכניון ובמכון ויצמן יש להם נציגים בין פרופסורים ומרצים וכן בצמרת המינהל ובספרנות. בחינוך הכללי והחקלאי תרמו יוצאי יוגוסלאויה תרומה חשובה. כיום תמצא אותם גם במדרשת שדה־בוקר ובגבעת־חביבה וגם כמנהלי בתי־ספר שונים. ושאלו נא במרכז קופת חולים מה חלקם של יוצאי יוגוסלאויה במפעל הבריאות בארץ. בשירות המדינה והמוסדות הציבוריים ובמפעלים פרטיים מקיימים משפטנים, כלכלנים, כימאים, טכנולוגים ומומחים רבים אחרים תפקידים חיוניים שאין כאן המקום למנותם. אך לא נוכל לפסוח על זמר פופולרי, על זמרות, על נגני התזמורות, על ציירים וציירות, על לקסיקוגרף שאביו עלה במאה הקודמת משטחה של יוגוסלאויה היום ואחרון־אחרון על עתונאים לא־מעטים ובהם גם סופר־קריקטוריסט שנון וכשרוני.

אפילו ביקשנו לא היינו יכולים למצות את הכבוד. האמת היא.

האם צריך לחזור על האמת הישנה, שעלינו לבנות את תרבות ישראל על המורשת החיובית של כל התפוצות? שעל כן יש צורך לא רק להרדמתם הארכיטיפיאלית של יוצאי יוגוסלאויה המצידה על התכונות והחובות להביאו משם אלא גם לתרומתה של היהדות היוגוסלאוית בכלל. יוצאי יוגוסלאויה אינם רוצים לפתוק או לשכשך את הערכים שהצלו מן הגולה, גם אם חובתם להעלים אותם בערכים עתיקים וחדשים שהתרחקו מהם. את זכרו של אותו קיבוץ יהודי ציוני ער ותוסס שומרות החוליה היוגוסלאוית ב„יער הקדושים" ותורשות רבות לזכרם של עסקני התנועה הציונית והתחיה הלאומית

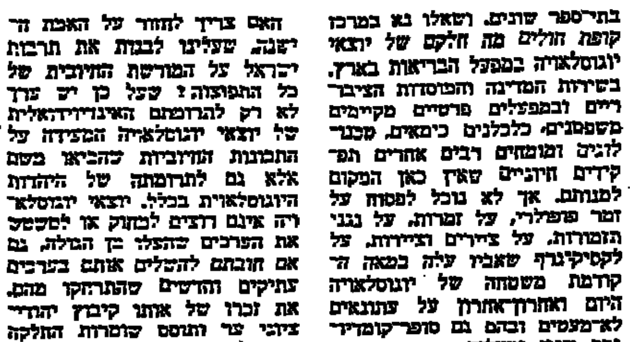

הרמטכ"ל היוצא חיים בר־לב והרמטכ"ל הנכנס דוד אלעזר משיקים כוסות עם שר־הבטחון אחר טקס החילופים

שגם ראשי ההתאחדות אינם מכירים את כל יוצאי ארץ מוצאם ואינם יודעים מה מעשיהם. מטבע הדברים שהמצליחים לא נזדקקו להתאחדות ורובם לא נתפנו להשתתף בפעולותיה. רבים שינו את שמם. בני הדור הצעיר, בין שעלו בילדותם לארץ ובין שנולדו כאן, נסתבו בישראל הקטנה או הגדולה ואינם מקיימים קשר מיוחד עם יוצאי יוגוסלאויה והתאחדותם.

ההתאחדות — גשר וקשר

ההתאחדות עצמה סיימה למעשה את תפקידה היסודי, שנקבע עם כינונה בתרצ"ה — להקלת קליטתם הכלכלית והחברתית של העולים החדשים. מבחינה זו היא יכולה להסתפק בפעולה סוציאלית וחברותית מקובלת. אך בשנים האחרונות הוטלה עליה משימה חדשה שחשיבותה גוברת והולכת — לשמש מרכז לשרידי היהדות היוגוסלאוית בעולם. בעולם היהודי מעריכים את הקיבוץ היהודי הזעיר ביוגוסלאויה הסוציאליסטית גם כתופעה מיוחדת במינה ומפוזרת ביותר בגלל נאמנותו לכלל ישראל, וגם כגשר אל קיבוצים יהודיים אחרים. אך אין להתעלם מן העובדה כי מבחינות רבות משמשת ההתאחדות כגשר מישראל אל הגשר ההוא. ואם כך הדבר, הרי כבר מטעם זה מן ההכרח לקיים את ההתאחדות כל עוד מצויים מתנדבים המוכנים לשאת בעול. אולם גם בישראל עצמה עדיין לא נתבטלו תפקידיה.

שניטעו ויינטעו ביער הרצל בבן־שמן. בין השאר נטע איגוד הקהילות ביוגוסלאויה חורשה לזכר החיילים והלוחמים שלא זכו לראות ביובל לקיומו והיא נתכנה בהשתתפות משלחת האיגוד שפעתה בישראל במאי. את ערכיה של יהדות זו מקיימים הישובים החקלאיים מיסודם של עולי יוגוסלאויה וכן הרגשי יצירותיהם על ספרים יהודים שכתבו בסרבית־קרואטית, המתפרסמים בהוצאות־ספרים כלליות או בספריית ההתאחדות, שהוציאה לאור עשרה ספורים מאת יצחק סמוקובליה, ד"ר עוד ידה נסיה.

ספריה זו פרסמה לא מזמן את הספר „תולדות יהודי יוגוסלאויה, א', מימי קדם עד סוף המאה הי"ט" מאת יקיר אבנטוב, בעריכת צבי רותם. הספר מתאר מוצאה וקורותיה של תפוצה קטנה אך מגוונת זו. מטרתו לספר ליוצאי יוגוסלאויה ולבניהם על שרשיהם ומורשתם, וגם להוסיף אבני מילואים לפסיפס הססגוני של תפוצות ישראל ולתמוך בנדבך צנוע את בניין תולדות עם ישראל לתקופותיהן. לדעת כל דברי ההערכה שנתפרסמו והושמעו עד עתה, ובהם גם ב„דבר", קולע המחבר למטרה שהציב לעצמו. העבודה באיסוף החומר ובעיבודו לכרך השני נמשכת גם ביוגוסלאויה וגם בישראל ויש לקוות שעוד נזכה לסיום המפעל ההתנדבותי הגדול הבא להקים גלעד ליהדות היוגוסלאוית.

פרופסור יהודי נשאר נאמן להיטלר

מאת ניקולאס בקר
„די צייט", האמבורג

„משמעותו הפוליטית של הנאציונאל־סוציאליזם טמונה בתחיה הלאומית, המחדשת את נעורי העם (הגרמני) והופכת את המוני העם הטרי הדמות לציבור בעורבן. ההיחודשות העמים שבהתחיה ההברה היא המאפשרת יצירת עם. הלוחם עם הנבק ביד" — זאת כתב עוד בראשית שנת 1933 האנס־יואכים שאפס, כיום פרופסור לתולדות הדתות באוניברסיטת ארלאנגן שבבוואריה.

כובאות דומה אפשר אמנם למצוא גם בכתביהם של גרמנים, שהינם כיום „אנטי־פאשיסטים אמיצים" אבל גם נמו בראשית דרכו של היטלר — בתחילת שנות השלושים — לנאצים, הללו התפכחו היו במרוצת הזמן לאויבי הנאציזם. פרופ' שאפס הינו תופעה שונה בתכלית. יוצאת דופן ומשונה — שכן המדובר ביהודי, אשר לא זו בלבד שהיה „בוקסט" ממש מהיטלר ובמורת הנאצים בשנות ה־30, אלא נשאר „נאמן" לדעותיו ומוסיף עד עצם היום הזה להיות מעריצו של היטלר. עד כדי כך שמצא לנכון לפרסם בשנת 1972 את השקפותיו בספר בשם „הכל למען גרמניה — הפאטריוטיזם של יהודי גרמניה והנאציונאל־סוציאליזם".

במבוא לספרו מעיד על עצמו המלומד המתוסבך, כי „בשנות השבעים הוא מחזיק ברבות בשנת 1930" וכי „לא חלה אצלו כל התפתחות"...

לאור עדות עצמית זו אפשר היה להניח כי הפרופסור נמנה בזמנו עם חברי המפלגה הנאצית, או לפחות היה חבר באגודת המרצים הנאצית. אך הנאצים לא רצו בכלומד האנס יואכים שאפס, שכן עם כל רצונו „הטוב" לשרתם ועם כל התלהבותו מהיטלר, היה בכל זאת יהודי...

הוריו נרצחו במחנה דיכאו נאצי. גם רבים מידידיו ניספו בתאי הגאזים של הנאצים. שאפס עצמו הצליח לצאת לשוודיה עוד ב־1938 וכך ניצל. וכך זכה לשוב לגרמניה ולחדש את הטפתו לרציונותיו של היטלר.

לפנינו איפוא מקרה שלא ייאמן: יהודי שהוריו נרצחו על־ידי הנאצים מסוגל עוד היום להזדהות עם הנאצים, ואיך אפשר להיות יהודי וגם פאשיסט? האין כאן סתירה ההומית? אלא ששאפס חי עם הפאראדוקסים. הוא מוסיף עד היום להציג את עצמו כ„יהודי, שמרן ופרוסי". ובנשימה אחת להפיץ את דעותיו הפאשיסטיות. באורח פאראדוקסאלי ולמרבה הבעתה, שואב כנראה שאפס עידוד לדעותיו הפאשיסטיות דווקא מהאווירה הפילושמית, השוררת עתה בגרמניה המערבית. בוודאי נחרתו בראשו דבריו של ההוגה תיאודור אדורנו, הקובע כי הפילושמיות אצל הגרמנים אינה אלא צורה מיוחדת של אנטישמיות. אדורנו צדק בקביעתו זו ונראה, כי שאפס „בונה" את סיכוייו להחיות את הפאשיזם בגרמניה על אותה המסקנה, האומרת שיש בה בסיס לאנטישמיות ולפאשיזם. אין הוא טועה לחלוטין. שכן חוגי הימין מתייחסים בכבוד לשאפס: הוא זכה לפרס כספי על־שם ד"ר קונראד אדנאואר ובטאון הימין „די ואלט" מביע לו, לשאפס, לפרסם את דעותיו בעמודיו ולייחל להופעת „האיש החזק"...

לא די לספור את שאפס במלה אחת: „דמות טראגית". הוא איש כלומר, דמות ססגונית, סופר פורה ומאחוריו קאריירה ארוכה של הוגה המטיף לפאשיזם. יליד גרמניה, שנולד ב־1909, בנו של רופא יהודי, היה שאפס עוד משחר נעוריו מעורה בחיי הסטודנטים הצעירים הימניים. עמד בראש אגודת הסטודנטים היהודים ואף עשה מאמצים לצרפם אל המפלגה הנאצית. כאשר הנאצים „ויתרו על הכבוד", ניסה לפחות להוליך את הנוער היהודי אל מחנה הימין. „להיות גרמני פירושו להיות מעמיק", כתב שאפס, בצעירותו. הוא דגל בפאשיזם של „הצליית"... ובמיליטאריזם גרמני („המלחמה היא החיה קימוצית מלכותית"...).

בספרו של שאפס שהופיע עתה מתעניין במיוחד הפרק, שבו הוא כינה „לכבוד" לא את הפאשיזם בלבד, אלא אף את האנטישמיות ליהודים! הוא עודנו מנסה לשכנע את היהודים כי הם בעצמם הביאו על ראשם את האנטישמיות... בשירוד על ספר התנ"ך, הוא קורא ליהודים: „חיפשו והוקירו את חטאיכם!"... ואלה „החטאים" שהוא מונה ביהודים:

א) ניסיונם להיטמע בקרב הבורגנות הגרמנית. ועם זאת ויתרתם על ייחודכם הדתי, התרבותי והגזעי;

ב) נהגתם את חלקכם לתנועת ההשכלה והליבראליזם. בהמוניכם: השתתפתם בכל זרם מחשבתי, אשר גרם להתפוררות העם הגרמני ולתהותו ובהו;

ג) רבים מכם תרמו רבות לתנועה הקומוניסטית והסוציאליסטית.

מתוך ספרו של שאפס מתברר הלך־מחשבתו, שהוליכו אל הפאשיזם: כבן המעמד הבורגני, יליד 1909, זכה לראות במשבר העובר על המשטר הקאפיטאליסטי הקרוב ללבו והוא חש בצליל, כי רק הפאשיזם יכול להציל את הקאפיטאליזם מסכנת הקומוניזם והסוציאליזם — ואת הארגונים המעמדיים של שאפס ושכמותו. מה שחורה לו הוא רק זה שהיטלר הדביק „במקרה לי ולאנשים שכמותי את התו של אויב הפאשיזם ורוצה להשמידני בעוד שאני הייתי אחד ממבריאו..."

בעקיפין מודה שאפס, כי הפאשיזם שלו נבע מדביקותו במשטר הקאפיטאליסטי־הבורגני. והפאשיזם נועד בעיניו לשמש חומת המגן לקאפיטאליזם.

זה עתה יצא לאור גם ספר שני של שאפס, בשם „סכנת האנארכיה נשקפת לגרמניה". ובו מזהיר המחבר מפני חוגי השמאל והסטודנטים הראדיקאליים המארקסיסטים. „העומדים להחריב את גרמניה". הוא גם מתנבא לתוצאות הרות־אסון לגרמניה „מחיזורו של בראנדט אחר ברה"מ והמשטרים הקומוניסטיים".

מכתבים למערכת

מה צפוי לחדרה מתחנת הכוח

המועצה האזורית לתכנון ובנייה החליטה למקם את תחנת הכוח ליד נחל חדרה. החלטה זו הושפעה, במידה לא מעטה מלחץ ציבורי ומנימוקים שנתמכו על־ידי כלי התקשורת לטובת שמורת הטבע שליד נחל התנינים. כולם צידדו במיקום ליד נחל חדרה בלי כל נסיון להפיג את החששות של תושבי עיר זו מהקמת התחנה בקרבתה. למרבה הצער גילה גם „דבר" עמדה חד־צדדית במאמר מערכת „מיקום תחנת הכוח בחוף השרון" — (20 ביוני, יום כינוס הישיבה המכרעת). כאחד הנימוקים „לטובת" נחל חדרה הוזכר, שהוא נחל מזוהם מבילא. אמת ויציב. זה נחל מזוהם כיום. משפכי תעשיית חדרה וסביבתה וצחנתו מוכרת לכל העובר בכביש חיפה—תל־אביב. אך מה יהיה גורלו של נימוק „חזק" זה — אם הנחל יטוהר (דבר אפשרי בהחלט) עד 1977, שנת הקמת התחנה ליד הנחל?

אולם „דבר היום" העלה נימוק נוסף, „חזק" יותר להצדקת הקמת התחנה בנחל חדרה: „ייתכן שבלימת התפתחות חדרה אינו אסון כה גדול, שהרי רצועת החוף הולכת ומתאכלסת בקצב מהיר כדי". זו אכנם „טענה כבדת משקל" והיא ראויה לוויכוח רציני. האם החשש ל„אכלוס בקצב מהיר כדי" תופס לגבי רצועת החוף של חדרה? הנה, דרומית לה חוצצים ישובי עמק חפר, שמגמות העיור (אורבניזציה) רחוקות מהם ואין כל סיכוי — ואפילו רחוק — לרציפות כרכית בין שתי הערים השכנות — חדרה ונתניה. צפונית לה — בין חדרה לחיפה — חוצצים ישובי חוף הכרמל. מזרחה — משתרעים אלפי דונמים פרדסים ומטעים אחרים. תחום שיפוטה של חדרה הוא יותר מ־50.000 דונם, כגודל התחום של תל־אביב, והיא מונה כיום אוכלוסיה של כ־31 אלף נפש. האומנם יהיה מצב „אסון" אם במסגרת השאיפה הלגיטימית לגידול ולפיתוח יוקמו אלפי בתי מגורים חדשים בשטחים השוממים ממערב לעיר ומפעלי קיט ונופש ליד חוף הים, ויגיעו לעיר בת 100.000 נפש?

לפי התכנון של חברת החשמל, בהתאם לפרסומים בעתונות, תייצר התחנה — אם תקום בחדרה — החל משנת 1977 620 מגוואט ליום, מחצית התפוקה של החשמל כיום בכל הארץ. בעוד חמש שנים נוספות ב־1983 1200 מגוואט — כל כמות התפוקה כיום בשלוש התחנות חיפה, תל־אביב ואשדוד. ב־1977 יופלט לאוויר 200 טונות חומצת גפרית ותנקן. ב־1982 — 400 טונות ליום. התנה זו מיועדת גם להרחבה. בשנת 1990 (בעוד 18 שנה) תייצר התחנה 2000 מגוואט ליום, זה אומר: הפלטה של 730 טונות ליום וכו'. האם מידה כזאת של זיהום האוויר לא תסכן את בריאות התושבים עד כדי תרצלה אישית? ייתכן שתהיה לזה השפעה שלילית גם על הגידולים החקלאיים של חדרה, המהווים אחד ממקורות הפרנסה העיקריים של המקום.

האם תושבים מרצועת החוף המאוכלסת בצפיפות (גוש דן וכד') יתאוו להתגורר בחדרה ולבנות בה את ביתם? מומחים לאקולוגיה טוענים, שכמות הזיהום של מפעלי התעשיה בחדרה כיום, זה צפוי לה מארובת התחנה העתידה, תהיה גדולה בהרבה מהסטנדרט המותר לבריאות האדם. ומה יהיו מקורות הפרנסה לאוכלוסיה חדשה בחדרה, גם אם „ההתפתחות תיבלם" במעט. אם תיאסר הקמת מפעלי תעשיה נוספים? אכן, זעקת אנשי חדרה כי התחנה תביא כליה על העיר מבוססת. אולי תישמע עוד הזעקה בהלוגות הגבהים ביותר?

ישראל שיוו

בעד הצבעה חפשית

האין פתרון פשוט לתסבוכת ההצעות של ח"כ האורנר ולורנץ? העניין מזכיר במקצת את הבדיחה העממית על אב הבא לשאול את הרבי, איך לרשום את תאריך לידתו של בנו — להקדים בשנה או לאחר בשנה? כשהרבי אומר לו — תרשום אותו בדיוק בתאריך שנולד, מתפלא השואל ואומר — על זה לא חשבתי.

לפנינו שתי הצעות — של הליברלים ושל אגודת ישראל. מפלגת העבודה דורשת מחבריה ושאר סיעות הקואליציה להצביע לא לפי מצפונם, אלא לפי משמעת קואליציונית. כל ההסברים שניתנו בנידון אינם משכנעים; סוף־סוף מדובר בעניין מצפוני של דת, נוהג וחופש הפרט.

כלום לא יהיה יותר פשוט לתת לכל חבר כנסת להצביע לפי מצפונו והבנתו על 2 ההצעות?

כל סידור אחר נראה פחות הוגן, פחות דמוקראטי ופחות מובן לאזרחי המדינה.

ח. נעמן
חיפה

בתימן... ובישראל

פגשתי יהודי מיוצאי תימן ד־בהתמרמרות והוא טוען: „לפי מעשי הפשע הנעשים בארץ, קיימת כבר סכנה לנפש ולרכוש, ודומה שחיים בתימן החשוכה היו בטוחים יותר". אחרי שמנה מספר מעשי רצח, שוד וגניבות, הזכיר בין השאר את מעשה ההתנכלות לבעל המסעדה נתני בחולון, שדיירים מאושמים בגרימת מותו על לא עוול בכפו. כן הזכיר עניינים פחות מרעישים ואמר: „בתימן אדם שהוכה את חברו היה משלם פיצויים מלאים נוסף לעונש בקנס או במאסר".

לבן שיחי טענות קשות נגד חברה מסוימת. חברה זו בנתה בנין של שמונה קומות בחולון והדיירים מצאו פגמים בדירות. הם דרשו תיקונים והחברה השתמטה. לאחר שהדיירים ערכו הפגנה תבעה החברה פיצויים מהם בסך מאה אלף לירות בעד „עלבון" ההפגנה. במצב כזה נשאר בידי האזרח רק לזעוק בנוסח המסורתי: „שמים, בקשו רחמים עלי". יוצא שמדינת ישראל שידעה להלל נפלאות במערכות הבטחון, נמצאת במצב של חוסר אונים בעניינים אזרחיים ויקוו קטנים כאשר יהיו.

בינתיים, נאשמת אותה חברה „בשימוש ובייצור בלוקים שתוקם אינו לפי התקן בבנין מגורים רב קומות" ולדברי התובע „נמצא בבדיקה חומר כדי חמשים אחוז מן התוקן הדרוש". לעת עתה נדון יצרן הבלוקים בקנס של 300 לירות. האם קנס כזה ירתיע ויזהיר ממעשים דומים?

ב. אביבי

לא מס קופת חולים

ברשימה תחת הכותרת „לא כדאי להם לעבוד" מאת יוסי ביילין (במדור „בשולי דברים" מ־3.7.72) — סופר בין השאר על אדם שהשתכר —.1500 ל"י לחודש ושילם —.40 ל"י לקופת־חולים ואילו כנכה מקבל אותו אדם קיצבה חודשית בסך —.820 ל"י ומשלם לקופת־חולים עממית —.20 ל"י בלבד.

יש לתמוה על כך שי. ביילין מערבב מין בשאינו מינו. קודם כל שילם האיש לא —.40 ל"י אלא —.36 ל"י, שהוא מס־אחיד ולא מס קופת־חולים בלבד. חלקה של קופת־חולים ב־—.36 הל"י האלה הוא 18.75 ל"י בלבד. לעומת זאת משלם האיש לקופת־חולים עממית —.20 ל"י ללא מיסי חברות בהסתדרות. מר ביילין טועה איפוא, ומטעה את הקוראים.

אם מבקש הוא לערוך השוואות, חובה עליו לעשות זאת בין חברי ההסתדרות, כי ללא מס החברות בהסתדרות התשלום הכולל לקופת־חולים קטן הרבה יותר.

מרכז קופת־חולים
המחלקה להסברה ויחסי־ציבור

יוסי ביילין משיב:

דבריו של דובר קופ"ח כללית מבוססים על אי־הבנה: הנכה היה חבר בקופת חולים עממית גם לפני התאונה, ולאחר התאונה שילם מס נמוך יותר לאותה קופת חולים. לא היה כאן מעבר מקופת־חולים כללית שבה שילם, כביכול, 40 ל"י, לקופת חולים אחרת שבה שילם פחות.

יש לי עניין בדבר

— משרד הדתות —
המשרד האזורי לחיפה והצפון
המחלקה להווי דתי — ירושלים
עירית צפת — המועצה הדתית

מעמד במלאת 400 שנה
לפטירת האר"י זיע"א
ה' מנחם אב שנת ה' אלפים של"ב —

ייערך אי"ה בצפת ביום ראשון ה' מנ"א שנת תשל"ב (16.7.72) בבית הכנסת הספרדי העתיק של האר"י בשעה 4 אחה"צ בדיוק.

בתכנית:
פרקי תהילים — חזן וצבור.
דברי פתיחה — הרב אברהם י. דולגין — המנהל הכללי של משרד הדתות.
הרב הראשי לישראל
מרן הרב איסר יהודה אונטרמן שליט"א
הראשון לציון והרב הראשי לישראל
מרן הרב יצחק ניסים.
ד"ר זרח ורהפטיג — שר הדתות.
ברכות רבני העיר וראש עירית צפת
הרצאה — פרופ' מאיר בניהו —
מקצת דברים על האר"י ז"ל — חייו ומותו.
הקראה — מתוך הספר „שבחי האר"י".
תפילת מנחה.
עליה על קברו של האר"י בבית העלמין הסמוך.

הציבור מוזמן להשתתף.

אוטובוסים יעמדו לרשות הצבור בתחנת „אגד" צפת, להסעת האנשים המשתתפים באירוע.

כנס רבנים אזורי
בשעה 11 בבוקר יתקיים בבית הכנסת של האר"י ז"ל כנס אזורי של הרבנים המשמשים בקודש, שיוקדש להתייחדות עם משנת האר"י.

אל חניכי ומפקדי
מחזור מכי"ם י"ב
של הנח"ל (מחזור הסבחה)
הנכם מוזמנים לכנס המחזור אשר יתקיים ב־23.7.72 בשעה 20.00 במפקדת פיקוד הנח"ל

חידון אמר 1972
בשיתוף עם בנק הפועלים
השתתף בחידון וזכה בפרס
בכל יום ו' מתפרסם באמר חידון חינוכי־תרבותי, נושא פרסים:
פרס ראשון מכונית AUDI 75
מחר חידון מס' 8
מנפוליון עד ימינו
אמר

מחלקת ההספקה
של קופת־חולים הכללית
מתכבדת להודיע לספקיה ולכל הבאים עמה בקשר כי בחודשי הקיץ ועד להודעה חדשה יהיו שעות העבודה במשרדיה ובמחסניה (בדרך פתח־תקוה 146 וברחוב מרדכי אנילביץ 50 תל־אביב) כדלקמן:
בימים א—ה בשבוע — 7.30—14.30.
בימי ששי או ערבי חג — 7.30—12.30.
קבלת סחורות במחסנים עד שעה 2 אחה"צ.
(ובימי ששי עד שעה 12 בצהרים).

עירית פתח־תקוה
מכרז מס. 89/72
עירית פתח־תקוה מכריזה בזאת על קבלת הצעות לביצוע עבודה של כ־11,000 מדי־מים בקטרים מ־½" עד ¾".
א. החלפת מנגנונים מסובבים לגליליים.
ב. תקון וכיול מדי־מים גליליים.
ג. החלפת מדי־מים מתוצרת מיימד תוצרת ארץ.
את החומר למכרז והסבריו אפשר לקבל במחלקת המים של עירית פתח־תקוה כל יום בין השעות 8.00 עד 12.00. את ההצעות בשני עותקים (אחרת ההצעה עלולה להפסל) יש להגיש לתיבת המכרזים לא יאוחר מיום 30.7.72 שעה 12.00.
על המעטפה יש לציין „מכרז 89/72 תיקון מדי־מים". להצעה יש לצרף ערבות בנקאית שתוקפה שלושה חדשים מיום הגשת ההצעה בערך של 10% של סך הכולל של ההצעה.
אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
י. [illegible]
ראש העיר

סונמרט מבצע קיץ 1972
"סונמרט" רשת חנויות בתחנות "סונול" מכריזה על מבצע קיץ 1972
מוצרי איכות במחיר מועדף.
ממבחר הפריטים:
שולחן מתקפל: 45 ל"י
סירה עם משוטים ומשאבה: 230 ל"י
גרילר לפחמים: 75 ל"י
שמשיה: 99 ל"י
כסא כורסא: 35 ל"י
מזרון אויר עם משאבה: 73 ל"י
שואב אבק למכונית: 45 ל"י
בוא ל־סונול וסע לשלום

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

מבחר

טלוויזיה

1 — „זו בעייתך" — ...המוסלמי. התכנית תע־ ...מבלול בעיותיו של הוואקף, בעדה המוסלמית ובר ...מוצרים.

19 — „פרקים בתולדות יב" — „תולדות חקירת ישראל". על חוקרי בקעת ...ממשכי דרכם שהביאו ל־ ...ביניהם, קוסטיגן, מולינה את המפות הראשונות של הירדן וים־המלח בבאה זה

20 — „ההואי המים" — „הכיבוש היקר".

...ין

21 — „ד. צ. 1005" — ...מבקעות המזוהות של גלי־ (צ).

21 — „הרכבים גדולים" — תזמורות בין שודיות ה„ביג בנד" (ב).

* 22.05 — „רבותי ההיסטוריה חוזרת" — הירחון אירוע החודש. עורכים זאב ענר ו־ שמואל שי (ב).

* 22.45 — „שיחתו של יצחק לבני" — האם יש בחברה המערבית עתיד של ניהול ממשלתי ופיקוח ריכוזי מלמעלה על חשבון יוזמת הפרט ואחריותו האישית (צ).

קולנוע

בירושלים:

* „הגן של פינצי קונטיני" (ארנון) — סרט פיוטי קטן ובעל טעם רב. סרט שקט ובלתי־מזעזע על גדולה המר (ללא אלימות, חלילה!) של הקהילה היהודית בפרארה. הפרסומת המופרזת והפרסים הנצלים בילבלו את הפרופורציה של המושגים — מכאן משקע של אכזבה.

* „ג'ו" (הבירה) — סרט אמריקאי שבא למתוח ביקורת על דור האבות האמריקאי, שאינו מבין את הבנים ולכן גם הורס אותם. סרט אינטליגנטי בעל השראה. ביצוע קולנועי מעולה ושחקנים טובים — אבל מופרז בצורת־ההרצאה עד קיצוניות, המגיעה לאבסורד — ולכן גם מרחיקה אותה מכושר־שכנוע.

* „יומש אדומות" (חן) — מערבון בין־לאומי עם פלפלין של מקורזיה — סרט־מתח שטחי ומרתק, שיש בו אי־אלה סממנים מודרניים בולטים כמו הצגתה מובהקת של ידידות־גברים על קשר מפוקפק עם האשה — שהיא תמיד מפוקפקת.

* „הם יורים גם בסוסים" (סמדר) — תיאור ריאליסטי מבהנע ומייגע של מירוץ־סרק אכזרי בימי השפל הכלכלי: ריקוד ללא־הפסק במשך מאות שעות, כאין בו מנצחים, אלא רק מפסידים. טראגדיה שיש לה השלכות מובהקות לכל מירוץ־סרק גם בימינו.

* „הצלפים" (עדן) — דוגמה מצויינת של מערבון איטלקי לפרפה: תוכן כאמתלה, מתח, אכזריות, גוויות לאין־קץ. אם אין מקבלים זאת ברצינות — סרט בידור מצוין.

בתל־אביב:

* „מבעיים" (קריטריון) — ברגמן — כביכול „יתר" וגם „הגיוני". מתחת לפני השטח — מערבולת של רגשות מנוגדים ומתוסבכים דרושים „רקובים". בפירה בכל מה שקיים כיסוד לחברה בריאה. סרט מעניין מאוד, ביחוד המסקנה כי „המדינה נידונה לכליה מכום שהחורקים איכלים אותה — והחורקים הללו יפים כל כך..." אבל זה קצת פשטני לגבי ברגמן — ביחוד לגבי הישראלים, שאלוהים גילם כביכול איתם.

* „הגן של פינצי קונטיני" (גורדון) — ראה ארנון ירושלים.

* „יום אחד בחייו של איוואן דניסוביץ'" (תכלת) — סרט אנגלי־נורווגי על פי ספרו הראשון של סולז'ניצין. עשוי בצורה נאמנה, במשמעת הראויה לשבח, בביצוע מעולה. מה שחסר לו הוא

תיאטרון ובידור

* „בדרך למוטל הסגור", ירושלים (בימות) — שלאגר בניו־יורק ובסאן־פרנציסקו, המוצג גם בת"א, בבימויו של לי סנקביץ' הצעיר, במאי ההצגה המקורית. הדחזה מתרחש במוטל לחולי־נפש, אך הכוונה היא להראות תמונה קודרת של החברה המודרנית כולה.

* „בוהאתו של כלב", תל־אביב (הבימה) — הצגה משעשעת מאת אריאנו סואסונה. תוך כדי העלאת הווי היים בכפר ברזילאי קטן מפנה המחבר ביקורת אל הכנסיה ומלגלג על השחיתות וההתחסדות של אנשיה. כשחק טוב של שלמה בר־שביט, סובה פרוז, בקר, לתאי ואחרים. ביצוי שוטף של מילא ותפאורה יפה של אלי סיני.

* „בית שלוש הנערות", תל־אביב (האופרה) — מחזמר מאת פרנץ שוברט, על חיי המלחין שרם בהשתתפות צוות ענק של אמני אופרה ובלט ישראליים. ערב בידור לכל המשפחה.

* „חפץ", חיפה (התיאטרון החיפאי) — סאטירה שתורה מעדה של הנוך לוין. שמצאה את הגשמתה המלאה בבימויו של עודד קוטלר, ובמשחקם המצויין של כל המשתתפים.

* „החייל האמיץ שווייק" בית־ביאליק (עידן) — הצגה מחודשת על פי ספרו של ירוסלאב האשק, עם מאיר מרגלית בתפקיד הראשי. הבמאי דניאל גדרון, הצייר אלי סיני.

בקולנוע:

שנים: שארית של מטס ו„אנטי־ כטריליות" זהו סרט „הגיוני" והגיוני — כביכול יפה, אך כלל יכלל לא מזעזע.

* „המכונית שלי" (פאריז) — ז'אק טאטי, האדם האבוד בעולם הבוכן של היום. מפין גירסתו של טאטי על מקא „זמנים מודרניים" של צ'אפלין. „הגדול הוא בכוח המימיר — צ'אפלין, הוא יוצא־דופן. עובר לך כל חשק לנוע בכבישים...

* „שמש אדומה" (אסתר) — ראה „חן", ירושלים.

* „אנה קארנינה" (מקסים) — אחד הסרטים הגדולים של ברה גארבו — הסרט אינו גדול בכלל — זוהי הפסטה משוועת של הרומן הגדול עם סיום סאכאריני דוחה — אבל גארבו — אפשר לראותה טוב ורוב ולהתרשם כאיסיונות.

בחיפה:

* „דקאמרון" (חן) — היפוי הפרטי של פאזוליני לספר של בוקאצ'יו — דברים מבחרים. 10 אהרים כתמקור. גירסה עממית־עסיסית כנה, תוססת, לעתים ממש ליבבית — יותר מדי אנטי־דתית. רב לצורך „סגנון החיים".

* „המקשר" (אורלי) — סרט בנויין של ג'וזף לוזי על פי תסריט של פינטר מבוסס על ספר של הארטלי. המתאר בצורה אלאנטית, כביכול קשה ומכובדת, כיין של מעמד. מכבר של תקופה יסיפירה של טראגדיה אישית. סרט מצוין. מרתק, יפה, משכנע — יעצוב עד מאד. גם שיש בו הומור רב לצורך „סגנון החיים".

עולם ומלואו

(המשך מעמוד 7)

אם גם על המים. האמת היא שהמעצמות, כולל ברה"מ, אינן להוטות לכך שהסדר הזה יחול על מצריים בין־לאומיים, אף כי עמדת ברה"מ הרשמית לא השתנתה משנות החמישים (בשנים ההן, כאשר הסכימה להצעת הערבים, טרם הפכה היא עצמה למעצמה ימית).

בז'נבה חיים חמשת־אלפים יהודים ובבית־הכנסת שלה יש ארבעה סוגי מתפללים — ספרדים, אשכנזים, רפורמים (ואני אחד בהם של דוברי אנגלית) ואף חוג קטן של ש"ס.

משקלם של הערבים בז'נבה גדול יותר, כי נוסף על נציגי 12 מדינות ערב פוקדים את מקומות הקיט שבעיר שייחים עשירים וסוחרים ערביים. גם אירגוני הטרור קנו לעצמם אחיזה מוצקה למדי בעיר זו והם מיוצגים במשלחות הערביות השונות. מבחינת האווירה הפוליטית, ז'נבה מאד לא נוחה לישראל, כי נוסף על השפעת הערבים, מורגשת בה מאד השפעת הרדיו והטלוויזיה הצרפתיים.

בתוך כל אלה מנהלת נציגות ישראלית זעירה פעולה שקטה ושיטתית, הרחק מזרקורי הפרסומת.

חילופי נוער בין נתניה וניצה שבצרפת

מאת סופר „דבר" בנתניה

במסגרת חילופי נוער בין נתניה להעיר התאומה ניצה בצרפת באו השבוע לנתניה עשרה נערים ונערות יהודים בני 15—16.

הקבוצה תשהה בארץ שלושה שבועות. הם מתארחים בבתים פרטיים של תלמידי בתי־הספר שרת וטשרניחובסקי.

מחלקת החינוך של עיריית נתניה מארגנת לאורחים טיולים, ערבי הווי ופיקניקים.

ד"ר יוסף מכמן־מרקמן, מנהל היחידה לתרבות במשרד החינוך והתרבות, נבחר ליושב־ראש המכון לתרגום ספרות עברית באסיפה הכללית של מועצת המנהלים של המכון.

תל־אביב

איגוד שוחרי בריאות בישראל

בכל יום שני בשבוע, ב־8 בערב, באולם בית־ספר „גרץ", רח' אדם הכהן 5, מתקיימות הדגמות ותרגילי התעמלות בריאותית והתעמלות בית בליווי הסברה והקרנת סרטים. מתקבלים חברים חדשים. הכניסה לכל. הציבור מוזמן.

באגודת סופרי יידיש בית־לייוויק

במוצאי שבת ב־8.30 בערב בבית־לייוויק, רחוב דב הוז 30, נחומה ליפשיץ ודינה רויטקוף שוב ביחד בערב מקרא ושירה. ליד הפסנתר: ד"ר חנן וינטרניץ. כרטיסים להשיג יום־יום בבית־לייוויק, בין השעות 9—1 לפנה"צ. טל. 231830 ובערב המופע החל מ־6.30 ליד הקופה.

הערב בשעה 8.30 בבית־לייוויק, רח' דב הוז 30, תתקיים הרצאתו של יצחק איזנברג, חבר ההנהלה של הקונגרס העולמי. על הנושא: „יהודים ויהדות באמריקה וקנדה" (רשמי סיור). יו"ר הערב — המשורר י. ש. שרגל. כרטיסים להשיג יום־יום בבית־לייוויק בין השעות 9—1 לפנה"צ, טל. 231830, ובערב ההרצאה החל משעה 6.30 ליד הקופה. לחברי החוג של ידידי 50 אחוז.

ארגון יוצאי בריטשאן (בסרביה)

עורך את כינוס האזכרה השנתי, ביום א' 16 ביולי, בבית הסופר (טשרניחובסקי), רחוב קפלן 6. המפגש מ־6 אחה"צ. האולם מאוורר. כל בני העיר מוזמנים להשתתף.

חיפה

עיריית חיפה משען, מועדון הפנסיונרים קרית־חיים

הערב ב־8 מרדכי מנחמי ערב שירה. הציבור מוזמן.

רופאים

בתל אביב

ד"ר הר אבן, רח' אפשטיין, טל. 443281. ד"ר סגל, רח' בלוך 12, טל. 247860.

בתי־מרקחת

בירושלים

מני, יפו 102, טל. 223048; אל־בתרא, רחוב צלאח א־דין, טל. 84123.

בתל־אביב

גרוסו, רח' שינקין 27, טל. 244388. גורדאו, רח' בן־יהודה 183, טל. 242673. נגה, יפו, ע"י קולנוע נגה, טל. 821896.

חיפה

אין תורנות.

רמת גן והסביבה

רמה, ז'בוטינסקי 65.

בבני־ברק

רמה, רחוב ז'בוטינסקי 65, רמת־גן.

פתח־תקוה

רסל, רוטשילד 89.

נתניה

הדסה.

חולון ובת ים

נגה, יפו, ע"י קולנוע נגה.

תורניות בתי מרקחת הרצליה, כפר שמריהו.

שמעוני יחיאל, רח' יהושע בן־גמלא, הוד השרון.

קולנוע

תל־אביב

בשעות 9.30, 7.15, 4.30

אופיר — השחר האלגנטי
אסתר — שמש אדומה
אורלי — ביטוח בי
אלנבי — הארטיסטים בצבא
בן־יהודה — זנב העקרב
גורדון — הגן של פינצי קונטיני
גת — חתולים בצמרת
הוד — מיסטולה
המרכז — הפנטומסים בג'ונגל
זמיר — השוטר בדימוס
חן — שגעון הגדולות
קרימינון — מגפים
מוגרבי — הפורצים
מתמיד — מרון מלך הקופים
מקסים — אנה קרנינה
סינרמה — מיסטי
עדן — הנוד
פאר — הראש
פריז — המכונית שלי
צפון — הרי קלרמן
רמת־אביב — מצרה לצרה
שדרות — גבר אירוטי
סטודיו — שתי דפיקות לב
תמר — עירום בצל הפחד
תל־אביב — העמק האבוד

יפו

נגה — 2—12—10 שני סרטים. 9—7.15 השיטה ההולנדית

בכרטיס אחד

צליל — הקשר הצרפתי

בת־ים

רמת־יוסף — אני אוהב אותך רוזה 9.30—7.15

חולון

ארמון — 9.30, 7.15 החתול בעל 9 הזנבות 4.00 מרגן בניו־יורק
מגדל — 9.30, 7.15 נקמה בין הערבים

ירושלים

אדיסון — יומרצ'יק
אוריון — הלוחם הלוהט
אורנע — עזית של הצנחנים
ארנון — הגן של פינצי קונטיני
הבירה — ג'ו
חן — שמש אדומה
ירושלים — נוסע עובר בגשם
סמדר — הם יורים גם בסוסים
עדן — הצלפים
רון — החבר שלי

חיפה

אוריון — גוד־בילה נגד ארורה
אורה — עזית של הצנחנים
אורלי — המקשר
אמפיתיאטרון — ביק הגדול
ארמון — השוטר בדימוס
בית רוטשילד — [illegible]
חן — דקאמרון
מירון — האקדח הוא התוק
עצמון — שתי דפיקות לב
פאר — משחקיה של זה
רון — היהלום הלוהט
שבים, הר הכרמל — הרי המזוהם

קרית טבעון

יובל־אור — 6.15 — 8.45 אבוד במדבר
זהר — 9—6.30 קח לך בתולה

רמת־גן וגבעתיים

בשעות 9.30, 7.15

אורדע — המכונית שלי
אואזיס — חתולים בצמרת
ארמון — מלכוד 22
בל־אור — פחד פיזור
הדר — ביק הגדול
לילי — הקאובוי האחרון
רמה — בתי היקרה
רמת־גן — נערת הטלפון הבלש
שבים — שני קוני למל

נתניה

אסתר — 9.15—7 דקאמרון. 4.30 — אי לייק מיק
סטודיו — בסגור 9—7
מלון מלוה
בפתוח 9.15—7.15 האריות של צ'רצ'יל
שרון — 9.15—7—5, קוראים לי טריניטי

הרצליה

דגניה — 9—7 ידע בשרים

כפר־סבא

עמל — כיתת האלימים 8.15
חן — 8.30 — הבית בצל העצים

הוד־השרון

בי"ס הפועלים — 8.30 הבתולה הרועה

חדרה

הוף — שתי דפיקות לב 9.15—7

פתח־תקוה

אורנן — הארי המזוהם 8.15
הדר — מאירה בקברידג' 9.30—7.15
היכל — הצגה באידיש
שלום — שני קוני למל 9.30—7—4

קרית שמונה

הרמון — בילי הגדע 8.30—6.15
שביר — אבא מתאים

טלוויזיה כללית

תכניות ילדים. 17.30 משחק־צב. תכניות ערבית: 18.00 קיצור החדשות. 18.02 סרטים מצוירים. 18.17 זו בעייתך. 19.00 חדשות ועניני היום. תכניות עבריות. 19.30 פרקים בתולדות היישוב. 20.00 מבט לחדשות. 20.20 הוואי חמש אפס. 21.10 משחק השבוע. 22.00 חדשות. פסוק מאיכה רבתי.

טלוויזיה לימודית

15.30 אנגלית ו'.
15.49 אנגלית ד'.
16.09 טכנולוגיה פי — תכונות טכנולוגיות.
16.26 סלעים צופנים את העבר (ירדן).
16.37 שח־מט מס. 2.
16.58 למי פתרונים — משבצות מאכבות.

הגל הקל

06.00 מה טובו. 06.05 חדשות. 06.10 התעמלות. 06.20 שעון מוסיקלי. 06.59 רבע של עברית. 07.00 חדשות ו„הבוקר הזה". 07.20 זמר זמר לך. 07.55 אור ירוק. 08.00 חדשות. 08.05 בוקר טוב. 08.55 ציונות בלי מרכאות. 09.05 בוקר טוב. 10.00 חדשות. 10.05 לעקרת הבית. 11.00 חדשות. 11.05 לעקרת הבית. 11.40 לאן הערב +מוסיקה קלה. 12.00 חדשות. 12.05 במקצב יוצר. 12.30 בחצי היום. 13.00 חדשות. 13.05 בחצי היום. 14.00 חדשות וסקירת עתוני הצהרים. 14.10 פזמונים לא בים. 14.53 הדרך. 15.00 חדשות. 15.05 פינג פונג. 16.00 חדשות. 16.04 רבע של עברית. 16.06 שירו שיר. 16.30 בתקווה שתבין את הרמז. 16.35 שירו שיר. 17.00 חדשות. 17.05 לי ולך. 18.00 חדשות. 18.05 לי ולך. 18.40 היום בספורט. 19.09 עברית לעם. 21.00 חדשות. 21.06 הרכבים גדולים בג'אז. 21.45 נעימות קלות. 22.00 חדשות. 22.05 רבותי ההיסטוריה חוזרת. 22.54 נעימות קלות. 23.00 חדשות. 23.07 אני שלך ואת שלי. 24.00 חדשות. 00.05 אני שלך ואת שלי. 01.00 חדשות.

רדיו רשת א

08.00 חדשות. 08.05 הודעות. 08.10 מסע בצליל — מנדלסון באנגליה. 09.05 לוח מוסיקלי. 10.00 חדשות. 10.05 התזמורת הפילהרמונית הישראלית — מוצארט: רקוויאם. 11.00 חדשות. 14.00 חדשות וסקירת עתוני הצהרים. 14.10 לאם ולילד — לפעוטות — מפנקסו של הגמד סיפורון, מפנה האגודים; לילדים הגדולים — התול בשק. 15.00 חדשות. 15.05 חדש בתקליטיה. 16.00 חדשות. 16.04 רבע של עברית. 16.05 ספר חדש — סקירה. 16.10 מינחה מוסיקלית עם התזמורת הקאמרית הצלון — הנדל: קונצ'רטו־גרוסו. בר־ציון אור־גד: „אשמורת ראשונה". היידן: סימפוניה מס' 49. ברטוק: דיברטימנטו. 17.30 לקט מתכניות במקצב יוצר. 17.55 הודעות. 18.00 חדשות. 18.05 על אנשים ומספרים. 18.25 גלי־קל. 18.55 לחקלאי — שירות ידיעות יומי. 19.00 חדשות ו„היום הזה". 19.30 מוסיקה קלה. 19.50 פרקי היום בתנ"ך: משלי, פרקים י"ט, כ'. 20.00 חדשות. 20.10 השבוע בכנסת. 20.45 צלילים חדשים — צייקר: וריאציות על שירי־עם סלובאקיים. אלכסנדר מריום: סימפוניה מס' 8. 22.00 חדשות. 22.06 מבזק למשפחה. 23.00 חדשות. 23.07 מוסיקה קאמרית — יוהאן כריסטוף פרידריך באך: סונטה ברה־מז'ור לחליל ופסנתר. יוהאן כריסטיאן באך: סונטה בסול־מז'ור לחליל ולפסנתר. מוצארט: רביעיית כלי־קשת בלה־מז'ור, ק. 387. 24.00 חדשות. 00.05 רבע של שיר.

גלי צה"ל

11.00 חדשות. 11.05 חמים וטעים. 11.15 פסגת מבצע המרגנית. 11.30 איפה הם היום. 11.35 חמים וטעים. 12.00 חדשות. 12.05 חמים וטעים. 12.30 פינת המתיחה הקטנה. 12.35 חמים וטעים. 13.00 חדשות. 13.05 שירים עבריים לכולכם. 13.30 צבאית צילם. 13.35 שירים עבריים לכולכם. 13.55 הודעות לחיילים. 14.00 חדשות. 14.05 הודעות אישית. 15.00 חדשות. 15.05 שלוש — ארבע — חמש. 16.00 חדשות. 16.05 שלוש — ארבע — חמש. 16.50 מידע הדין. 17.00 חדשות. 17.05 ד"ש עם שיר. 17.40 יומן צה"ל. 18.00 חדשות. 18.05 הערב — אולפן מס' 2. 19.00 חדשות. 19.05 ממנו אליך. 20.00 חדשות. 20.05 מה נשמע. 21.00 חדשות. 21.05 ד. צ. 1005. 22.00 חדשות. 22.05 הלילה. 22.45 שיחתו של יצחק לבני. 23.00 — חדשות. 23.05.

תיאטרוני ישראל

הערב 13.7

הבימה:
צואתו של כלב: תל־אביב האולם הגדול.
פיקניק לשניים: תל־אביב האולם הקטן.

הקאמרי:
השבוי בקופה ה־14: תל־אביב.

התיאטרון העירוני חיפה:
הפיך: חיפה.

בימות

„אדף דיוה ודידה" השבוע לא מתקיימות הצגות „בדרך למוטל הסגור" הערב, הי"א, בית החייל 8.30

טלוויזיה

מאת דורון רוזנבלום

...בזה דבר. עונת המלפפונים, ...לא בטלוויזיה. אבל ...כלומר לעתים יקרה. כי ..., כמוה הלילה. התדינה באנקדוטות על דהגול. ב־ ...על ארבי, ובן בפכים קס־ ...גברת ביולי, בובתה של ...היינו אותה בארץ. ...היא, שיש תקופות ארוכות ...אין בה לראות בטלוויזיה ...תכניות קבועות. זה לא טוב ..., אבל במוצאי שבת משדר ...את „אירונסייד" ו„סרטים מ־ ..." (למרבה התדהמה). ביום ... — את „ד"ר לוקי". „ארני־ ...עם אבריקו בואטאס". ביום ... — את „המשכנעים". ושלישי ...אלם לך גבי ביולי" ו„מרד ...לים", ואתמול — סרט הקול־ ...נוע השבוע. בהיעדר ...תכניות העבריות העיקריות ...השבוע באושנה השלישית ...„שבלוף" ו„מוקד" — נוצרים ...„ולנוה" גדולים למול ב־ ...ם העבריים, — מין שבוע ...ים, כמו שהיה השבוע (מל־ ...קר", שהציל איכשהו את המצב). כיון שכך, לא נותר לי אלא להתייחס לדוד ביל. בגרוצת 345688 תכניות „משפחה שכזאת" ששודרו עד עתה (המספר משוער), סרם הקיץ הדוד מתרדמתו העמוקה, והוא עדיין פותר את לבטי ההתבגרות של הילדים המלוקקים, שאינם גדלים לעולם, כשראשו שמוט על חזהו ועיניו עצומות. אם לא תורד התכנית הזאת בכוח מן המסך, יש לה כל הסיכויים למות מיתה טבעית, והיינו: הילדים יגדלו, ילכו לצבא, ילמדו באוניברסיטה, ישאו יולידו ילדים ולבסוף ימותו בשיבה דומה לזו של דודם. הדבר יקרה בשנת 2030, ולא נותר לנו אלא להודות לאל, שלא רכשנו את „פייטון פלייס" — סידרה אמריקאית בת אלמוות (מבחינת האורך, הכוונה), המלאה קש וגבבה אף יותר (!) מהגברת ביולי.

עם זאת ניכרים כמה מאמצים להביא סדרות פחות מלפפוניות. די לפתות שתיים מהן הן ברמה גבוהה ביותר: סידרת הרצאותיו של קנת קלארק „על הנוף באמנות", ו„בשורתו של הנרי קשמיני" — סידרה המאפשרת להתבונן בשידורי יום שישי אחת לשבועיים. מבחינה סטאטיסטית, בספרן של הסדרות הגרועות רב משל הטובות. חבל.

עונת המלפפונים

אבל זה מה שקורה כשיורדים אל העם והעם איננו מלא.

והמוסיקה הקלאסית?

באמת, מה עם המוסיקה הקלאסית? מדוע לא לרכוש קונצרטים במקום סדרות גדושות מהלומות? השבוע שודר קונצרט נדיר בביצוע תזמורת רשות השידור, בהיות יוצא מן הכלל שאינו מלמד על הכלל. בעוד הראדיו מרבה מאד באחרונה לשדר מוסיקה קלאסית ברשת א', ולהעביר בשידור סטריאופוני את הקונצרטים הטובים, אין רשות השידור מנצלת את התזמורת שלה להופעות בטלוויזיה. מדוע? נראה כי גם מבחינה טכנית, גם מבחינה תקציבית וגם בכל בחינה אחרת ערוך שידור כזה מנימוקים מגושמים נוסח „יום השישי", בה עוד שקונצרט הוא תמיד זימור בטוח, ואינו יכול להיות גרוע. כיון שהקונצרט שודר תחת כותרת כה יפה כ„צלילי־לילה", יש לקוות שתהיה זו לפחות תכנית שבועית.

חבילות מאמריקה, ולהיפך

נראה שבאחרונה הושם דגש מיוחד ב„תכניות הדראמה" בטלוויזיה ובמסגרת „תיאטרון שידורי ישראלי" (תיאטרון?) מובאים מדי פעם סרטים ישראליים מקוריים, הנבדלים מהסרטים שעל המסך בכך שאינם „קופתיים" באופיים. הם בעלי יומרות אמנותיות. רק חבל שנסיות אמנותיות אלה הן לרוב מקשקשות ובאנאליות כל כך. „חבילות מאמריקה" בא לתאר, כביכול, דראמה עצה בחייה של אשה זקנה, שחשבה שאחותה המתגוררת באמריקה היא אשה עשירה; כדי להקניט זו את זו, היו שולחות הלוך ושוב חבילות עגבות, באמצעות אברהם מור. הנה יום אחד נוסעת גברת סיף לאמריקה, ואהה, אויה, אבוי — לא רק שאחותה היא עובדת נקיון, אלא שהיא אף חולה. ואפילו מתה בסופו של דבר. אכן, פואנטה. רק חבל שהטלוויזיה טרחה לספר לנו את העלילה הזאת לפני שידור הסרט. והתוצאה: לנו להתרשם כשמה בשעון קיקה. בתמונה ישנה, מרבנופון חורק — אוירה בדוקה של זיקנה ועדירות, כבדכל. ראשית, חבל שאין ב„דראמות" יותר דראמה ופחות אוירה ודכאון (ראה מקביל בספרות העברית הצעירה); ושנית, חבל שסרטים, שאינם גרועים כשלעצמם, לא נעשו לפני חמש עשרה שנה, ולא באיחור רב כל־כך.

זכו בהגרלת המילווה העממי

בהגרלת המילווה העממי תשי"ד —1954, שהתקיימה אתמול בבנק ישראל בתל־אביב, זכתה איגרת מס 15865 מסדרת־משנה 1 בסך 30.000 ל"י. איגרת מס' 15865 מסדרת משנה 2 זכתה בסך 15.000 ל"י. איגרות מס' 99279 משתי סדרות המשנה זכתה בסך 4.000 ל"י. איגרות מס' 116198 ומס' 44298 זכו בסך 1.000 ל"י כ"א.

מספרי איגרות החוב משתי סדרות המשנה שתפדינה 200 ל"י כ"א:

63395 54557 70286 13224
118516 71756 28687 75404 13372
145538 128177 28176 137840 22940
94197 145480 99657 127294 80379
84129 43860 4411 111545 90019
.27139

מספרי איגרות החוב משתי סדרות המשנה שתפדינה —.100 ל"י כ"א:

106553 14363 105940 112416 38731
75488 126485 55834 69086 41202
58750 134865 31769 4814 40983
56084 72144 144216 102125 31833
16346 12835 71090 142371 21638
97376 53385 125762 95020 129266
49205 133828 93781 149641 45128
94360 74490 43664 77300 80986
63708 61805 114781 5250 98348
115546 104047 60812 89745 111848
115762 117080 9741 115150
55654 44732 78395 61956 128052
81986 105772 135729 84470 122817
16783 77746 52676 113263 15459
135428 70348 140877 111102 67969
.88390

בחיפה הופיע השבוע ספר חדש להוראת השפה הערבית מאת פרהאת בירואני, מורה דרוזי מדלית־אל־כרמל. הספר מיועד לימוד בבתי־ספר ערביים ובבתי־ספר תיכוניים שבהם נלמדת הערבית כשפה הזרה הראשונה.

בחיפה תופעל בשנה הקרובה בת הסיבת־ביניים, המיועדת לאוכלוסיה הערבית בעיר. לשם כך הוקצה בניין בן 15 כיתות בעיר התחתית.

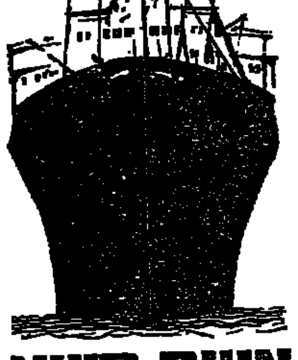

אניות משא צפויות להגיע

לנמל חיפה

לאה	13.7
שרה	13.7
STAR	13.7
בת גולן	13.7
דורון	14.7
פלים	15.7
PINGUIN	18.7

לנמל אשדוד

לאה	16.7
שרה	16.7
PINGUIN	16.7
דורון	17.7
בת גולן	17.7

לנמל אילת

ASHANGE HAIQ	18.7

ניתן לשינוי ללא הודעה מוקדמת

צים חברת השיט הישראלית

הסוכנים הכלליים

מ. דיזנגוף ושות' בע"מ

לשכת ההוצאה לפועל בכפר־סבא

פתח־תקוה, תיק מס' 618/72

מודעה בדבר מכירה פומבית של מיטלטלין

ביום 26.7.72 בשעה 14.30 יוצאו למכירה פומבית המיטלטלין המתוארים להלן של החייב זהה אברהם, נגרית „יהודי הדר", מרכז בעלי מלאכה, הוד־השרון, לבית חוב בסך 569.25 ל"י, המגיע לזוכה פריליך אברהם, ע"י ב"כ עו"ד דוד נוסבאום רח' ברכוכבא 1, פתח תקוה.

תיאור המיטלטלין
1. משור פרייזר פלורמה.
2. משור סרט חשמלי פלורמה.

המכירות תתקיים בכתובת החייב הנ"ל.

כל המעונין בכך יוכל לבדוק את המיטלטלין העומדים למכירה כאמור ביום המכירה.

על הקונה יהיה לשלם את כל המסים, האגרות וההיטלים אשר, בכח כל דין, חלים על קונה וכן 1% מהמחיר למנהל המכירות, אם אינו פקיד של בימ"ש.

(—) יהודה שמשי
המוציא לפועל כפר־סבא
תאריך 21.6.72

בית המשפט המחוזי בתל־אביב־יפו

תיק עזבונות מס' 2737/72

בעניין עזבון המנוח חיים בן ירחמיאל סטרולוביץ (ת. ז. 3012818).

המבקשת: קלרה סטרולוביץ (ת.ז. 763660) מרח' עזריאל 14, סלמה ב' רמת־גן ע"י ב"כ ש. גוראל, עו"ד משד' רוטשילד 101, תל־אביב־יפו אשר כתובתה לצרך מסירת מסמכים משפטים תהא באמצעות שהוזכר הנ"ל.

הזמנה

להוי ידוע, כי הוגשה לבית המשפט בקשה למתן צו המכריז על המנוח הנ"ל הנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוח ורוצה להתנגד להכרזה, להגיש, תוך 10 ימים מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת. אם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד זלך, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

נמשכת ההצלחה הגדולה של האופרה

שמשון ודלילה

בביצוע האופרה הישראלית

הצגות נוספות בתל־אביב: 15.7 • 17.7 • 22.7 • 25.7 • 5.8 • חיפה אולם ארמון: 27.7 • 3.8

בהצגות משתתפים כוכבי האופרה
גיאן גרילו • מוריס מיאבסקי
מטרופוליטן אופרה. גראנד אופרה

ההצגות הבאות של המחזמר

בית שלוש הנערות

על חיי פראנץ שוברט

13.7 • 16.7 • 23.7 • 26.7 • 29.7

כוכב הבולשוי אופרה — מוסקוה
מישה רייצין
יופיע בתפקיד הדוכס ממנטוא
באופרה ריגולטו מאת ורדי
ב־18.7 • 31.7

תיאטרון ירושלים THE JERUSALEM THEATRE

התיאטרון הקאמרי
"חגיגת קיץ"
יום ב', 17.7 ב־8.30

תיאטרון בימות
בדרך למוטל הסגור
מוצ"ש 22.7 ב־8.30

כרטיסים במשרדים ובערב המופע בקופה

האקדמיה למוסיקה בירושלים ע"ש רובין

בפקוח משרד החינוך והתרבות

עיריית ירושלים המחוז לתרבות

רסיטל לפסנתר

ויליאם מסלוס

בתכנית מיצירות: איבס, שומן וליסט

יום א', 16.7.72 בשעה 8.30 בערב באולם החאן.

רדיו

מאת סדי פרדיס

צה"ל אירח בשבת שעברה ...תהרה שלום: המסמנה על ...ישראל, שמואל אלמוג. הי־ ...שיחה שהבהירה רבות מה־ ...של הראדיו והטלוויזיה ...זה בעיה חשובה של גלי ...שעסקו בה. שמואל אלמוג ...מק משאלה כלשהי, ולא ...להביע דעתו אף על אחת ...ת הפדינות הכרוכות בהפ־

...אלות האישיות" של יעקב ...היו טובות. אף כי לעתים ...לבן־שיחו להתבטא והירבה ...לדבריו, אך התשובות ...ות יותר. השאלה אם על ...השידור „לרדת" אל ההמון ...להעלות את הציבור הרחב ...אליו, תפסה מקום נכבד ... אם כי אגמון ניסח סוגיה ...תר עדינות מכפי שניסחתיה ...אלמוג הסביר, כי על הטל־ ...לדבר בעיקר אל ההמונים ה־ ...בניגוד לראדיו, אין לטל־ ...שני גלים ולכן אינה יכולה ...ת בתכניות לאנינ־טעם, כפי ...ת הגל הראשי של הראדיו. ...עשים פשרה בין תפיסה פר־ ...ית לבין דברים יותר מתוח־ ... הסביר המנכ"ל.

...הסבר בנוי כהלכה, אך אל־ ...תפס כאן לנוסחה מקובלת ד־ ...פורה שאין לה הצדקה. מקר־ ...שוב שמוסיקה קלאסית מב־ ...„לאינטלקטואלים" וכדורגל — ...זוהי הבחנה פסולה, ויכוח ...עצמו. הוא אדם אינטליגנטי ...ובכל זאת מתעניין רק מעט ...קה קלאסית. יחד עם זאת יש ...ים רבים, שאוהבים כדורגל ...ת מהשאבב. לו הטריח עצמו ...לבוא שבת אחת אחה"צ ...„הפועל" ירושלים, היה פו־ גש רבים ממוריו באוניברסיטה, כשהם מתלהבים ושואגים. כמו כמה מעובדיו הזוטרים ברשות השידור.

אלמוג והקהל שלו

בשום אופן אין לומר, כי „משחק השבוע" הוא בחזקת שעשועים להמון והמשדר על ההיסטוריה והחברה במצרים — מזון רוחני לאינטלקטואלים. יש להניח, כי בתכנית האחרונה מצאו עניין גם כאלה שהשכלתם היא יסודית או קצת פחות מזה, ולא רק ידענים ושואפי ידע בתחום הפוליטיקה. הוא הדבר לגבי הזמר, המקובל כזמר „קל". למרבה הצער אין בראדיו ובטלוויזיה תכניות בידור רבות טובות, אך מהקטעים המוצלחים של „לא הכל עוברי", מנוחתה עדן, נהנו אנינ־טעם וחובבי בידור לשמו כאחד. לעומת זאת, למשמע „קסת האפרכסת" לא יחייך איש — לא מקרב עובדי מכון וייצמן למדע ולא מקרב מוכרי הדגים בשוק. התכנית „בוסתן ספרדי", לעומת זאת, זכתה לאהדת כל האוכלוסיה, ולא רק בני עדתו של יצחק נבון, משום שהיתה תכנית טובה. הקריטריון האמיתי הוא — מה טוב ומה רע, ולא פניה לאריסטוקראטיה תרבותית, לעומת פניה ל„עם הפשוט". העובדה שאלמוג חוזר להפרדה יתר, כפי שאמר במשדר, בין תכניות למובחרים (הוא השתמש בביטוי מעודן, שנשמט מזכרוני), לבין תכניות להמונים, לא תבטיח לו יותר הצלחה. נראה לי שהקונצפציה של „ההמונות", תוך התכוונות לשכבות חברתיות שונות, איננה נכונה ולא תתרום לשיפור רמתם של אמצעי־התקשורת ולהגברת השפעתם על הציבור.

הוזכרה גם הביקורת בעתונות ואלמוג עמד על אחד הצדדים המורים של ביקורת זו: כשאתה שומע על הצגה או על סרט מסוים, שהם טובים או אינם טובים — עוזרת לך הביקורת להחליט, אם ללכת או לא ללכת לראותם. לא כן בראדיו ובטלוויזיה. הביקורת מתפרסמת לאחר ביצוע התכנית ואיננה מסוגלת להדריך את המאזין והצופה, אם לפתוח, אם לא לפתוח את המקלט. כמה מאזינים יתוספו לאגמון ולאלמוג לאחר קריאת רשימה זו, שבה נאמר כי היתה זו שיחה מעניינת? אלמוג הרחיק־לכת ואמר, כי התיסכול של מבקרי הראדיו והטלוויזיה (כיצד הגיע למסקנה בדבר תיסכול — לא אמר, ואגמון לא שאל) נובע מהעובדה, שאינם מסוגלים להשפיע, כפי שמשפיע מבקר קולנוע או תיאטרון. הדברים נכונים רק בחלקם. לאלמוג ידוע, כי לא קריין אחד ולא עורך תכניות אחד הודח מכסאו בעקבות הביקורת. וביקורת איננה רק מה שכותבים המבקרים הקבועים בעתונות, אלא גם מה שאומרים מאזינים מהשורה. יתר על כן, תכניות רבות הן חוליות בסדרה, וההודעות הן הדוגמה הבולטת ביותר לכך: הן משמעות מדי שעה. כך גם „היום הזה", „הנושא בסיפור", תכניותיו של מיכאל אוהד, ולהבדיל אלף אלפי הבדלות — „קסת האפרכסת".

מובן ששאלת חופש הביטוי והלחצים, לא נפקד מקומה בשיחה. אלמוג אמר כי יש לחצים כבדים, אלא שהמבנה המשפטי של הרשות מבטיח חופש ביטוי ואי־תלות מאקסימאליים. לדעתו אין בישראל מרכז לחץ מרכזי אחד וזה מקל על הרשות את עבודתה.

כשמדובר בלחץ, יש לברר למה הכוונה. מכתבי מאזינים וביקורת ראדיו בעתונות גם הם לחץ. אם לחצים אלה לא יופעלו, לא יעיד הדבר על דעת קהל ליבראלית אלא על אדישות. ברור, כי אגמון ואלמוג לא התכוונו ללחצים מסוג זה, אלא ללחץ מוסדי. אך הם לא הבהירו די את כוונתם. במדינת ישראל רווחים לחצים אישיים יותר מאשר לחצים ענייניים ואידיאולוגיים. שרים וחברי כנסת רבים היו מוכנים לשמוע ביקורת על דעותיהם ודבריהם. אך הם מרבים להתלונן, כי לדבריהם ולהגיגיהם אין די הד באמצעי־התקשורת. בדיוני הכנסת והממשלה על רשות השידור ניתן למצוא לכך הוכחות למכביר: רוב המקטרגים על הרשות מביאים דוגמאות „מנסיונם האישי", ומציינים כיצד לא השכילו כתבי הראדיו והטלוויזיה להבין מה חשוב (דברי המתלונן) ומה בלתי חשוב (דברי האחרים). בדרך כלל אין מקום לטענות על חוסר העזה מצד רשות השידור בהעלאת נושאים פרובלמאטיים (והוכיח פרשת איקרית־בירעם), אם כי יש יסוד להטיל ספק בטענה בדבר מיצוע הלחצים הפוליטיים (למשל פרשת „לא הכל עוברי").

כאמור היתה זו שיחה רבת עניין ואם מנהלי הראדיו והטלוויזיה יופיעו בכלי התקשורת לעתים קרובות, באמר אחת לשלושה חדשים, ייצא ציבור המאזינים נשכר. אם איני טועה מוטלות הגבלות מסוימות על חברי הוועד המנהל, המונעות מהם להופיע. אם כך הוא, נראה לי כי יש מקום לשקול את שינוי ההוראות. שיחה כגון זו יכולה ללמד ולהבהיר למאזינים דברים רבים שמתגלגלים מאחורי הפרגוד.

פינתנו העלובה — לא הצנועה

הקריינית של „קסת האפרכסת" הגדירה את התכנית כ„פינתנו הצנועה". אם כי היה זה הדבר הקרוב לא ביותר שהובא במשדר זה, היתה הקריינית צודקת יותר לו אמרה: „פינתנו העלובה". ככל שמרבים להאזין לתכנית זו, בעריכת גלעד בן־שך, היא נשמעת מנוכרת ומסופשת יותר. כשאתה שומע חיקוי גרוע של ראש הממשלה או של שר החוץ (טיפה פחות בלתי מוצלח) בפעם הראשונה, אתה מניע ראשך ברחמים. אך כששומעים זאת בפעם החמישית, זה עולה קצת על העצבים. להוציא אי־אלה יוצאים מהכלל, מגישים בתכנית זו קטעי העתונות הפחות מוצלחים של הפאות ההומוריסטים. נראה שהעורך טרם שמע, כי כל בוקר משודרת סקירת עתונות יומית בשידורי ישראל; אם לא כך, מה טעם הוא ראה לחזור ולהשמיע סקירה נוספת? והרי „קסת האפרכסת" איננה יותר מקריאת קטעי עתונים.

לו השקיע העורך מעט עבודה (אם הוא מסוגל לכך) וכוונת כשרון (אם יש לו), יכול היה להפיק משהו פחות עלוב מהשאה חדשית הזה. שרינו, ספקנינו וחברי הכנסת שלנו משמיעים הגזרות הומוריסטיות רבות, מבלי שיתכוונו להישמע משעשעים. הוא הדין לגבי העתונים — גם באלה רואים־אור קטעים מצחיקים בהחה הדעת. איסופם של כל אלה יכול לשמש גרעין לתכנית סאטירית של ממש ולא כזו המשודרת כיום. אך כאמור, לשם כך דרושים מעט עבודה וכוונת כשרון.

טעם אגסים כמנגינה ערבה לאוזן

השנה לרשותך שפע אגסים

המועצה לייצור ולשיווק של פירות

ה4

هكذا من الأصل

בעריכת אהרן להב

אחד מראשי ההתאחדות לכדורגל במסיבת עתונאים:

ההנהלה החדשה אינה רואה עצמה קשורה בהמלצות עציוני

מאת אליעזר מעוז

למרות העובדה שהנהלת ההתאחדות לכדורגל הקיימת היא תולדה של המלצות ועדת עציוני, אין היא רואה את עצמה כחייבת למלא אחר כל המלצות הוועדה — דעה זו השמיע אחד מראשי ההתאחדות לכדורגל — עו"ד י. אלמוג — בפגישה שהיתה אתמול עם עורכי מדורי הספורט, לרגל כינוס עונת הכדורגל.

ראשי ההתאחדות ציינו עם זאת, כי פעלו עד כה על פי צרכים מציאותיים שהזמן גרמם. ולא בכל ההמלצות מצאו את התשובות לבעיות הבוערות שהתעוררו בכדורגל הישראלי.

ראשי ההתאחדות: יו"ר ההנהלה זאב בר סבר וסגניו עורכי הדין יהודה אלמוג ואברהם גאמן ציינו, כי עשו ככל יכולתם להביא לשיקומו ולקידומו של הכדורגל.

יו"ר ההנהלה זאב בר־סבר סיכם את העונה החולפת ועמד על הקשיים האובייקטיביים והסובייקטיביים. הוא הזכיר את אי הסדרים שפשטו בכדורגל. לאחר ועדת עציוני והדחת ההנהלה הקודמת ואת להם התאריכים הקצר שלחובו היו צריכים לדחוס עונה שלמה שהתארכה בגלל סיבובים השפטים. בר סבר ציין, כי לא שבע רצון מהתוצאות, כי משחקי הליגה הסתיימו במגרשים ללא כל מיצבים וסיבובים מיותרים. עם זאת לא התעלם בר־סבר מהאלימות שפשתה בשדה והחלפת במגרשים, כולל הכאת שופטים וציין, כי תופעה זו פושעת רבות מגל האלימות הגואה במדינה. למרות זאת, אין ההתאחדות לכדורגל מוכנה להשלים עם מציאות חדשה זו.

סגן יו"ר ההנהלה מטעם מכבי עו"ד יורם אלמוג עמד על פעילות ההתאחדות לכדורגל למניעת האלימות במגרשים. הוא ציין, כי על שולחן ההנהלה הונחה תכנית של גידור כל המגרשים בארץ תוך שלוש השנים הקרובות. בכל שנה יגודרו יותר מ־30 מגרשים והעדיפות הראשונית תנתן למגרשים שהיו בעבר מוקדים לפורענות.

בר סבר: בהתאחדות אין מקום לשלושה מאמנים

בתשובה לשאלה אחרת על ההתקפות האחרונות בעתונות כנגד ההתאחדות על רקע פיטוריו של מאמן נבחרת ה„אפרוחים" לשעבר אמציה לבקוביץ — אמר בר סבר. כי הפיטורין באו משום שאין סיבה הגיונית להחזיק שלושה מאמנים במוסד אחד. בעיקר כשהם מסוכסכים ביניהם לבין עצמם. הוא ציין כי לא היתה כל כוונה בהתאחדות לזרוק את לבקוביץ ל„כלבים", ולאחר שלא הצליחו להוציאו להשתלמות. היתה כוונה לכלכל לו פיצויי פיטורין מוגדלים אילו לא היה מצליח להתקשר עם קבוצה בליגה הלאומית.

בר סבר הוסיף, כי פיטורי דריכתו של שוייצר לאמן גם את ה„אפרוחים" באה מתוך הכוונה שאיש אחד ירכז את ענייני הנוער בהתאחדות וכן כדי להאדירו כמאמן עד להתמנותו כמאמן לאומי. בר־סבר הדגיש, כי ההחלטה על מינוי שוייצר למאמן לאומי כיורש באה רק לאחר שהמאמן הנוכחי אדמונד שמילוביץ הודיע כי הוא פורש בסוף העונה.

כדורסלני הנוער — הבוקר ליוגוסלאויה

משחק הבכורה – בשבת נגד פולין

נבחרת הנוער בכדורסל עומדת לצאת הבוקר לאתונה ומשם תמשיך להדאר שביוגוסלאויה, כדי להשתתף באליפות אירופה.

ישראל שובצה לבית אחד עם האלופה, ברה"מ, פולין, תורכיה, הונגריה וספרד. משחק הבכורה שלה, נגד פולין, ייערך בשבת.

הצעירים סיימו ביום שני מחנה אימון בשפיים.

הכדורסלנים היוצאים הם: נדמיאס (הפועל ת"א), ברקוביץ (מכבי ת"א), מוסקוביץ (הפועל ברנר/גפן), בן־ארי (מכבי ר"ג), קריטרז וקמינסקי (הפועל בי־שמואל), שורץ (בהסבר), זקס (אליצור ת"א), בלום (הפועל ר"ג), הררי (הפועל גניגר), פורת (הפועל עפולה), ארואסטי (מכבי דרום).

המאמן הוא קליין, ראש המשלחת — חדש, מנהל טכניקס ר־מסה רוטנברג, ושופט מהרי.

הערב: הסגל נגד נאסאו

נבחרת ישראל בכדורסל תתמודד הערב ב־8 באיצטדיון הפועל בחולון נגד הקבוצה האמריקאית נאסאו.

3 משחקים נוספים של הכדורסלנים מארה"ב יתקיימו בירושלים, נעמן וחולון.

נבחרת ישראל נכנסה שלשום למחנה אימון בשפיים. כהכנה לטורניר הקדם־אולימפי באוגסבורג.

בקבוצה האורחת, שהגיעה לישראל ע"י כדורסלן הנבחרת הלאומית לשעבר, אילן זהר. שהוא גם מאמנה. מספר שחקנים טובים, שהפגינו את מלוא יכולתם באימון המשותף, ובמשחק האימון המקוצר. שנערך שלשום. במשחק אימון מקוצר ניצחו האמריקאים את הסגל הלאומי בתוצאה 38:40.

מארקס מוסיף להוביל

רוכב האופניים הבלגי אדי מארקס, אלוף השנתיים האחרונות בטור־דה־פראנס, מוסיף ללבוש את „החולצה הצהובה", בתום הקטע העשירי, מקאססורה לבראנדמוטה. בקטע זה ניצח הבלגי וילי טיירלינק, שעבר את 210 הק"מ בשש שעות ו־8:19 דקות.

קליין דורג כשופט הטוב ביותר בברזיל

מאת שלמה כוהן

השופט אברהם קליין דורג כשופט הטוב ביותר במשחקי הגביע העולמי הקטן, שנערכו בברזיל ע"י עתוני ברזיל ונציגי העתונות העולמית, שכיסתה אירוע ספורטיבי זה.

קן אסטון, יו"ר ועדת השיפוט של פיפ"א, שיבח אף הוא את שיפוטו של קליין — על כך מסר לי השופט עצמו שחזר אתמול מברזיל. היו עתונאים שדירגו את קליין כשופט הטוב ביותר בעולם.

קליין ניהל בברזיל כשחקנים בין־ארציים תוך ארבעה שבועות ובצמיים שימש כקוון. קליין ניהל עד היום 11 משחקים בין־ארציים.

יו"ר איגוד השופטים בסקוטלנד הזמין את קליין לנהל את המשחק הבין־ארצי של סקוטלנד אנגליה, שייערך בשנה הבאה במסגרת אליפות האיים הבריטיים.

נשיא ברזיל העניק לקליין משרוקית זהב לאות הוקרה על שיפוטו המצוין. קליין קיבל מזכרות ותשורות מנבחרות ברה"מ, סקוטלנד, יוגוסלאויה ואורוגוואי, ולרבות פרסים אחרים.

הגרלה נוחה לסלטיק ולריאל בגביע האלופות

שתי קבוצות הכדורגל ריאל מאדריד וסלטיק גלאזגו זכו ליריבות קלות בהגרלת משחקי גביע אירופה, שהתקיימה אתמול במשרדי התאחדות הכדורגל האירופית בציריך.

סלטיק תתמודד עם רוסנבורג טרונדהיים מנורווגיה וריאל תיפגש עם אלופת איסלנד, קפלאוויק.

מחזיקת הגביע לאלופות, איי־אקס אמסטרדם, עברה לשמינית הגמר ללא משחקים, יחד עם ספארטאק טרנבה מצ'כיה.

המשחקים המעניינים יהיו, בין דרבי (אנגליה) לזלזניצ'אר סאראייבו; ביירן מינכן — גאלאטסריי; מארסיי — יובנטוס; מאלמה — בנפיקה; ואקר אינסברוק — דינאמו קייב; צ.ס.ק.א. סופיה — פאנאתינייקוס; אנדרלכט — ויילה (דנמרק); אויפעס — באזל.

בגביע מחזיקות הגביע. יש לציין את המשחקים בין סלביה סופיה לטאלקה (מערב־גרמניה); סטנדרד ליאז' — ספארטה פראג; לידס — אנקרה גוצי; ספורטינג ליסבון — היברניאן (סקוטלנד); לאנדסקרונה (שוודיה) — ראפיד בוקארשט; אתלטיקו מאדריד — באסטיה (צרפת).

בגביע ההתאחדות (בעבר גביע הירידים) ייערכו משחקים מעניינים: אברדין — מנשנגלאדבאך; טוטנהאם — ליון אוסלו; מנצ'סטר סיטי — ואלנסיה; ליברפול — פרנקפורט; סטוק — קייזרסלאוטרן; אולימפיאקוס פיראוס — קאליארי; סלובאן — וויברודינה; רוק — פרבוטצ'ה.

ברוך ניצח את דאנק

בקרב ה„דיסקובולים" בעיר השוודית סקובדה, ניצח השותף לשיא העולמי (68.40) השוודי ריקי ברוך את הצ'כי הותיק לודויג דאנק, כשזרק את הדיסקוס למרחק 66.54 מ', לעומת 66.04 מ'.

בפראג רץ הצ'כי יוזף פלאכי 800 מ', בזמן מנולה 1:45.6 ד'.

בבודאפשט הטיל ההונגרי מיקלוש נאמבאס כידון, למרחק 87.28 מ' ושיפר ב־8 ס"מ את השיא ההונגרי. הישג זה הוא השני במעלה השנה, אחר השיא העולמי (93.80 מ') של הסובייטי יאניס לוסיס.

דרום־אפריקה הוחזרה לגביע דייויס

ברוב קולות 5 לעומת 2, הוחזרה אתמול דרום־אפריקה למשחקי גביע־דייויס. היא תופיע בשנה הבאה באיזור הדרום־אמריקאי ולא באיזור האירופי, כפי שהיה בעבר. בכך ייפסק סילוקה מן הגביע עקב הרחקה על־ידי מדינות הגוש המזרחי.

שנה אחרי ועדת־עציוני (1)

ט"ו ההמלצות בפרק האירגון טרם מולאו

מאת אליעזר מעוז

ט"ו המלצות, שרשמה ועדת עציוני בפרק הנקרא ארגון ענף הכדורגל מעידות על כך כי חבריה היו מודעים לצורך הדחוף לגאול את הענף ממצב האנרכי אליו התדרדר בשנים האחרונות.

גם בלי להתחשב בנסיבות שהביאו להקמת הועדה, היה ברור כי הכדורגל הישראלי זקוק לשינויים ארגוניים. גם עסקני ההתאחדות לשעבר סברו, כי יש לערוך בדק בית ודיאורגניזציה במוסד זה. בהופעתם בפני ועדת עציוני הציעו ראשי ההתאחדות דאז כמה הצעות מעשיות בנושא זה.

יו"ר ההנהלה לשעבר יצחק זאבי, גרס כי יש להתאים את תקנון החובבנות למציאות הקיימת ונוכח התשלומים הניתנים לשחקנים. סגנו בקונטניה עברה, צבי ברים, אף הציע, לשתף גורמים נוספים בניהול הכדורגל במדינה ביניהם נציג רשות הספורט שישב באורח קבע בישיבות ההנהלה.

ועדת עציוני הרחיקה לכת בנושא אירגונו מחדש של הענף וקבעה, כי יש להבטיח ייצוג הולם בהנהלת ההתאחדות לכדורגל לכל הפונקציות המרכיבות את הענף והן: השיפוטית, המקצועית והמפקחת. הפונקציה השיפוטית — איגוד השופטים; המקצועית — ארגון המאמנים והמפקחת — רשות הספורט.

בסעיף ד' בהמלצות, הקשורות לארגון ענף הכדורגל, קובעת הועדה כי יש להבטיח בתקנון ההתאחדות ייצוג הולם בהנהלה לכל אחת מהפונקציות הנזכרות. היא אף הרחיקה לכת וקבעה, כי אין מניעה שגם שחקנים פעילים יהיו חברים בהנהלת ההתאחדות.

קביעתה זו באה בעיקר כדי ליצור קשר יותר אמיץ בין כל הגורמים הללו, לטובת השלטת הסדר ויצירת יחסי גומלין יותר הדוקים.

למרות העובדה, כי זוהי המלצה שכדי לתרגמה לשפת מציאות, אין צורך בשינויים מהותיים כמו בהמלצות אחרות על נושאים כספיים ותשלומים בכדורגל, הרי עדיין לא נמצא ביטוי הולם בהרכב הנהלת ההתאחדות לכדורגל. יתר על כן עדיין לא הושגה המגמה של יצירת הרמוניה בין ההתאחדות לכדורגל לבין כל הפונקציות האמורות.

המצב מוצא את ביטויו בעיקר ביחסים שבין איגוד השופטים וארגון המאמנים להנהלה החדשה של ההתאחדות לכדורגל. בעוד שהנהלת ההתאחדות לכדורגל צריך מנהלת ס"ים על מהן ייצוג לארגון המאמנים, זכה איגוד השופטים לייצוג בהנהלה.

ברם, הדבר הלא רחוק מוכיח, כי ייצוג בהנהלה של איש מטעם איגוד השופטים לא נוצל כראוי להצמחת הקשרים בין האיגוד להתאחדות. דווקא בעיית המשחקים האחרונה, שהחלה באיחור לאחר פירסום דו"ח ועדת עציוני, התרופף הקשר בין איגוד השופטים להנהלת ההתאחדות ולא אחת עמדו הם על סף עימות, שהיה מביא נזק רב לענף.

שביתת השופטים שפרצה בפיציצה של העונה הרבות, כי חברי ההנהלה החדשים לא היו די ערניים לנעשה באיגוד השופטים. השביתה באה יותר כדי להתריע בפני ההתאחדות על חוסר המגע של חברי ההנהלה בכל הקשור לבעיית הבעיות של איגוד השופטים — ההתפרעויות והכאת שופטים במגרשים. רק לאחר השביתה התעוררו קברניטי ההתאחדות לפעולה ממשית, וליצירת מגע יותר הדוק עם הנהלת איגוד השופטים.

אולם אם היה נוצר קשר יותר הדוק בין ההתאחדות לאיגוד השופטים מתחילת כהונת ההנהלה הקיימת היתה נמנעת אי הנעימות שגרמה שביתת השופטים.

הגזור ושלח עוד היום
תמורת כרטיסי הגרלה
של מגן דוד אדום שקבלת לביתך
והבטח השתתפותך בהגרלה
13,000 פרסים

אנו יוצאים לחופשה
החל מיום ראשון, 16-7-72 עד 31-7-72
להתראות ביום שלישי 1-8-72
מגו־אפק
בית חרושת למדי לחץ

אגודה צרכנית שיתופית
תל־אביב בע"מ
כבר דיזנגוף 9, תל־אביב

מכרז למכירת
מבנה צרכניה ב„נוה צה"ל"
שכון נוה צה"ל, רחוב אלוף 5

בפרטים נא לפנות למר י. אבן חן לפי הכתובת הנ"ל.

הצעות יש להגיש בכתב למשרדנו עד לתאריך 21.7.72. האגודה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה אחרת.

מרכז ההדרכה לספריות ציבוריות
רח' כורש 14, בנין גד, טל. 222949, ת.ד. 242, ירושלים

לקראת שנת הלימודים תשל"ג — 1972/73
בתוכניתנו לקיים

קורסים לספרנות

במקומות הבאים:
1. ירושלים — קורס שלב א'
2. באר־שבע — קורס שלב א'
3. רמת־גן — קורס שלב א' שלב ב'
4. תל־אביב—יפו — קורס שלב א'
5. חיפה — קורס שלב א' שלב ב'

הלימודים יתקיימו אחת לשבוע 6—7 שעות, בס"ה לכל קורס כ־250 שעות לימוד. מחיר הקורס —600 ל"י. עובדי ספריות מקבלים הנחה של —50 ל"י.
על המעוניינים להירשם לקורסים הנ"ל לפנות למרכז ההדרכה לספריות ציבוריות עד 30.7.72.

מרחב תכנון מקומי. קריות

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, קריות, הופקד שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מס' ק/229 — הצעת שביל להולכי רגל בקרית ביאליק" — המהווה שינוי לתכנית מס' ק/123 — קרית שמריהו — ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית:
גוש 11534 חלקות 30, 31, 32, 33.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

נפתלי אילתי
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה
ט"ו תמוז תשל"ב (27 ליוני 1972)

מדינת ישראל

מרחב תכנון מיוחד דימונה

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת מיוחדת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה דימונה במשרד השיכון, הקריה, תל־אביב ובמשרדי המועצה המקומית דימונה הופקדה תכנית מפורטת מיוחדת, הנקראת: תכנית מפורטת מיוחדת מס' ת/4/14/27 — ייעוד שטח למוסדות ציבור ומעברים ציבוריים.
ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית והנמצאים בין הגבולות:
בצפון: גבול ת.ב.ע.מ. ת/4/14/24.
בדרום: שטח בלתי מפותח בתחום השיפוט.
במזרח: שטח בלתי מפותח בתחום השיפוט.
במערב: גבול ת.ב.ע.מ. ת/4/14/24.

כל מעונין בתכנית, רשאי לעיין בה ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין במקרקעין, בבנין או בפרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע על ידי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה גובל בתחום התכנית, רשאי תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המיוחדת האמורה.

כ. ד. ארבים
יושב ראש הועדה המיוחדת לתכנון ולבניה דימונה
י"ז תמוז תשל"ב (29.6.72)

מרחב תכנון מקומי. קריות

הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, החליטה באישור שר הפנים, לאשר שינוי תכנית מפורטת הנקרא „תכנית מס' ק/224 — הפיכת שביל להולכי רגל לאתר לבנין צבורי בקרית־ים" המהווה שינוי לתכנית מס' חפ/399 — תכנית גב ים בינוי מס' 1 — שהודעה על הפקדתו ביחד עם התשריט המצורף אליו פורסמה בילקוט הפרסומים 1784 תשל"ב עמ' 530.

השינוי האמור, בצורה שבה הועדה המחוזית אישרה אותו ביחד עם התשריט המצורף אליו. הופקד במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, קריות, וכל מעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

נפתלי אילתי
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז חיפה
כ"ג בתמוז תשל"ב (5 ליולי 1972)

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי רחובות

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, רחובות, הופקדה תכנית מפורטת הנקראת „תכנית מפורטת מס' רח/196 — איחוד חלקות וחלוקתן, הרחבת דרכים, קביעת שטחים לבניני ציבור והריסת מבנים" ביחד עם התשריט המצורף אליו.

ואלה הם השטחים הכלולים בתכנית: גוש 3703, חלקות: 472, 481, 482, 424—435, 1052.

כל המעונין בתכנית, רשאי לעיין בה ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל המעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע ע"י התכנית, וכן מהנדס ועדה מקומית אשר מרחב התכנון שלה כלול בתחום או כולל אותו, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לתכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז המרכז

הודעות לציבור

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 46/72/ד

ניתנת בזה הודעה לצבור על מכירת:
מחפר הידראולי, מכונה להכנת בטון, דוד לחץ אויר, סיכל, מלחצי בנין, נצרות פלדה וקמר למגדרות.

הצעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את הטופס יש לשים במעטפה ולהכניסה לארגז ההצעות מכרז מס' 46/72/ד לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות הקריה, רח' ג' מס. 10, לא יאוחר מיום חמישי 27.7.72 שעה 10.00 לפני הצהריים.

את הסחורה אפשר לבדוק במקום אחסונה, בכמה מבסיסי האחסנה אפשר לבקר בסיורים מאורגנים בלבד. המעונינים להשתתף בסיורים אלה מתבקשים לטובתם להרשם במשרדנו עד יום 19.7.72.
המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל החל בתאריך 16.7.72 בכל יום בשבוע (פרט ליום שישי) בשעות 08.00—14.00.

לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, בשעור 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לבטול ההצעה.

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 47/72/ד

ניתנת בזה הודעה לצבור על מכירת:
ברזני, ספירה, כליבכין — בחביות.

הצעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את הטופס יש לשים במעטפה ולהכניסה לארגז ההצעות מכרז מס' 47/72/ד לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות הקריה, רח' ג' מס. 10, לא יאוחר מיום חמישי 27.7.72 שעה 10.00 לפני הצהריים.

המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל, החל בתאריך 16.7.72 בכל יום בשבוע (פרט ליום שישי) בשעות 08.00—14.00.

לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, בשעור 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לבטול ההצעה.

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 48/72/ד

ניתנת בזה הודעה לצבור על מכירת:
עמודי טלפון מעץ אקליפטוס עם חומר ברזל — 2 מטרים.

הצעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את הטופס יש לשים במעטפה ולהכניסה לארגז ההצעות מכרז מס' 48/72/ד לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות, הקריה, רח' ג' מס. 10, לא יאוחר ביום חמישי 27.7.72 שעה 10.00 לפנה"צ.

את הסחורה אפשר לבדוק במקום אחסונה, בכמה מבסיסי האחסנה אפשר לבקר בסיורים מאורגנים בלבד. המעונינים להשתתף בסיורים אלה מתבקשים לטובתם להרשם במשרדנו. עד יום 19.7.72.
המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל החל בתאריך 16.7.72 בכל יום בשבוע (פרט ליום שישי) בשעות 08.00—14.00.

לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, בשעור 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לבטול ההצעה.

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 42/72/ד

ניתנת בזה הודעה לצבור על מכירת:
כלי עבודה
לבני שמוש
בגדים חשמליים
כבלים
מנפי פירות
מיכלים
מחבת
פירות גומי
ציוד כבוי אש
שפופרות אלקטרוניות
תנאי כבלים ואח'

הצעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את הטופס יש לשים במעטפה ולהכניסה לארגז ההצעות מכרז מס' 42/72/ד לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות הקריה, רח' ג' מס. 10, לא יאוחר ביום חמישי 27.7.72 שעה 10.00 לפנה"צ.

את הסחורה אפשר לבדוק במקום אחסונה, בכמה מבסיסי האחסנה אפשר לבקר בסיורים מאורגנים בלבד. המעונינים להשתתף בסיורים אלה מתבקשים לטובתם להרשם במשרדנו, עד יום 19.7.72.
המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל החל בתאריך 16.7.72 בכל יום בשבוע (פרט ליום שישי) בשעות 08.00—14.00.

לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, בשעור 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לבטול ההצעה.

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 49/72/ד

ניתנת בזה הודעה לצבור על
מכרז תקופתי למכירת:
גרוטאות מתכת ועתק
גרוטאות ברזל ופח
ארגזים ועצים.

הצעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את הטופס יש לשים במעטפה ולהכניסה לארגז ההצעות ברכז מס' 49/72/ד לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות הקריה, רח' ג' מס. 10, לא יאוחר מיום חמישי 27.7.72 שעה 10.00 לפני הצהריים.

את הסחורה אפשר לבדוק במקום אחסונה, בכמה מבסיסי האחסנה אפשר לבקר בסיורים מאורגנים בלבד. המעונינים להשתתף בסיורים אלה מתבקשים לטובתם להרשם במשרדנו, עד יום 19.7.72.
המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל החל בתאריך 16.7.72 בכל יום בשבוע (פרט ליום שישי) בשעות 08.00—14.00.

לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, כפי שצויין בטופס המכרז. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לבטול ההצעה.

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 44/72/ד

ניתנת בזה הודעה לצבור על מכירת:
חלקי מלגזות שונים, אביזרים לריבוי קור, אביזרים לליבוד שפות.
ספרים שונים.
כלי מטבח.
כימיקלים.
צבע.
מטענים חשמליים.
תנורי חימום.
מתכות: פחים, מוטות, צנורות, חוטים ופרופיל.
חלקים לרכב.
בשקאות ואח'.

הצעות יש להגיש על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את הטופס יש לשים במעטפה ולהכניסה לארגז ההצעות מכרז מס' 44/72/ד לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות הקריה, רח' ג' מס. 10, לא יאוחר מיום חמישי 27.7.72 שעה 10.00 לפנה"צ.
המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל החל בתאריך 16.7.72 בכל יום בשבוע (פרט ליום שישי) בשעות 08.00—14.00.

לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, בשעור 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.
אין אנו מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לבטול ההצעה.

משרד הבטחון
הממונה על המכירות
מכרז מספר 51/72/ד

ניתנת בזה הודעה לצבור על מכירת כלי רכב וציוד מכני:
משא: פורד, דודג', קומר, ג'.מ.ס., אינטרנשיונל ואח'.
מיניות: ג.מ.סי, קומר ואח'.
גרורים: מיכלי מים ומיכלי משא שונים.
גוררים: פורד, הוויד־הרנס, בקייסל, אושקוש ואח'.
ציוד מכני: מפלסות, רתכות ומדחסים שונים.
אוטובוס: דודג'.
פריטים מכניים ושונים.

אפשר לקנות כל כלי רכב לחוד או כולם ביחד.
יש להציע מחיר לכל כלי רכב בנפרד גם אם הצעת הקונה כוללת יותר מכלי רכב אחד.
הצעות יש להגיש אך ורק על גבי טופס מיוחד שאפשר להשיגו במשרדנו. את ההצעה יש לשים במעטפה סגורה ולהכניסה לארגז ההצעות של מכרז מס' 51/72/ד לפי הכתובת: משרד הבטחון / יחידת המכירות, הקריה רח' ב' מס' 10, לא יאוחר מיום חמישי 27.7.72 שעה 10.00 לפנה"צ.
אין יחידת המכירות מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהי.
לכל הצעה יש לצרף פקדון בהמחאה בנקאית או ערבות בנקאית, לפקודת משרד הבטחון, בשיעור 10% מערך ההצעה. המחאות פרטיות לא תתקבלנה.
המעונינים לקבל פרטים נוספים יפנו למשרדנו לפי הכתובת הנ"ל החל ביום 17.7.72 בכל יום בשבוע (פרט ליום ששי) בשעות 14.00—08.00.
על הקונה לשמור על כל תנאי המכרז. שינוי כלשהו עלול לגרום לבטול ההצעה.

משרד החינוך והתרבות
המחלקה לאספקה ולשירותים משקיים
רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים
מכרז 16/72
לאספקת ציוד „זהירות בדרכים"

1. משרד החינוך והתרבות מבקש הצעות לאספקת ציוד זהירות בדרכים.
תנאי המכרז ורשימת הפריטים אפשר לקבל במחלקה לאספקה ולשירותים משקיים, רחוב שבטי ישראל 34, ירושלים, חדר 405 ובבנין הדר דפנה, שדרות שאול המלך, תל־אביב, חדר 308.
2. הצעות מפורטות בהתאם לתנאי המכרז, בצרוף ערבות של בנק מוכר לפקודת משרד החינוך והתרבות בשיעור של 10% מערך ההצעה, לפי תנאי המכרז, יש לשים במעטפה סגורה המסומנת במילים מכרז מס' 16/72. מעטפה זו תוכנס למעטפה שניה שתמוען: משרד החינוך והתרבות, המחלקה לאספקה ולשירותים משקיים, רחוב שבטי ישראל 34 (לתיבת המכרזים חדר 405) ירושלים. על ההצעה להתקבל במשרד החינוך והתרבות לא יאוחר מיום 28.7.72.
3. אין משרד החינוך והתרבות מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר. או הצעה כל שהיא. או להזמין את כל הכמות מכל פריט בכל פריט אחד.

ג. שפטר
מנהל המחלקה

דרושים * דרושים

לתזמורת הפילהרמונית הישראלית

דרוש/ה

מנהל/ת מחלקת המנויים והמכירות

כישורים:
א. נסיון רב בעבודה משרדית.
ב. כושר ארגוני.
ג. נסיון בעבודה עם אנשים.
ד. כושר הבעה בכתב ובע"פ.
ה. ידיעת השפות עברית על בוריה ושפות אחרות.

מועמדים המתאימים מתבקשים לפנות בכתב לת. ד. 11292, ת"א — בציון נתונים אישיים ונסיון קודם בעבודה.

עירית באר־שבע

לעירית באר־שבע
דרושים

1) מורים לבתי ספר על־יסודיים מקיפים (מכרז מס' 05/40/72) להוראה בשנה"ל תשל"ג במקצועות הבאים: —
א) תזונה וכלכלת בית.
ב) מסגרות מכנית.
ג) מרכז מגמה למכונאות מוטוס.
2) ספרנים/ות (מכרז מס' 05/41/72).
מועמדים בעלי השכלה ונסיון מתאימים יגישו מועמדותם בכתב למחלקת החנוך עד יום י"ד באב תשל"ב (25.7.1972).

בכבוד רב,
א. נאור, ראש העיריה

חב' „המשקם" בע"מ
רחוב אלנבי 140 תל־אביב

דרושים: גננים

1 גנן לירוחם
הדרגה המוצעת: — י"א (26—27 נק').

1 גנן לנתיבות
הדרגה המוצעת: — י"ב (28—29 נק').

תיאור התפקיד: — עבודה בגינון עם קשישים, בחלק, העבודה בביצועים לפי תכניות של אדריכלי גנים, ובחלקה בטיפולים, בגינות קיימות שיש לדאוג לאחזקתן התקינה.
דרישות התפקיד: — תעודה מקצועית מתאימה ומספר שנים של עבודה מעשית בגינון.
מגורים: — אין חב' „המשקם" יכולה להבטיח מגורים, אך על הגנן לגור במקום או בקרבת מקום.
הצעות בכתב אפשר לפנות למרכז „המשקם" עפ"י הכתובת דלעיל, או לסניף „המשקם" בבאר־שבע, רח' מונטפיורי 1 עד לסוף חודש יולי 1972.

חברת החשמל לישראל בע"מ
תפעול / ביצוע / שירותים — דרום
מודיעה על משרה פנויה של

סכנאי אלקטרוניקה וחשמל

לעבודה בתחנות הכח

הכישורים הדרושים — בוגר בית ספר מקצועי או הנדסאי לחשמל ולאלקטרוניקה.
מגורים — תל־אביב או סביבתה הקרובה.
בעלי כישורים מתאימים המעוניינים בעבודה דלעיל יפנו בכתב למחלקת כח אדם, חברת החשמל, ת. ד. 25 תל־אביב ויצרפו קורות חיים.
סודיות מובטחת.

לעירית פתח־תקוה דרושים עובדים
במקצועות הבאים:
1. שני מפקחי בנין —
הנדסאי או מכנאי בנין עם נסיון של שנתיים לפחות.
את הבקשות יש להגיש למנהל המנגנון בעירית פתח־תקוה חדר 232 עד ליום 25.7.72.

י. פינברג
ראש העיריה

דרושים מחלקי עתונים

לשעות הבוקר המוקדמות בתנאים טובים עם תילון או קטנוע.
לפנות: הכל לנוער רח' ביאליק 51, ר"ג, טלפ' 721368.

מנהל מכירות

דינמי, צעיר ומוכשר עם המלצות מצוינות
מחפש להחליף מקום עבודתו.
נא לפנות ת.ד. 1334 ת"א לכספר 4059/ד

חוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

מרחב תכנון מקומי. חיפה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חיפה, הופקד שינוי תכנית מיתאר מקומית הנקרא „תכנית מס' חפ/1439א' גבעת התחמושת — חלוקה חדשה — המהווה שינוי לתכניות הבאות:
229 — תכנית המתאר של מחוז חיפה
229ב' — הגדלת אחוזי הבניה באזור מגורים א'
חפ/1439ב' — גבעת התחמושת — בינוני
חפ/3 — הכרמל המרכזי
חפ/136 — מרכז מישור הכרמל — חיפה
חפ/424 — התכניות המאוחדות של חיפה. תכנית כבי 4
חפ/718א' — מקוח על פתוח הבניה באזור מגורים א'
חפ/1404 — מעונות שמשון
ביחד עם התשריט המצורף אליו.
ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: —
גוש 10768 חלקות 46—57.
גוש 10768 חלקי חלקות: 9—20, 44, 45, 60—67, 72, 73.
כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן מהנדס ועדה מקומית שמרחב התכנון שלה כלול בתחום התכנית או גובל אותו רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מ. פלימן
יושב ראש הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה

יומן המשפט

המשפט מתקרב לשיאו - סיומו

הסכם בין ההגנה לתביעה מבטל הצורך בעדויות ראיה מפורטות. — הסניגוריה עדיין לא החליטה אם אוקאמוטו יעיד

רבים מעתונאי החוץ ה־ מסקרים את משפטו של ה־ רוצח היפאני קוזו אוקאמו־ טו, לרבות העתונאים היפא־ ניים, הביעו תמיהה על כך, שעד כה טרם נחשפה בע־ דויות בצורה מפורטת פר־ שת ליל הטבח בנמל־התעו־ פה.

אמנם, זה מסויים לליל הדמים נשמע באולם בית־המשפט בעדותה של הצעירה אהובה גאסט מגבעתיים ביומו הראשון של המשפט. היא תיארה בארוכה מקוטע למדי את זוועת הלילה ההוא, כאשר הסתת־ רה עם אימה מאחורי עמוד באולם הנוסעים וראתה בעיניה כיצד ה־ רוצחים זורעו מוות והרס. כן, שמע בית־המשפט את תיאורו הדרמטי של הזוג דייתון, שסיפר על לכידת הרוצח, לאחר שירה במטוס „אל על" ובמטוס הסקאנדינאווי.

תיאורים אלה הרשימו את הכת־ בים הזרים, שביקשו לתאר את ליל הרצח ממקור ראשון; אולם כאמור טוענים הם, שהעדויות בפ־ ע"ד מקס. קריצ'מן. „אני הוא ה־ גיין זה לא היו מלאות ושלימות. מתברר, כי גרם לכך הסניגור אשם בכך, שהמשפט הפך לדיון יבש ללא תיאורים נרגשים" — אמר אתמול עו"ד קריצ'מן לכתב עתיים. „הגעתי להסכם עם התי־ ביעה, שלפיו אין ההגנה חולקת על העובדות בשדה־התעופה. כפי שאירעו — היינו שקבוצת יפאנים הורידה לנמל־התעופה, ירתה יריות ופוצצה רימונים, וגרמה מותם של אנשים ופציעתם של רבים אחרים. בדרך זו אפשר היה לשחרר את כל אותם העדים, שבאו לתאר עוב־ דות אלה בפני בית־המשפט ובצו־ רה זו גם נמנעו תיאורים נרגשים ועדויות זוועה".

התובע סא"ל דוד ישראלי, שנש־ אל גם כן בעניין זה, אמר, שיתכן שיהיה לו לפתות עוד עד אחד, שיתאר את ליל־הטבח. אולם גם הוא אמר, כי בעקבות ההסכם עם הסניגוריה שוחררו רוב העדים. שבדיכים היו למסור פרטים בע־ נין זה, והם לא יעידו.

עם זאת נראה, שהמשפט עדיין לא הגיע לשיאו וכל הכתבים, הז־ רים והישראליים, מחכים להופעתו של הנאשם עצמו על דוכן העדים. משנשאל עו"ד מ. קריצ'מן, אם הוא מתכוון להעלות לעדות את קוזו אוקאמוטו, אמר, כי אין עד־ יין בעניין זה החלטה סופית אצל הסניגוריה והדבר תלוי במידה רבה בנאשם עצמו. הוא הוסיף, כי יתכן שהנאשם יסתפק במסירת הו־ דעה על המניעים שהביאוהו למע־ שה הרצח, אבל יתכן, שיעיד עדות מלאה.

כידוע, אין לסניגוריה כל עדי־ הגנה, פרט לנאשם עצמו. אולם הסניגור דוד רוטלוי אמר לכתב עתי"ם, כי „עדיין ייתכנו הפתעות בעניין זה".

בכל זאת נראה, כי המשפט מת־ קרב לשלבי הסיום, שהם סיכומי התביעה וההגנה.

אוקאמוטו צחק. לא היה זה סתם צחוק אלא צחוק חשף שיניים והכה, שהיה מתר לראותו על פניו של אדם במצבו.

אתמול, ביום השלישי של המש־ פט, בעת ההמתנה לכניסת השופ־ טים לאחר אחת ההפסקות, הת־ כופף עו"ד קריצ'מן לעבר תא־הנא־ שמים כדי לומר משהו לנאשם. ב־ עשותו כן, סוכך בידו על מיקרו־ פון תא־הנאשמים, כדי שהיושבים באולם לא ישמעו את השיחה בינו לבין אוקאמוטו.

הצלמים הרבים מיהרו לכוון את מצלמותיהם והחלו לצלם את התי־ ייעצות בין הסניגור לבין הנאשם. ברגע זה נוצר מגע בלתי מוסבר בין הצלמים, שבמשך שלושה ימים בוחוה תא־הנאשמים מוקד המשיכה להם, לבין אוקאמוטו, שהסתכל ל־ עברם והחל לצחוק, כשהוא שוכח כאילו לרגע את מצבו.

היושבים באולם, שהבחינו במת־ רחש, קמו על רגליהם כדי להי־ טיב ולראות את הצחוק על פניו של הנאשם. שרק כניסת השופטים לאולם קטעה אותו.

אתמול שיב צלה אלוף רחבעם זאבי על דוכן העדים ושוב לא חסרו בעדותו דברים בוטים, שה־ מיה כלפי סניגורו של הנאשם. ב־ תשובה על שאלת הפרקליט, „האם זה נורא, שאתה לא מקבל אינפור־ מציה תוך דקות ד'", אמר אלוף זאבי: „זה לא נורא, אם ניתנך לא ברשימות המצבים".

עו"ד קריצ'מן מיחה. הוא פנה אל בית־המשפט וחדש, שיוסבר לאלוף, כי כאן עליו להשיב על שאלות כבכ סוראי או אורח רגיל. נשיא בית־המשפט העיר, כי על העד להשיב תשובות ענייניות.

כאשר מבקש האלוף להוסיף ול־ התנצח עם הפרקליט, העיר לו שוב נשיא בית־המשפט, כי לא ייתכן דין־ודברים כזה ההצהרות הן רק של בית־המשפט ורק אליו על ה־ עדים לפנות.

כאן משמיע האלוף הערה, המב־ הירה פעם נוספת, כי הוא מתורגל יותר בנוהלי קרב מאשר בסדרי בית־דין. הוא מצהיר, שאמנם דיבר אל בית־המשפט „חשבתי שהסני־ גור נמצא באוזנה". אחריכן מב־ קש האלוף לשחזר את הדו־שיח בינו לבין הסניגור „יהא מוכיר. כי הסביר, שהאינפורמציה שביקש לקבל בליל־הדמים בלוד מפי אוק־ אמוטו, היתה צורך דחוף, כדי לברר אם יש קבוצה נוספת של מתנקשים בדרך לישראל. „רצי זה נשאלתי שאלה לא אינטליגנטית"...

נשיא בית־המשפט סגן־אלוף א. פריש מפסיק את דברי האלוף ב־ אמרו: „לזה אני לא מסכים".

אלוף זאבי: „אני מחוק את הע־ רות, אבל"...

התביעה הציגה את כלי הרצח

תקבלה הודעת אוקאמוטו במשטרה, בה תיאר הצטרפותו ל„חזית" ואימוניו בלבנון

...לי נשק, מחסניות, כדו־ ..., חלקי רימונים, מחי־ ... וחפצים אישיים של ...ושת הרוצחים היפאניים ...קפו את נמל התעופה ... — הוצגו אתמול לפני ...ית־המשפט הצבאי בצריפין, הדן את קוזו אוקאמוטו, ...ום יומו השלישי של ה־ ...פט.

...ה זה עד התביעה רב־פקד ...ה גולן, שתוך דריכות גוברת ...כת באולם בית־המשפט, הגיש ...מוכני הרצח הללו בזה אחר ...בזה, שהסתמך על חוות־דעת ...מומחים, אמר, כי הרובים הם ...סוג ציכיים הרימונים מתו־ ... בית־המרוצות. בין היתר ...קליעים שנמצאו מגופות קו־ ...ליל הדמים. בין החפצים ...שים של שלושת הרוצחים, ...גשו לבית־המשפט, היו גם ...את הדרכונים המזוייפים שלהם ...שלושה שמות לא שלהם.

זאבי מגיש „המכבה־ההתאבדות"

...ולת דיוני היום השלישי, ...אלוף פיקוד המרכז, רחבעם ..., במסגרת „משפט זוטא", את ...ם שנעשה בינו לבין קוזו ...מוטו בליל הטבח. עדותו של ...ף זאבי, לאחר הגשת ההסכם, ...ה שוב רצופה התנגשויות הרי־ ...עם הסניגור.

...סיכום של משפט הזוטא ...השופטים להתייעצות, שנמ־ ...למעלה משעתיים, ובסופה החליטו לקבל כמוצג משפטי את הודעתו של הנאשם קוזו אוקא־ מוטו בפני רב־פקד מנשה גולן. בהתחלתם בעניין זה אמרו השו־ פטים, כי רב־פקד גולן החל לחק־ קור את הנאשם ארבעה ימים לאחר ההסכם בינו לבין האלוף זאבי ומכיוון שהאלוף זאבי ביטל את ההסכם מספר שעות לאחר שנחתם, אין בית־המשפט רואה קשר בין ההסכם זה לבין הודאתו של הנאשם בתקופה מאוחרת יותר. כן אמר בית־המשפט, כי בעת מסי־ רת ההודעה לא הזכיר כלל הנ־ אשם את ההסכם. לפני יימסר אקוה ליתן לשם התאבדות ה־ כל התנהגותו בעת מסירת ההו־ דעה מעידה על כך, שהיא ניתנה מרצונו החפשי. לכן הודעה זו קבילה וראויה להיות מוצגת בפני בית־המשפט.

בית־המשפט דחה גם את הביעתו של הסניגור עו"ד קריצ'מן לפ־ סול עצמו מלדון באיש זה משום שלפני ישיבת הבוקר שוחח האלוף זאבי עם השופטים. בית־המשפט החליט, כי לא היה בעובדה זו דבר שיהיה בו כדי להשפיע במש־ הו על אי־תלותו או כשרותו של בית־המשפט.

ב"ישיבת אחר־הצהרים הגיש עד־ התביעה רב־פקד מנשה גולן את הודעת הנאשם, שנכתבה ביפאנית, לבית־המשפט.

בהודעה זו מספר הנאשם, כי התקשר לראשונה עם ארגון „ה־ צבא האדום" ביפאן במארס 1970 באמצעות אחיו, ולאחר שמטעם אותו ארגון קיבלני הציג בפני קבוצת אנשים סרט של „החזית העממית לשחרור פלשתין", קיבל הוראה לצאת ולהתאמן בבסיס מח־ בלים של „החזית" בלבנון.

בהודעה סיפר הנאשם, כי עשה דרכו מוונקובר למונטריאול ומשם לניו־יורק. כאן היה עליו לעלות על מטוס ג'מבו של „אל־על" ולעמוד מקרוב על סדרי הבטחון בו. הנאשם אמר בהודעתו, כי סידורי הבטחון הקפדניים מנעו מ־ מנו לעלות על הג'מבו ולכן טס במטוס „בואינג" רגיל של „אל על" לפאריס. לאחר התנות־ביניים בערים שונות הגיע לרומא ומשם לביירות.

מביירות לבנון יצא הנאשם למ־ חנה האימונים בבעל־בק, שם עבר אימונים עם יפאנים אחרים, בירי מנשק קל ובחבלה. ב־16 במאי נמסר לו, שיהיה עליו לבצע תקיפה בתל־אביב. הנאשם המשיך וסיפר כיצד ב־22 במאי יצא עם חבריו אוקודירה ויאסודה לפאריס ומשם לרומא וב־30 במאי יצאו שלושתם במטוס „איר פראנס" לתקוף את נמל לוד. „הגענו לתל־אביב אחרי השעה 9 בערב. בהכנסתי לבית־ השימוש, קרעתי את תמונתי מן הדרכון. יצאתי וחיכיתי למזוודות ואז פתחנו באש" — כך תיאר הנאשם את ליל־התקיפה בלוד.

הוא סיפר, כי ראה הרבה אנשים נופלים על הרצפה וכי הוא עצמו ירה לכיוון שבו עמדו הרבה אנ־ שים ואחר כך רץ לעבר המטוסים. זרק שני רימונים ואז נתפס.

המשך המשפט הבוקר בשעה 9. (ע)

רב־פקד גולן מציג את כלי הנשק שבהם השתמשו הרוצחים היפאניים בליל הטבח בלוד

סרן בצה"ל פונה לבג"ץ נגד פיטוריו ואי־העלאתו בדרגה; טוען שחוזהו הותר על רקע עלילה מינית שפסק דין הפריכה; הכרעת הרמטכ"ל „נוגדת הסדר הטוב"

קצין צה"ל, הטוען כי הודח משירותו בצבא בשל עלילה על רקע מיני, למרות העובדה ש־ שקצין שיפוט בכיר זיכה אותו מכל אשמה — פנה לבית־המש־ פט הגבוה לצדק בעתירה נגד שר־הבטחון והרמטכ"ל.

העתירה הוגשה על־ידי סרן אילן עובד מפתח־תקוה, באמ־ צעות עורכי־הדין גיסים מזוז ושמשון דגן, ובה מבקש העותר מתן צו־על־תנאי נגד שר־הב־ טחון והרמטכ"ל, שינמקו מדוע לא יבטלו את ההחלטה לה־ תיר את חוזהו עמו ומדוע לא יועלה לדרגת רב־סרן.

סרן עובד, נשוי ואב לבת, מגולל בעתירתו סיפור יוצא דופן, רצוף מעצות על עלילה משמיצה, אשר לדבריו נרקמה נגדו בצה"ל והביאה להחלטה להפיור משירות הצבא.

הוא משרת בצה"ל מאז 1964 ובין השאר שירת כמדריך בס־ פר צה"ל במדינת צ'אד.

עם סיום תפקידו במדינה זו חזר לישראל ונתמנה מפקד גשר אלנבי וגשר דמיה. לדב־ ריו, כאשר סיים את תפקידו בינואר 1971, הומלץ על־ידי מפקדו להעלאה לדרגת רס"ן, דבר שהובטח לו גם בסיום קורס מפקדי פלוגות. בו הש־ תתף. אולם למרות זאת לא הועלה בדרגה ושובץ בתפקיד נחות יחסית.

העותר מספר, כי חש עצמו מקופח והחל לחקור לפשר ה־ דבר. אז התגלה לו, כי מתנה־ לת נגדו חקירה בקשר לקיום יחסי מין עם שתי חיילות הי־ ב"ה מירושלים, בעת ששימש כמפקד גשר אלנבי וגשר דמיה. הוא נועץ עם מפקדו, קצין ב־ דרגת סגן־אלוף, אך לדבריו יעץ לו זה שלא להשיב לשא־ לות חוקרי המשטרה הצבאית שבאו לחקרו, אלא לומר את דבריו בבית־דין צבאי.

שינוי קיצוני ביחס אליו

העותר מספר עוד, כי בהמ־ שך תפקידו החדש בבסיס צה"ל „חש לפתע שינוי קיצוני בי־ חס מצד חבריו לשורה ומפקדיו, וביחוד חיילות, אשר הת־ לו להתרחק ממנו ולמנוע מכל קשר עמו." הוא ניסה לברר את הדבר ואז נודע לו, לדב־ ריו, כי מפקדו הפיץ עליו שמו־ עות על היותו אדם ברושות, נואף ובלתי מוסרי, שיש להת־ רחק ממנו.

סרן עובד טוען, כי ביקש להתקבל לראיון אצל מפקד פיקוד הדרכה (פה"ד) בצה"ל, כדי להביא בפניו את תלונתו נגד יחסו של מפקדו אליו; אך, לדבריו, נודע לו לתדהמ־ תו, כי בקשתו לא נשלחה על־ ידי המפקד — בהתאם לנוהלי צה"ל — ובמקומה נשלח אליו דו"ח פגע ומשמיץ ביותר. הוא מספר, כי אמנם רואיין על־ידי מפקד פה"ד, אך למרות שזה הבטיח לו בירור העניין, קיבל בסוף שנת 1971 הודעה, שהו־ דח מכל תפקיד בצה"ל ולבסוף אף הותר החוזה עמו ביוזמת הצבא.

הוא פנה לאומבודסמן של צה"ל והתלונן על מפקדו. אולם לאחר חקירה הוחלט שלא להב־ יא לדין את המפקד. בינתיים, נאמר בעתירה, הפסיק הצבא את תשלומי משכורתו של סרן עובד והוא נתבקש לעזוב את דירת השירות של הצבא, ש־ הוקצתה לרשותו בירושלים. ה־ קצין ערער על זהותו בפני ועדת ערעורים וזו קבעה, כי תדון בערעור רק לאחר סיום ההליכים המשפטיים נגדו. לצו־ מת זאת הורתה הוועדה לש־ לם לו את משכורתו.

העותר מספר, כי לפני מש־ פטו הרומן לראש מנהל הסגל בצה"ל וזה שאלו, אם כבר התחיל לעבוד במקום עבודה אזרחי. הוא הבהיר לו, שכראוי לו להשלים את הכוונתו לשחרור.

משפט וזיכוי

בתחילת 1972 הועמד סרן עובד לדין בפני קצין שיפוט בכיר בדרגת אל"מ וזה קבע בפסק־דינו, כי לא היה כל יסוד להאשמות נגד העותר וזיכהו מכל אשמה. עתה פנה הקצין מחדש לראש מינהל ה־ סגל בצה"ל, בבקשה לשבצו מחדש בתפקיד מתאים ולהע־ לותו בדרגה כמובטח. לדבריו השיב לו האחרון, שגם אם תחליט ועדת־הערעורים שלא להתיר את חוזהו עם הצבא, „הרי הוא מציע לו להשתחרר בעצמו, שכן כל חייו יישאר בדרגת סרן, משום שהוא מי־ צה כבר את מלוא יכולתו ובכ־ לל אין איש בצבא רוצה בו".

העותר מציין, כי „נעלב ונפ־ גע עד עמקי נשמתו" ופנה לראש אגף כוח אדם במטה הכללי בבקשה לבדוק את עני־ נו ביסודיות. בקשתו הועברה להכרעת הרמטכ"ל, אשר הח־ ליט להתיר את חוזהו של העו־ תר עם צה"ל.

„נקמה על תלונה"

סרן עובד טוען, כי הרמט־ כ"ל ומפקדים אחרים בצה"ל פעלו על סמך שיקולים מוט־ עים, המבוססים על מה שהוכח במשפטו כהאשמות שווא. ל־ דבריו החל כל עניינו מתלו־ נה, שהגיש במסגרת תפקידו כמפקד גשר אלנבי נגד אזרח עובד צה"ל. זה התנקם בו, לדבריו, והעליל עליו עלילה משמיצה וחסרת כל שחר. הע־ ניין התגלגל מרשות אחת ל־ אחרת, כשבכל רשות נוסף ל־ טענתו נופך חדש. כך קיבלה התלונות נגד העותר ממדים מבהילים ועצומים, שלמעשה לא היה להם יסוד.

הוא מוסיף, כי התברר לו שגם לאחר שזוכה מכל אש־ מה, סירבו מפקדיו בצה"ל — מתוך שיקולים פסולים של יוקרה ויהירה — לחזור בהם מדעתם הקודמת עליו ולהחזירו לשרות בצה"ל בדרגת רב־סרן.

העותר טוען עוד, כי החל־ טת הרמטכ"ל להתיר את חו־ זהו עם הצבא, בלא שחיכה להחלטת ועדת־הערעורים, היא „מעשה הנוגד את הסדר הטוב ופוגע בזכויות־היסוד של ה־ עותר".

לעתירה צירף הקצין מכתבי המלצה מנשיא צ'אד, משגריר ישראל בצ'אד וממפקד הישיר בעבר, המעידים על הצטיינותו בתפקידיו, מסירותו והוריצ־ תו. (ע)

פישר רצה לזכות בכוח ונטל סיכון שלא לצורך

מאת אליהו שחר, סופר „דבר"

תרשים, המראה את מיקומם של כלי־השחמט בתחרות על אליפות העולם בשחמט המתנהלת עתה ברייקיאוויק. במשחק זה משתמש פישר בכלים השחורים וספאסקי בלבנים

הסערה שהתחוללה סביב הדו־קרב לאליפות העולם לפני פתיחתו, נמשכה בז־ עיר אנפין גם בערב הפ־ תיחה: פישר איחר במספר דקות וגרם לריכוז השלו־ שת אלפים הצופים באולם ההתחרויות ברייקיאוויק הת־ רגשות לא מעטה. תחילה נמסר כי חבריו צריכים היו „ממש לגרור אותו לאולם המשחקים", אולם נראה כי האמת היא שפישר היה סבור כי יש לו עוד זמן ולכן לא מיהר ואיחר. (גיר־ סה נוספת אומרת כי נק־ לע לפקק תנועה בדרכו ל־ אולם.)

ספסקי, שהעלה בהגרלה את ה־ כלים הלבנים בקרב הראשון, עשה את המסע הראשון, ולאחר מכן התהלך בעצבנות ניכרת על הבמה כשהוא מצפה ליריבו. כעבור מס־ פר דקות קפץ פישר בסערה על הבמה, לחץ את ידו של ספסקי ו־ עשה את מסעו עוד בטרם התיישב על הכסא. הדו־קרב הה־28 לאלי־ פות העולם החל.

מאבק פוזיציוני

לעומת הסערות סביב הדו־קרב התנהל הקרב הראשון כמעט על מי מנוחות. עד מסעו הה־29 של השחור התנהל מאבק פוזיציוני שקול שבו לקוחותיו יכלו לעמוד מביני דבר בלבד וספק אם שחמ־ טאי מן השורה יגלה בו עניין מיוחד. ואז, במצב של שוויון מוחלט, הכה פישר „רגלי מורעל" ונאלץ היה להקריב רץ תמורת שני רגלים. אם רצה פישר לזכות בכוח (שכן קשה להניח שהיה זה מישגה ברירא), הרי יש לתמוה על כך שבחר לעשות זאת בקרב הראשון, כל שחמטאי יודע יפה את ערכו הפסיכולוגי העצום של הנצחון בקרב הראשון. והסיכון שנטל פישר על עצמו לא היה מחייב המציאות.

הגנה נימצוביץ'

ספסקי — פישר

1. ד4 פו6 2. ג4 ה6 3. פו3
4. ד5 פג3 רב4 5. ה3 0—0 6.
רד3 ג5 7. 0—0 פג6 8. א3 רא5
9. פה2 דג 10. ר:ג4 רב6 11.
ד:ב מה:ד1 12. צ:ד1 ר:ג5 13. ב4
רה7 14. רב2 רד7 15. צא1ג
צד8 16. פד4ה פ:ד4 17. פ:ד4
רא4 18. רב3 ר:ב3 19. פ:ב3
צ:ד1 20. צ:ד1 צג8 21. מו1
פו8 22. מה2 פה4 23. צג1
צ:ג1 24. ר:ג1 ו6 25. פא5 פד6
26. מד3 רד8 27. פב4 ר:ג7 28.
פ:ד6 ר:ד6 29. ב5 ר:ח2 30.
ז3 ח5 31. מה2 ח4 32. מד3 מה7
33. מג2 ח:ז3 34. ה:ז3 ר:ז3 35.
ב:ז3 מד6 36. א4 מד5 37. רא3
מה4 38. רג5 א6 39. ב6 ו5 40.
מה4 ו4.

היום, שנערך אמש, נמשך שעה ושלוש דקות. פישר ניסה תחילה להפעיל את הרגלים שלו באגף ה־ מלך, ומשלא הצליח בכך עשה את הנסיון האחרון באגף המלכה, כי־ עמדה שהיתה כבר אבודה. במסע הה־56 הניח פישר את נשקו. להלן סיומו של הקרב:

41. ה:ו ג:ו4 42. מה5 מ:ו5 43.
רה3 מה4 44. רו2 מו5 45. רה4
ה5 46. רו5 ה4 47. רה3 מו6 48.
מז4 מה5 49. מ:ה5 מד5 50. מו5
א5 51. רז2 ו5 52. מז3 מג4 53.
מו4 מב5 54. מה4 מ:א4 55. מד5
מב5 56. מו6. השחור נכנע.

נציגת ישראל דורית ברוכולר בי־ תחרות לבחירת „מיס אסיה" אשר תיערך במאנילה ב־15 ליולי — צילום־רדיו של „אסושיאייטד פרס"

„מועדון הנשיאים" ישגר משלחת לחגיגות הכ"ה

מאת דן פתיר, שליח „דבר"

„מועדון הנשיאים" האמריקאי, שהוא ארגון־הגג העליון של ה־ ארגונים היהודיים הראשיים ב־ ארה"ב, עומד לשגר, זו הפעם הראשונה, משלחת מטעמו ליש־ ראל במסגרת חגיגות שנת הה־25 לעצמאות ישראל.

כנשיא „מועדון הנשיאים" יעקב שטיין, שהוא גם נשיא הקהילות הקונסרבטיביות בארה"ב, שמסר לסופר „דבר" על כך אמש, ציין, כי המשלחת תסייר בישראל ב־ שבוע האחרון של נובמבר, תע־ מוד על הישגי ישראל בשטחי המשק, החברה והתרבות, ותיפגש עם ראשי המדינה. במשלחת, ש־ בראשה יעמוד יעקב שטיין עצמו, ישתתפו כ־35 נשיאי וראשי אר־ גונים יהודיים בארה"ב.

הצלב האדום: החלטת מועב"ט מגבילה יכולת הפעולה בעניין השבויים

מאת דן פתיר, שליח „דבר"

ז'נווה (מיוחד ל„דבר"). במרכז הצלב האדום הבינ־ לאומי בז'נבה מורגשת מבו־ כה רבה, מהחלטת מועצת הבטחון האחרונה לגבי החזרת הקצינים הסוריים והלבנונים שבידי ישראל, כיוון שהיא החלטה פוליטית מובהקת, אשר מגבילה את יכולת הפ־ עולה של הצלב האדום כי־ נידון. במקביל מובעת תקווה שבמקרה שמועצת הבטחון תח־ זור ותתכנס לפי תביעת לבנון השנייה, לא תתקבל בה החלטה דומה, אלא החלטה גמישה ו־ מעשית יותר.

דעה זו ניתן היה לגבש מד־ שיחות שנערכו עם נציגים בכי־ רים במרכז הצלב האדום הבינ־ לאומי, אשר אינם מסתירים את קשייהם הגדולים אשר נוצרו כ־ תוצאה מההחלטה האמורה. ה־ נציגים נמנעו מלפרט את פעולו־ תיהם, במגמה להביא לשחרור הדדי של שבויי מלחמה. אך הם רואים בהחלטה מקור לקושי כפול שוודאי אינו מסייע לעבודתם. ה־ מיוחדת. לדבריהם, בראש ובראש־ ונה לקדם ולפתור את האספקט ההומניטארי: מתוך רווחת כאן ה־ הרגשה הברורה, כי ההחלטה ש־ נתקבלה מפריעה לעבודת נציגי הצלב האדום. משום שהערבים אינם נוטים להיכנס לדיון מעשי כיוון שהם מקווים, כנראה, לתו־ צאות נוחות להם ללא התערבות הצלב האדום. ולכן הם מקפיאים ומשהים כל דיון בעניין. מאידך מדגישים הערבים, כי אינם רואים מקום לדיונים כלשהם בנושא חי־ לופי השבויים, כאשר שלגביהם תוספת החלטת מועצת הבטחון שקראה לישראל להחזיר את ה־ שבויים סבירה.

„לנו מטרה משלנו"

מקורות בכירים במרכז הצלב האדום אמרו אתמול: „למועצת הבטחון מטרה משלה ולנו מטרה משלנו. אנו רק מקווים ומשתד־ לים שהפעולות למען מטרות אלה לא ילכו בכיוונים מנוגדים". ה־ מקורות הביעו בשאלה שייתנו להם לפעול למען ביצוע חילופי־ שבויים. ללא הפרעותיהן של החלטות פוליטיות מובהקות כמו האחרונה. אשר חוסר התועלת ש־ בה ברור עקב סירוב ישראל ל־ קבלה.

ראש המדור המזרח־תיכוני ב־ מרכז הצלב האדום מסר לסופר „דבר", כי נציגיו ביקרו לאחרונה אצל השבויים הישראלים בדמשק ובקאהיר, ומצאום במצב פיזי תקין. הביקור בכלא דמשק נערך ב־22 ביוני, יום לאחר תפיסת ה־ קצינים הסוריים בלבנון. הביקור אצל השבויים הישראלים בקאהיר נערך באופן סדיר אחת לשבו־ עיים והתקיים לאחרונה ב־4 ל־ יוני.

מילוי בקשות השבויים

נציגי הצלב האדום מסרבים להוסיף פרטים על כך, אולם מציינים, כי הם דואגים למלא את בקשות השבויים, וכי באחו־ רונה סופקו לכלואים בקאהיר ספרים, תקליטים, רדיו ומכשיר פטיפון חדשים. הפגישות הסדי־ רות עם השבויים הישראלים מתי־ נהלות זה מכבר ללא נוכחות ה־ סורים או המצרים. אולם בהבדל מהותי אחד: בקאהיר מתירים ה־ מצרים לנציגי הצלב האדום לבקר את השבויים הישראלים בתאיהם, אולם בדמשק מסרבים הסורים להתיר זאת. והם מפגישים את השבויים עם נציגי הצלב האדום מחוץ לכלא. כן נמסר, שנציג הצלב האדום בישראל כבר בי־ קר, לפני עשרה ימים, אצל ה־ קצינים הסורים והלבנונים ה־ שבויים שבידי ישראל. את ה־ שבויים הלבנונים פגש הנציג בכלאם. אולם את הסורים מחוץ לכלאם, מביחים, כי ישראל נוהגת עם שבויים בדומה לנהוג הנקוט בידי הסורים לגבי שבויים ישרא־ לים.

אנשי הצלב האדום בדעה הכ־ חישו ידיעות, כאילו שיגרו נציג מיוחד לדמשק לאחר שביתם של הקצינים הסוריים, הם מציינים גם, כי הם מנסים לפעול בדרכים המקובלות לאור התנאים שמצי־ גים הערבים והישראלים. מסתבר, כי במישור זה נעשו גם נסיונות במצרים. בהקשר זה רואים גם את הפגישה שנערכה שלשום בין מזכיר האו"ם קורט ואלדהיים ל־ בין נשיא הצלב האדום הבינ־ לאומי נוויל, ביוזמת מזכיר או"ם. נראה, כי לא צפויה כל תזוזה לקראת פעולה מעשית בנושא חי־ לופי שבויים לפני שיתבהר ה־ מצב לגבי תביעת סוריה ומצ־ רים לכינוס נוסף של מועצת ה־ בטחון, ולפני שהטיפול בנושא יעבור מהמישור הפוליטי למי־ שור המעשי, קרוב לוודאי באמ־ צעות נציגי הצלב האדום באזור.

„פתח": סניף דאר בכראמה יקשר בין ירדן לגדה המערבית

מאת סופר „דבר" לענייניים ערביים

ממשלת ירדן עומדת לפתוח סניף־דואר גדול בכראמה שב־ בקעת הירדן, כדי שישמש חוליית־קשר עם הגדה המערבית לצורך העברת דברי־דואר וחבילות — הודיע אמש רדיו „פתח".

אם יש אמת בידיעה (לא ניתן היה לקבל אמש תגובה ישראלית ממשית), כי אז פירוש הדבר הקמת קשר דואר סדיר דרך גשרי הירדן.

המלך חוסיין נפגש בינתיים עם אישים מן הגדה המערבית, שבאו למסור לו תנחומים על מות אביו, טלאל. בין הבאים: אנוור נוסייבה, שייך עלמי, חיכמת אל־מסרי, עבד א־ראוף פארס, סנאטור ארשיד נבינין, ועוד.

חבאש ביקר אצל משפחת כנפאני

מאת סופר „דבר" לענייניים ערביים

מנהיג „החזית העממית" ד"ר ג'ורג' חבש הופיע בצי־ בור זו פעם ראשונה זה חד־ שים רבים. חבש, שלוקה בהת־ קף לב קשה, ערך שלשום בי־ קור־תנחומים אצל משפחתו של רסאן כנפאני.

כידוע, נמסרה לחבש על מותו של כנפאני באיחור רב, משום שהרופאים חששו לבריאו־ תו. עתונים בביירות כתבו, כי חבש הגיב על ההתנקשות באמ־ רו: „זה גורלו של כל אחד מ־ אתנו". אבל דוברה החדש של „החזית" אבו־זאולד הכחיש אחר כך את הדברים שצוטטו מפי חבש.

חבש בא לבית כנפאני תחת משמר כבד יחד עם כמה מנהי־ גים בכירים של „פתח".

חילופי־אש כמעט גרמו לחידוש המלחמה בעיראק

ביירות, (יופ"י ורע"י). — חילופי אש שפרצו בחודש שעבר בצפון עיראק כמעט הביאו לעימות מלא בין הכורדים לבין כוחות הממשלה — מוסר העתון הביירותי „א־נהאר".

מעשי האיבה נמנעו בעקבות התערבותם האישית של נשיא עיראק חסן אל־באכר ומנהיג הכורדים מולא מוסטפא ברזאני. בידיעה שמקורה בבגדאד, מוסר העתון, כי התקריות פרצו בעקבות ההאבת „חברת הנפט העיראקית", כאשר בני שבט כורדי, שנהגו לקבל כסף מחברת הנפט הכורבית, פתחו ביריות והרגו כמה אישים בכירים. בקרבות שפרצו, השתתף מספר רב של כורדים ושל חיילים עיראקים, וכוחות עיראק אף הפ־ עילו מטוסים.

לאחר התערבותם של המנהיגים העיראקיים והכורדיים נפסקו הקרבות, אך המתיחות עדיין נמשכת באיזור, אם כי אין מצפים לחידוש הקרבות — מסיים העתון.

שר גלילי בברכתו למלאת שנה לשדות:

...ההחלצות להתיישבות — ...ו חלוצי מוסרי ראשון

...וף זאבי: כל הכבוד למתיישבים שהחליטו ...רחיב גבולה של ישראל ביצירה ובעמל

...את סופר „דבר" בדרום

...שב שדות ציין שלשום ...ב עם מלאות שנה להתי־ ...ותו בפיתחת רפיח, דגי־ ... ופרחים ששומריה המקו־ ...ם של הרצועה קיבלו את ...ורחים הרבים בשעריי הני־ ...ה, שהפגינה את גאוותה ...בספרם הרב של ולדית ...ציגו בגן ובבית־הספר הי־ ...מי תערוכה מעשה ידי־ ... כן הפגין הישוב את הי־ ...ץ החקלאים.

...ב אהרון אוק, מזכיר תנועת ...מבים, גזר את הסרט בכניסה ... העם, שנחנך אחר הצהריים. ...מיבנה מיוחד במינו, שתוכנן ...די האדריכל גוזוביץ בבנייה ...ית.

ברכת „גאבי"

...ף פיקוד המרכז רחבעם זאבי ...למתיישבים את ברכת צה"ל. הוא אמר, כי חגה של שדות הוא גם חגו של צה"ל והזכיר את קר־ בות השריון הגדולים, שהתחוללו בפיתחה במלחמת ששת הימים. ל־ אחר שעמד על השינוי שחוללה ההתיישבות באזור, איחל לשדות שלא תישאר עוד זמן רב בודדת עם שכנתה דיקלה, אלא תהיה מר־ כז לישובים אין ספור כמותה באז־ ור זה. „כל הכבוד והיקר למתי־ יישבים, שתקעו כאן יתד לביתם, שהחליטו להרחיב את גבולה של ישראל הלכה למעשה ביצירה וב־ עמל."

גלילי: אי־הבנה והטלת דופי

השר ישראל גלילי שלח איגרת ברכה למתיישבים, שבה כתב שה־ התנדבות להתיישבות במסורה להו־ ציא לחם מאדמת המולדת, היתה ועודנה ציווי חלוצי מוסרי ראשון במעלה. לא ידוע מעשה שישווה לה בערכו. מדרכם של חלוצים, כותב השר, שהם מקבלים מרצון על עצ־ מם להיות במשך שנים בתנאים של ריחוק ובדידות ולעשות מלאכ־ תם גם מול אי־הבנה והטלת דופי. גורל זה נפל על דורות של חלו־ צים ואשרינו שהם ידעו להשכיל ללא רתיעה. ההתיישבות נועדה לא רק למלא צורך בטחוני ומדיני, אלא גם להגשמת חיים צרכיים, תוך מאבק מתמיד נגד סכנות הב־ רתיות.

את איגרתו סיים השר בדברים הבאים: „בעקבות פועלכם קמו וי־ קומו ישובים נוספים במרחבי ה־ מחוזים הסמוכים שיהיו למרחבים גאולים שוקקים עבודה וחיים גם לרווחתם של הראשונים הוותיקים."

את ברכת שר־השיכון ז. שרף, שהיה צריך להופיע במקום, הביא סגן מנכ"ל המשרד ש. אבני. מנ־ הל המחלקה להתיישבות י. אדמוני סקר על תוכניות התיישבות בפי־ תחה. מזכיר תנועת המושבים א. נחמקין עמד על המיוחד שב־ התיישבות המרשבית בפיתחה. את דבר המושב הביא א. ברודיה. במקום הוצג חזיון על ההתנחלות. זיקוקי־דינור והמ־ סיבה הסתיימה בהופעה של להקת פיקוד הדרום.

בנין • חקלאות • עבודות עפר

לקראת יציבות בענף הבנייה

בימים אלה נסתיים הסמינר ה־שישי של קבלנים ובונים שנערך כקודמיו על ידי המוסד להכשרה, השתלמות ויעול בענף הבניה, — באמצעות המכון לפריון העבודה והייצור ובתיאום עם ארגון הקב־לנים והבונים.

בסמינר, השישי במספר שנערך במשך שבוע בתחילת יולי במלון „המלך שאול" באשקלון השתתפו 43 קבלנים מכל הדרגים, ומכל חל־קי הארץ ועם סיומו זכו בתעודות השתתפות.

במהלך הסמינר במשך 36 שעות לימוד קיבלו הקבלנים הכשרה וי־דע בנושאי העבודה, תיכנון ופיקוח, ביצוע, צבע ואיטום, יחסי אנוש, וכמובן... בעיות מס הכנסה.

בין המרצים בלטו אדריכלים ו־מהנדסים הקרובים למקצוע שתר־מו רבות לקבלנים אשר רבים מהם למרות עשרות שנות עבודתם בענף עוד כרם התפנו לשבת על ספסל הלימודים בכל הנוגע לנושא הבניה וקידומה.

בטכס הסיום אמר מר מלך עמרי מנהל המוסד להכשרה, השתלמות ויעול בענף הבניה, שהקורס הששי היה בעל מספר המשתתפים הרב עד כה ועם סיומו התברר כי הידע שנרכש היה חדש לרבים ממשתתפי הסמינר.

מר עמרי ציין כי הופעלה תח־גת יעוץ לקבלני בנין ובכך ניתן יהיה לקרב את הקבלנים אל החי־דושים בטכניקה וההתרחשויות האחרונות בענף הבניה בארץ ובע־ולם.

הוא הבטיח כי בקרוב יתקיים גם השלב השני של הסמינר. כן ציין מר צברי, שהמוסד פעיל מאד ב־הכשרת מנהלי עבודה, הכשרת פועלי בנין מקצועיים ובתחומים רבים אחרים אשר תורמים לקידום הענף כולו.

הרצאתו של מר דוד שטרן ה־יו"ר החדש של ארגון הקבלנים וה־בונים — עמדה במרכז טכס חלו־קת התעודות גמר הסמינר לקבלנים.

בדברו על מצב ענף הבניה בא־רץ אמר מר שטרן:

„כשאנו באים לדבר היום על מקום הקבלנים בענף הבניה — אני מגיע למסקנה שמקומנו חייב להיות מובטח. ישנן כיום שלוש שאיפות אצל העוסקים בבניה: ה־שאיפה להסתייע בחברות בניה גדולות מקומיות. יש מחשבה שה־בניה — שהבניה בישראל תיוו־שה על ידי קבלנים מחו"ל וכמובן — השאיפה להוזלת הבניה.

יש מחשבה האומרת שזמנן של הקבלן הקטן או הבינוני פג ביש־ראל והישועה תבוא מיחידות בניה גדולות שתבצענה את העבודה עם משאבים של מיכון ויעול יתר ועל ידי כך גם תבוא הוזלה. המחשבה השניה — להביא לישראל ידע ו־קבלנים מחו"ל והממשלה נוטה לתת מענקים ליזמים מחו"ל. אלא שכל יזם הבא ארצה מבקש תחילה את תנאיו. התנאים הם לרוב שיח־רור ממכס או קבלת אתרים מעל 2000 יח' דיור או קרקע חינם..."

מר שטרן ציין בהמשך כי אם ממשלת ישראל תתן חלק מהטבות אלו גם לקבלנים ישראלים יוכלו גם אלה לבנות טוב יותר וזול יותר ומהר יותר מכל הקבלנים הבאים מחו"ל.

„שלוש פעמים ישבתי עם חברה קבלנית מחו"ל — סיפר מר שטרן — ביקשתי ליישם שיטתם בישראל. ההשקעה הראשונית הדרושה היא מיליוני לירות בעוד שלפי השיטות שלנו — גם השקעת יסוד של חצי מיליון לירות מספיקה. אלא מה? גם אנו — הקבלנים הישראלים — רוצים רצף עבודה. לא בגבול של אלפי יחידות דיור אך לפחות שנ־דע כי מובטח לנו בניה של כמה מאות יחידות דיור בשנתיים הב־אות לכל חברה גדולה. אם יתנו לחברות ישראליות את ההקלות המובטחות ליזמים מחו"ל — נבנה זול וטוב יותר.

יו"ר ארגון הקבלנים והבונים מר שטרן פנה אל ציבור הקבלנים ואמ־ר כי בארץ ישנן עבודות גדולות של מאות מיליוני לירות בשטח ה־דיור למגורים מחולקות בין חברות הבניה בארץ. אך כמובן — ישנן בארץ עבודות רבות של רבע או חצי מיליון לירות כל אחת והכולה להתבצע על ידי קבלנים קטנים או בינוניים ואין קופצים עליהן.

„לכן, יש תשובה לכל דבר. עבו־דות גדולות יבוצעו על ידי חב־רות גדולות בבניה ואילו עבודות מתחת למיליון לירות — יפלו בחל־קם של קבלנים קטנים או בינוניים. מדובר באלפי עבודות כאלה. לכן מסקנתי: צריך לתקופה של שנים רבות — יש מקום בארץ גם לפ־עילותם של הקבלנים הגדולים וגם הקטנים".

בדברו על שמועות המיתון אמר מר שטרן כי „רבים חושבים שאנו הולכים לקראת מיתון. קשה להת־נבא — אך ניתן לומר כי אנו כיום נכנסים במקצוע לקראת יצי־בות בטוחה ולא יותר מזה. זה דבר חיובי — קודם כל לגבי הקב־לנים עצמם. על כל אחד לבדוק את עצמו, את שכר הפלט, שכר הפועלים היעילות בעבודתו. זו היציבות המיוחלת".

לפי הערכתו חושב מר שטרן, בשנים הבאות נצטרך כדי שנה כ־50 אלף דירות. אשתקד ניבנו 35 אלף דירות. השנה — ניבנות 45 אלף דירות. בשנה הבאה — יהיה צורך ב־50—55 אלף דירות — כי ישנה עליה גוברת והמדינה תצטרך את הדירות הללו. לכן „אנו הול־כים לקראת יציבות אך לא יותר מזה. אני רואה התייקרות הבניה בהתאם ליוקר החיים בגבולות של 6—8 אחוזים בשנה. על כל אחד מאתנו הקבלנים הכונים, לבדוק את עצמו, לנהל עסקיו בראש פתוח ובזהירות רבה. כשהעקרון הוא ש־אין להחזיק את כל הביצים בסל אחד. אני ממליץ לחברי הארגון: אל תלכו על קו אחד של בניה לדיור. יש אפשרות לכל קבלן לב־צע גם עבודות הספה והשרותים של הממשלה העירוניות ולא רק די־רות. שינוי זה יביא את הברכה לכל קבלן ולארגון הקבלנים לטובת המדינה והמשק".

היקף הביטוח בקרן פועלי הבניין גדל ב־25%

קרן הביטוח של פועלי הבניין היא בתהליך של גידול מתמיד וב־שנת 1971 גדל היקף הביטוח בה ב־25 אחוז, מ־400 מיליון ל"י ל־500 מיליון עם שיערוך ומ־342 מיליון ל"י ל־400 מיליון ל"י בלי שיערוך.

זאת מסר מנהל הקרן, מר ש. דן, בסוקרו את מצבה.

מאזן הקרן לשנת 1971 מצביע על עלייה ניכרת בגביה. מ־67.8 מיליון ל"י ב־1970 ל־80.8 מיליון ל"י. זהו גידול של 19 אחוז.

ההון הפנסיוני של הקרן גדל אף הוא ל־450 מיליון ל"י לעומת 334 מיליון ל"י ב־1970. הקרן שילמה כפנסיה בשנת 1971 — 11.6 מיל־יון ל"י, במקום 9.6 מיליון בשנה שקדמה לה.

תרומת הקואופרציה – לפיתוח כלכלי־חברתי

מאת ישראל עברי

כ־350 נציגים מכמאה ארצות השתתפו בוועידה העולמית הרא־שונה לקואופרציה חקלאית, שנער־כה ברומא בסוף מאי ש.ז. אשר אורגנה על־ידי שלושה גופים בינ־לאומיים: ארגון המזון והחקלאות שליד האו"ם, משרד העבודה הבינ־לאומי של האו"ם, ברית הקואופר־ציה של האו"ם.

נענו להזמנה מוסדות ממלכתיים וציבוריים מכל היבשות: אוניבר־סיטאות ומוסדות אקדמאיים אח־רים, איגודים קואופרטיביים כלל־ארציים, בנקים, וכמובן מאליו — רוב המשתתפים היו נציגי החקל־אות הקואופרטיבית לסוגיה: לייצור, לשיווק, להספקה, לאשראי וכיו"ב.

מישראל הוזמן כמרצה הפרופ' יהודה דון, ראש החוג לכלכלה באוניברסיטת בר־אילן.

באולם הועידה — מראה שכיח בוועידות הבין־לאומיות המאורג־נות על־ידי האו"ם: גלריה של דמויות ססגוניות, נציגות עמים וג־זעים מכל חלקי תבל. כשכהי העור והשחומים מהווים רוב מכריע. גם חלקם בדיוני הועידה היה הבולט והפעיל ביותר, אם כי לא ברמה ההולמת מעמד זה.

הנושא המרכזי שלמענו נקראה הוועידה היה: כיצד תוכל הקואו־פרציה החקלאית להרים את חלקה להתפתחות הכלכלית והחברתית כ־כלל, וביחוד בארצות המתפתחות.

הדיונים הוקדשו לשלושה נושאי משנה:

1) ייעול הניהול של הקואופר־טיבים החקלאיים והגדלת ריווחי־ותם.

2) הרחבה והעמקת הפעולות של הקואופרטיבים החקלאיים.

3) השתלבות המפעלים הקואו־פרטיביים בסביבה והידוק היחסים עם הממשלה.

חשיב במיוחד הסעיף הראשון, שיש לו משמעות אקטואלית גם לקואופרציה החקלאית בישראל. מגמת היסוד בנושא הטיפול היא הנהגת שיטות ניהול חדישות, ולי־מחשת הדברים — מסירת הני־הול למנהלים מקצועיים שלמדו, הוכשרו והתמחו בתפקיד זה.

בעיה אחרת היא הכשרת חברי ההנהלה בכפרים, שיבינו את תה־ליכי הפעילות הכלכלית המודרנית למען יוכלו לעקוב אחר הנעשה על־ידי המנהלים.

יצויין שהרצאתו של פרופ' דון מאוניברסיטת בר־אילן על ייעול הניהול, זכתה להתעניינות רבה בין כל המשתתפים ובעתונות שדיווחה על הדיונים בוועידה.

מתוך הדיונים בוועידה אפשר היה להיווכח באיזו מידה התפתחה הקואופרציה החקלאית בארצות ה־מתקדמות ועל כוחה הרב, הן מב־חינה כלכלית והן מבחינה חבר־תית. בארצות הברית וקנדה, ביפאן ובארצות מערב אירופה חולשים הקואופרטיבים הכפריים על ספ־קי ענק בתחומי השיווק, ההספקה, האשראי. וביחוד מעניינת עד מאד התקדמותה של תנועת הקואופרציה החקלאית בעיבוד תוצרת.

הושמעו הרצאות על מודרניזציה מלאה בשיטות ההפצה של המוצ־רים החקלאיים, על אריזה משוכללת ומושכת את העין ועל פעולות הס־ברה קולעות שמטרתן הגברת הביקוש למוצרים אלה. דבר המובן מאליו. כי נושאים אלה מעניינים את הארצות המתקדמות מבחינה חקלאית וקואופרטיבית, ואילו ה־ארצות המתפתחות „פטורות" עדיין מטיפול בפתרון הבעיות שהועלו. המחיש זאת נציג אינדונזיה, שא־מר בשיחה אישית: מדינתנו מונה כ־100 מיליון נפש המפוזרים על 16 אלף (!) איים. העוני מגוון ומשרע ואנו מתלבטים קשות בהי־שגת מקורות מחיה אלמנטריים ביותר. ומה לנו ולכל בעיות המיכון והטכנולוגיה המתקדמת.

נקודה נוספת שתפשה מקום נכ־בד בדיוני הועידה היא הדמוקר־טיזציה של הקואופרטיבים, על־ידי הנהגת מערכת חוקים ותהליכים המ־בטיחים עצמאות מלאה של האגודה השיתופית, בלא כל תלות בגורמים ממשלתיים או מוסדות ציבוריים כל שהם.

אירוע מיוחד היתה הפגישה של צירי הוועידה עם האפיפיור באולם הראיונות בווטיקן. בדברי הברכה אמר האפיפיור בין השאר, כי הוא רואה את הוועידה כמאורע עולמי חשוב. הוא העלה על נס את התפ־קיד הנעלה שהקואופרציה ממלאה בקידום החקלאות לטובת האנושות. לדעת האפיפיור חייב העיבוד החק־לאי למלא גם להבא תפקיד חיוני בפיתוח הכלכלה ובגיבוש החברה האנושית.

לאחר החלק הרשמי ירד האפ־יפיור מן הבמה ונפגש אישית עם הנהלת הוועידה וכן עם מש־תתפים רבים. מעניינת כמובן הנ־קודה הישראלית: משהגיע תורו של פרופ' יהודה דון מישראל ללחוץ את ידו, מצא האפיפיור לנכון לה־ביע את הערכתו הרבה להתפתחות הרבה שחלה בחקלאות ישראל ובק־ואופרציה החקלאית.

לגבי אדם יהודי שנכח באולם הראיונות של הכס הקדוש היתה זו חוויה רבת פנים: ידוע לכל, מה רבה העצמה וההשפעה הרוחנית והאדירה של אישיות זו על רבבות רבבות מאמינים על פני כדור־תבל. מאידך, צורב בלב זכרון ה־חשבון היהודי המר עם „ממלא המקום". מורים גם הניגונים של המאמינים הבאים במגע עם רומא הרוחני, ואעפ"כ ההתרשמות מתוך ההתנהגות קרובה היא, כי אישיות זו מאצילה רוחניות צרופה ועניוות כנה.

כמנהג בוועידות מעין אלה, חשוב ביותר הוא המגע האישי עם צירי הוועידה בשיחות אישיות בלתי רשמיות. בתוך המבוכת רבות מתברר שוב ושוב, שהשם ישראל הוא בעל מוניטין, ורבים מן הצירים, לרבות נציגי ארצות שממ־שלותיהן אינן מקיימות יחסים דיפ־לומטיים אתנו הביעו הערכה גלוי־ה למדינת ישראל, וביחוד השתאו להישגים החקלאיים והקואופרטי־ביים.

„אצלכם בישראל יש קיבוץ" — משפט זה שמענו פעמים רבות מפי באי הוועידה. המלה קיבוץ הוד־גשה בדגש חזק כתופעה חברתית בלתי רגילה המעוררת הערצה וקנ־אה גם יחד.

מוזרה איפוא ובלתי מובנת היתה ההיעדרות של נציגי ההתיישבות העובדת, וביחוד של נציג התנועה הקיבוצית. אין ספק, בפורום בין־לאומי זה היו דברי איש הקיבוץ נשמעים ונקלטים, וההסברה היש־ראלית היתה נשכרת.

הציוד החקלאי והתעשייתי של „פורד"

חברת „פורד" מוכרת בישראל טרקטורים מסוגים שונים, החל במ־נוע בעל עוצמה של 37 כ"ס ועד למנוע של 116 כ"ס וכן טרקטורים בעלי הנעה קדמית.

החברה הא"י לאוטומובילים מש־ווקת את מוצרי „פורד" בישראל ומבטיחה אספקה סדירה של חלקי חילוף לכל הדגמים וכן שרות מוס־מך הניתן ע"י מכונאי שדה של החברה ובמוסכים המורשים הפזו־רים בכל רחבי המדינה.

החברה הא"י לאוטומובילים תו־פסת מקום נכבד במכירת טרקטו־רים בארץ.

הטרקטור של „פורד" מדגם 5000, מיועד לגידולי שדה ועיבו־דים שונים, ומנועו הוא בעל עוצ־מה של 75 כ"ס, מוכר כטרקטור הטוב ביותר בעוצמתו.

מעטים הם הקיבוצים והחקלאים הפרטיים בארץ, שאינם משתמשים בטרקטור מסוגו.

בשנת 1971 נמכרו 350 טרקטו־רים בסדר עוצמה זהה לעוצמתו של ה־5000, כאשר 140 מביניהם ה־5000 של פורד, (40% מסך הכל של הטרקטורים שנמכרו ב־1971). ל„פורד" חידושים גם בשטח של הציוד החקלאי.

המפמיס של „פורד" מדגם 4500 הוכיח את עצמו כיעיל ביותר במפ־עלים אליהם הגיע. ביניהם מפע־לים כ־: איטונג בטרום (אינגואג) בע"מ, מפעלי ניר אמריקאיים יש־ראליים בע"מ, חדרה, תעשיית רדי־מיקס ישראל בע"מ, מפעלי מרצ־פות בקיסריה וכן קבלנים רבים באזור ירושלים.

המחפר מפמיס של „פורד" מדגם 4500 הפועל בהצלחה באירופה, הובא לאחרונה ארצה ויחידות רא־שונות מסוגו פועלות לשביעות רצונם של קבלני חפירה בצפון הארץ ובדרומה.

החברה הא"י לאוטומובילים אינה מזניחה את שטח ההדרכה. החשוב לא פחות ממתן שרות טוב ללקוח. במשך חודש מאי 1972 נערכו 4 קורסים של „פורד" במדרשה החקלאית על שם רופין.

זו הפעם הראשונה שנערכים קורסים לחקלאים במתכונת זו.

העוצמה של פורד

פורד-הטרקטור בעל השם העולמי.
מצטיין בעצמה ביעילות ובאמינות...
פורד-הטרקטור של החקלאי המתקדם.

להשיג עתה בתנאי אשראי ללא תקדים
לתקופה של 4½ שנים בריבית 9%

פורד 5000

מנוע: דיזל 75 כ"ס הזרקה ישירה.
תיבת הילוכים 8+2 מהירויות.
מעביר כח אחורי, בלתי תלוי לחלוטין.
בלמים רב דיסקיים, טבולים בשמן. אטומים, מאריכי חיים. (Long life)
מערכת הידראולית רתום 3 נקודות עם בקורת עומק ובקורת מצב נקודה שלישית דו כיוונית.
הגה כח (ציוד סטנדרטי).
ציר קידמי מחוזק לעבודת העמסה, עומס מותר 2268 ק"ג.

לבחירה:
תיבת הילוכים סלקט־O־ספיד, 10+2 מהירויות.
כפיים מרובעות להסעת אדם נוסף.
מיצבים.
יצול לרתום אוטומטי.
משקולות לגלגלים.
שסתום כפול להפעלת בוכנות דו כיווניות
מבחר צמיגים במידות שונות.
גגון.

מבחר דגמים:
מ־37 כ"ס עד 115 כ"ס
וכן טרקטורים בעלי הנעה קדמית.

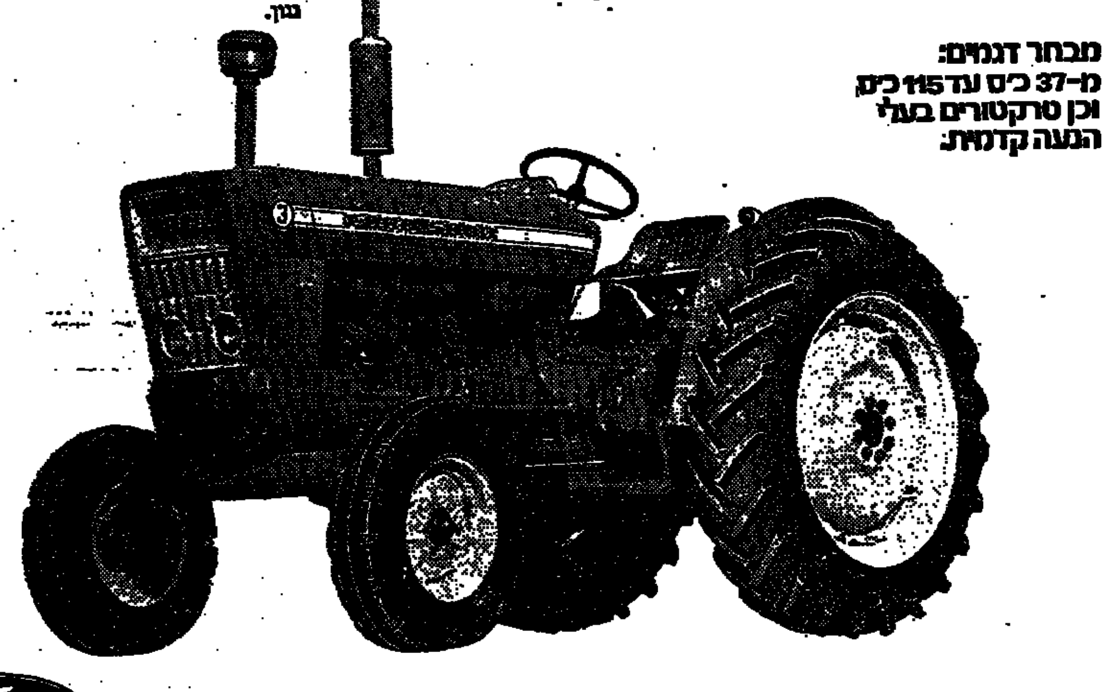

לפרטים נוספים פנה למשרדינו:
חברה א"י לאוטומובילים בע"מ
תל־אביב, המסגר 43 • חיפה, יפו 145 • ירושלים, דוד המלך 14 • באר־שבע, „אשלון", בית רסקו • חדרה, שרותי רכב שומרון, הרברט סמואל 1
נתניה, סע־נת, הרצל 54 • רמלה, אלי מזרחי, תחנה מרכזית • ראשון לציון, האחים זלצמן, נחלת יהודה • רחובות, בני חביבי, הרצל 20

דרושים בכל הארץ
טפסנים, טייחים ורצפים
(גם גימלאים)
להדרכת מתלמדים
במקצועות הטפסנות, הטייחות והרצפות
תנאים טובים למתאימים.

פרטים והרשמה:
המוסד להכשרה, השתלמות וייעול בענף הבנייה,
תל־אביב, ת"ד 246־33, בנין „הדר־דפנה", שד. שאול
המלך 41, קומה ד' – חדר 409, טלפון 28־62־26, 29־62־26

מדור פרסומת

ג'ונסרדס – שבדיה
משור עם השחזה עצמית
לגיזום • לניסור • לכריתה

* 6 בולמי זעזועים
* משבת בטחון להדק
* שימון אוטומטי
* אורך להבים 15", 16", 19", 22"
* שיא עולמי במהירות הניסור

„ג'ונסרדס" שבדיה, משור המומלץ לפעולה תקינה לאורך שנים!
מלאי חלפים מקוריים – הדרכה ושירות למופת
(משורים בגדלים שונים)

נציגים מורשים:
אהרונוב אמנון — חדרה, רח' הנשיא 25
אפק יצחק — נתניה, רח' הרצל 54
אוניבבסל טכניק — הרצליה, רח' סוקולוב 58
א. ש. ט. — ת"א, רח' צ'לנוב 43
שוק חקלאי — ת"א, רח' וולפסון 43

סוכנות ראשית:
רח' וולפסון 40, ת"א
טלפון 823626
א. גרונקל

גם אתה תוכל להתקדם באם תלמד ותשתלם

החלה ההרשמה
להשתלמויות לפועלי-בנין מקצועיים
שלב א' ושלב ב'
החתלת הלימודים: ספטמבר 1972

נושאי הלימוד:
* תורת הבנייה,
* חומרי בנייה,
* קריאת תוכניות,
* בטיחות וגיהות, ועוד.

* הלימודים נערכים פעמיים בשבוע, בערבים.
* למסיימי הקורסים תוענק תעודה רשמית הפוטרת מבחינה עיונית במעבר לסוג מקצועי גבוה יותר.

פרטים והרשמה:
* משרד העבודה — תל־אביב, רח' יונה הנביא 13, טל. 31־02־5 * חיפה, רח' העצמאות 82, טל. 41־61־66 * ירושלים, מגרש הרוסים, טל. 31־41־22 * באר־שבע, מרכז הנגב, טל. 11־49, ובאגודות פועלי בנין המקומיות.

המוסד להכשרה, השתלמות וייעול בענף הבניה, ת.ד. 4 26־33, תל־אביב, בנין "הדר דפנה", אגף ד', חדר 409 טל. 28־62־26, 29־62־26

המוסד להכשרה השתלמות וייעול בענף הבניה
משותף ל:
משרד העבודה • מרכז הסתדרות פועלי הבנין
מרכז ארגון הקבלנים והבונים • החברה לבניין ועבודות ציבוריות סולל בונה בע"מ

דרך חדשה תיסלל לישוב אבן יהודה

דרך חדשה לישוב אבן־יהודה, תביא לפתרון בעיית הכניסות והיציאות אל הכביש ומכבה. התיכון בהתאם להצעת יו"ר התנועה ד. פרת, שביקר, ביישוב כאורח המועצה המקומית.

בפגישה עם חברי המועצה ונציגי מפעלים באיזור, שבה פרט על בעיות ההתנועה של הישוב, הציע תכנון לדרך חדשה מערבית לישוב. כן הודה הגר על הצבת תמרורי בטיחות בכביש.

בסיור השתתפו: סגנית משרד התחבורה ד. הירש, הממונה על התעבורה ד. אבינון, המפקח המחוזי ר. נתן ומנהל נת"צ ד. שוהם.

עולים יופנו לאור־עקיבא

מאת סופר "דבר"

משרד הקליטה החליט להפנות עולים לעיירת הפיתוח אור־עקיבא. בהלב ראשון יופנו בעיירה על־ידי משרד השיכון 40 יחידות־דיור המיועדות לעולים חדשים.

אור־עקיבא לא קלטה עולים בצורה סדירה זה כשבע שנים.

לפנה הקרואה נמסר במשרד הקליטה, כי אם הנסיון יעלה יפה — תישקל הפניית משפחות־עולים נוספות לעיירה.

פ. אילון יצא לנידרזאקסן

יו"ר מרכז השלטון המקומי פ. אילון ורעייתו יוצאים היום לנידרזאקסן שבגרמניה על־פי הזמנת ראש ממשלת נידרזקסן א. קובל.

בנידרזאקסן ייפגש פ. אילון עם ראש הממשלה, נשיא הפרלמנט וראשי העיריות האנובר ומיינץ. כן יסייר בנידרזאקסן ובריינלנד פלץ ויעמוד מקרוב על ההישגים המוניציפאליים במחוזות אלה.

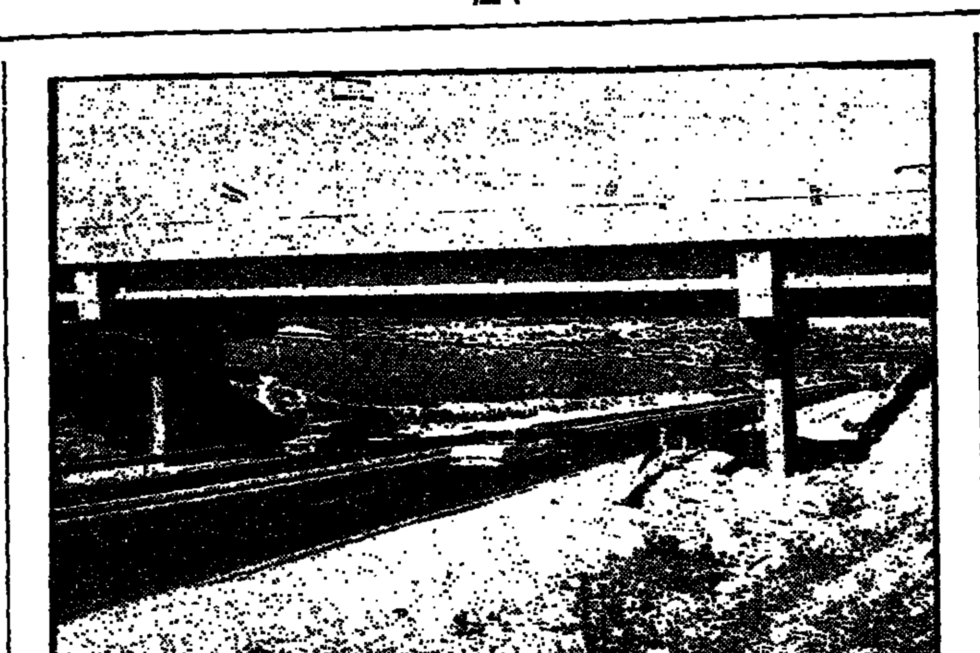

מחלף חמד בכביש תל־אביב—ירושלים, ליד הקסטל, נחנך אתמול על ידי שר העבודה י. אלמוגי. המחלף נבנה על ידי מע"צ והושלם שלושה חודשים לפני המועד הקבוע לגמר העבודה. בנייתו נמשכה 9 חודשים.

גרפטלים חדש, הכולל מיצירותיו של יגאל תומרקין שנתרמו על ידו להצגה בגן זה, נחנך בחולון. הגן ישולב בפארק גדול שמקימה עיריית חולון במקום. (צילום: ישראל סאן)

עוץ בסכסוך העבודה במוסד לביטוח לאומי

בעקבות ישיבת התיווך שנערכה על־ידי הממונה על יחסי העבודה ע"ל ג. בן־ישראל ... איום השביתה שעמדה ... קיים במוסד לביטוח לאומי ביום א' הקרוב.

סכסוך העבודה במוסד לביטוח לאומי פרץ על רקע תביעות ... והחלטת שר העבודה לשלב ... את הגביה של תשלומי ביטוח הלאומי ומס הכנסה. עובדי המוסד חוששים שבעקבות החלטת שר העבודה יש ... על עינוי במעמד הגר... של מספר עובדים.

... דעת הצדדים הוסכם להקים ... משותפת להנהלה ולעובדים, שהפקידה לבדוק ולהציע ... ליישום החלטת שר הע...

זה תקינה ופחיתת משא־ומתן בין ההנהלה והעובדים, בקשר לגבבה המבטק.

נסיון ליישוב הסכסוך ב"רנגדוד"

בנסיון ליישב את סכסוך העבודה שפרץ בבית החרושת "רנגדוד" באשדוד, דמן סגן הממונה הראשי ליחסי עבודה את הצדדים לישיבת תיווך.

סכסוך העבודה פרץ כאשר עובדי בית החרושת פתחו בסנקציות על רקע מחלוקת בדבר תחיכת הסכם עבודה חדש.

... עבודה ב"עץ" לעובדי פתח־תקווה

ישיבת תיווך זומנה אתמול ע"י סגן הממונה על יחסי העבודה ב. אורי, בנסיון ליישוב הסכסוך במפעל "עץ" בפתח־תקווה.

הסכסוך פרץ על רקע תביעות העובדים להורדות מן ההסכם ה... לאורגנות במפעלי הלבידים ... בארץ. המחלוקה לאיגוד ... של ההסתדרות, שדנה ... בנושא, הביעה תמיכה בתביעות העובדים, שיש מקום ל... מיוחד נוכח תפוקה הגבוהה ... המפעל.

בישיבת התיווך סוכם על קיום ... נוספת בין הצדדים, שבה ... על החזרת העובדים לעבו...

הסכם עבודה חדש בתעשיות המתכת והחשמל

הסכם עבודה חדש לשנים 1972/3 נחתם בתעשיות המתכת, החשמל והאלקטרוניקה בין הסתדרות פועלי המתכת לבין התאחדות התעשיינים.

בהתאם להסכם, הועלו העריפי השכר בשלושה אחוזים מינואר 1972 ויועלו ב־3 אחוזים נוספים בינואר 1973. בעלי ותק של 10 שנים במפעל יקבלו שכר חודש אחד בעד כל שנה מ־1972 ואילך. תוספת הותק הועלתה, ושיעורי הפיצויים נקבעו ל־3 שבועות שכר לכל שנת עבודה.

כן נכללו בהסכם שיפורים בתנאים סוציאליים שונים.

תיקון לחוק יבטיח פיקוח על מכירת נכסי המדינה

מאת סופר "דבר"

בעקבות הצעת תיקון לחוק נכסי המדינה, שהוגשה לפני כשלוש שנים לכנסת על־ידי ח"כ צ. פיינרמן, סוכם בוועדה מיוחדת שהוקמה למטרה זו, על הנוסח לתיקון החוק.

הצעת החוק תכלול שני תיקונים לכבירת נכסי המדינה: מכירת כניות של מפעלי המים והשכל ההיה טעונה אישור מליאת הכנסת; מכירת מניות בחברות ממשלתיות, שבהן יש למכירה הקצאה העולה על 3 מיליון ל"י, תהיה טעונה אישור ועדת הכספים.

הצעת התיקון אושרה על־ידי סיעת "המערך" בכנסת, והיא תוגש לקריאה הכנסת, אשר הדון בה לא הרהפגרא.

יזם תיקון החוק ח"כ צ. פיינרמן אמר לי, כי החוק הקיים היה מאפשר מכירת נכסי המדינה ללא פיקוח פרלמנטרי והיה צורך לתקנו.

הסכם־עבודה בענף בתי־הקפה

הסכם־עבודה בענף בתי־קפה, מסעדות, כרכים, בארים ובתי־הארחה בתל־אביב נחתם בין אגודת עובדי בתי־האוכל ומלון במועצת פועלי תל־אביב—יפו ובין ארגון בתי־הארחה שליד התאחדות הסוחרים.

ההסכם המחודש מקיף כ־2000 עובדים ב־250 מקומות־עבודה ובכללה בו תוספת מיוחדת לשכר שבת וחג. בהתאם להסכם, העובדים גם יקבלו 9 ימי הבראה במקום 7. תוספת הוותק תשולם עד 10 שנות־עבודה, במקום 6. שכר־הע־בודה יהיה אחיד לעובד ולעובדת.

כן הוגדלו התוספת המשפחתית לעובד שאשתו אינה עובדת והפרשות למבטחים. הכבוה תשלום דמי־נסיעה לכל העובדים.

אושר מינוי פרופ' ד. חסון בטכניון

הקורטוריון של הטכניון אישר את מינויו של פרופ' דוד חסון לתפקיד משנה לנשיא לעניני מחקר לתקופה של שנתיים.

פרופ' ד. חסון

פרופ' חסון, בן 46, יליד הארץ, הוא בוגר האוניברסיטה העברית בירושלים. שם קיבל ב־1950 תואר מוסמך בכימיה בהצטיינות. אחר כך השתלם ב"אימפריאל קולג'" ובשנת 1956 קיבל תואר דוקטור מאוניברסיטת לונדון. באותה שנה הצטרף לסגל המחלקה להנדסה כימית בטכניון.

פרופ' חסון מוכר כמומחה בנושא המתקת מים ונמנה עם מייסדי האגודה הישראלית להנדסה כימית ואף היה נשיאה בעבר.

5 מוזיאים לסירות על שפת הירקון

חמישה מזחים לסירות ייפתחו בקרוב על חוף הירקון ויאפשרו הנהל, שעל גדותיו ניסע פארק שיט בסירות לתושבי העיר לאורך הזקמו גני הרפתקאות ומשחקים לילדים — על כך סיפר אתמול אריאל עמיעד, מ"מ ראש עיריית תל־אביב, בסיור עתונאים שנערך בגנים ובמדשאות בעיר.

עמיעד אמר, כי עם גמר העבודות בגדה הדרומית של הירקון, שבה הוכשרו 32 דונם, יושלם מסלול־טיול רצוף לאורך הגדה, החל מ"שבע טחנות" ועד רחוב ירמיהו. לאורך השטח הוכשרו גם משטחי פיקניק, המאפשרים בילוי בחיק הטבע לאלפי תושבים. בהקמת המזחים יושקע סכום של חצי מיליון ל"י.

בקרוב ייפתחו גם חמש גינות לציבור, ברחוב אמסטרדאם, ברחוב פייבל, ברחוב בת־ים ביפו, ברחוב להגרדיה בית־אליהו וברחוב ליאונרדו דה־וינצ'י.

בשנה הבאה תושלם התכנית של הקמת פינות משחק לילדים בכל רחבי העיר. ומבחינה זו תהיה תל־אביב אחת הערים הראשונות בעולם. לאור הצלחתו של גן ההרפתקאות על חוף הירקון מתכננת העיריה גנים נוספים מסוג זה, ובשכונת התקווה יוקם מגרש הרפתקאות בתכנונו של אדריכל אמריקאי.

בתשובה לשאלה אמר עמיעד, כי הוא מצדד בסגירתו של רחוב דיזנגוף לתנועת כלי־רכב בשבת, כדי לאפשר מרחב להמוני הולכי־הרגל. (ע)

סכסוך במועצה הדתית בירושלים

המועצה הדתית בירושלים מהווה שוב מקור למחלוקת בין הסיעות השונות בירושלים. נושא המריבה הפעם הוא רצונו של יושב־ראש המועצה הדתית, י. ברוכי מהמפד"ל, להחליף את משרת מזכיר המועצה בתפקיד חדש — מנכ"ל המועצה הדתית.

נודע, כי המזכיר הנוכחי של המועצה הדתית עומד לפרוש לגימלאות, וי. ברוכי מתכוון למנות את אשרי, שהוא עובד עיריה, לתפקיד מנכ"ל המועצה. כפי שנודע הזמבות סיעות המערך והגח"ל בשינוי אופי המשרה ובמינוי המוצע על־ידי ברוכי, אך נציגי "אגודת ישראל" כבר הודיעו לסיעות המפד"ל וגח"ל, כי הם מתנגדים להחלפת המשרה וכי יסכימו לכך רק במקרה שהמנכ"ל שימונה יהיה איש מיפתם.

תביעת המשטרה לצוות על סגירת מסך "אגד" ברחוב הרמטגו בתל־אביב, נדחתה אתמול על־ידי שופט השלום ר. זיו, אשר מתח ביקורת על המשטרה על עצם הגשת התביעה.

קבלני פתח תקוה נגד העלאת מס עסקים

מאת סופר "דבר"

סניף ארגון הקבלנים בפתח־תקווה, החליט בימים האחרונים להימנע מקבלת רשיונות־בניה חדשים מהעיריה. הם מנמקים זאת בהעלאת מס העסקים לקבלנים פרטיים מ־500 לירות ל־5000 לירות. ולחברות הבניה מ־700 לירות ל־5000 לירות; העלאת תשלום בעד תיעול וניקוז, ותשלום "כופר־חניה", בעד הדירות שהקבלנים בונים ואינם מקצים בתחומם שטחי חניה.

ראש העיריה י. פיינברג אמר לי, כי העלאות מס העסקים לקבלנים ולחברות נקבע עקב ההוראות האינפלציוניות בשטח הבניה והתשלום. שנגדו טוענים הקבלנים. מהכה אצלם ממס־הכנסה. ההחלטה על העלאת המסים היתה קיימת גם בעבר. אולם בהתחשב במצב הקבלנים החליטה העיריה על ההעלאה. הגדלת התשלומים בעד תיעול וניקוז נקבעו עוד לפני כשנה וחצי. לאחר אישור "תכנית האב" הוגדר לעיריה, כי ההוצאות בסעיפים אלה גדלו. משום כך נתבעו הקבלנים להגדלת את התשלום. בקשר ל"כופר־החניה" אמר פיינברג, כי הקבלנים עצמם הציעו בזמנו, כי קבלן המקים בניין ואינו מכשיר שטח חניה לדיירי הבית — ישלם "כופר חניה". הוא הוסיף, כי יפנה לוועדת בנין ערים ויציע לבטל תשלום זה, ואז יהיו הקבלנים חייבים להכשיר מקום חניה לפי מספר הדירות בבניין, שאותו יבנו.

המועצה המקומית קרית שמונה זומנה לדיון בפיטורי עובדת

מאת סופר "דבר" בגליל

... הנהלת המועצה המקומית ... קרית־שמונה: הנבחרת, ... ומא"י (חמישה נציגים) ביקרו ... יו"ר המועצה א. אלוני לזמן ... מליאה שלא מן המניין, לדון בסדרי קבלת עובדים למועצה המקומית ובפיטורי עובדת ... הסיבות לפיטוריה היו — תלונות של העובדת במשטרה על התנהגות בלתי מוסרית מצד אחד ... ראש המועצה.

אלוני נענה לפניית סיעות האופוזיציה ושלח הזמנות לישיבת ... ליום ב' הבא.

... לי, כי המדובר בתלונה ... זמנית שעבודה רק חודשים ... כמזכירת בית־ספר בירושלים, שמשם היא התלוננה במשטרה, כי אחד מסגני ראש המועצה ... לתנוגת עמה אהבים.

... ניורי (העבודה), לשעבר יו"ר המועצה המקומית, אמר לי, כי יש ... שהעובדת שטרה משום שהתלוננה במשטרה, לכן בקשו סיעות האופוזיציה לזמן ישיבת מועצה בנושא זה.

לסגן יו"ר המרכז הארצי
מר לין שמואל ומשפחתו
שפע ברכות
להולדת הנכדה
התאחדות בעלי מלאכה
ותעשיה זעירה בישראל
המרכז הארצי

טעם אגסים
כמנגינה
ערבה לאוזן

השנה לרשותך שפע אגסים
המועצה לייצור ולשיווק של פירות

שומר מארץ שושן (תבליט מפרספוליס)

תבליטים פרסיים משושן הבירה הועברו לארץ

מאת צבי איקן, סופר "דבר"

שני תבליטים עתיקים מפרס הגיעו באחרונה לאגף העתיקות והמוזיאונים במשרד החינוך, בעיסקת חליפין עם המוזיאון הבריטי בלונדון.

קטעי תבליטים יקרים אלה היו שמורים במוזיאון הבריטי מאה שנה. מוצאם מאולם־הקבלה (אפדנה) המפורסם בפרספוליס (שושן), שהוא חלק ממערכת הארמונות המפוארת שהחל לבנות מלך דריוש הול לבנות בסוף המאה הראשונה לפנה"ס והושלמה בידי יורשיו. אולם־הקבלה היה מעוטר בתבליטים המתארים 23 משלחות, המביאות מתנות משבע ועשרים ומאה מדינה, בממלכה הפרסית. ביניהן ניצבות שורות שומרים, נכבדים ומשרתים.

אחד מהקטעים שנתקבלו בישראל מתאר פרסי מחזיק חנית והשני מראה שומר משושן.

המוזיאון הבריטי קיבל מאגף העתיקות גלוסקמת חרס דמויית־בית מהתקופה הכלקוליתית. אגף העתיקות מתכנן חליפין נוספים עם מוזיאון הוותיקן ברומא.

ירדו יבולי סלק הסוכר

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

מחמת החורף הקשה חלה השנה ירידה ביבולי סלק־הסוכר ואחוזי הסוכר, בהשוואה לאשתקד.

מזכיר התאחדות מגדלי סלק־הסוכר א. פולמן אמר אתמול, כי בסוף החודש תסתיים עונת עיבוד הסלק בבתי החרושת ובס"ה ייצרו השנה כ־27,000—28,000 טונות סוכר. לעומת 29,000 טונות אשתקד. יבולי הסלק בשלחין ירדו השנה מ־5.8 ל־5.5 טונות לדונם ואחוזי הסוכר — מ־14.3 ל־14 אחוז. היבול בבעלי הבעל דומה לזה של אשתקד — 2.9 טונות לדונם ואחוז הסוכר הממוצע עולה על 18 (בשנה שעברה 18.4).

מגדלי הסלק מקבלים 82.5 ל"י לטונה ב־16 אחוז סוכר. כל אחוז חסר מוריד מהמחיר 5.16 ל"י ולהיפך. כל אחוז עולה מגדיל את התמורה לחקלאי.

מע"צ מחכה להוראת הממשלה על שיפוץ הבית

מאת א. גבע, סופר "דבר"

מע"צ יתחיל בשיפוץ הבית שליד הכותל אם יקבל הוראה מוועדת השרים לענייני ירושלים.

עיריית ירושלים פנתה למע"צ בעניין זה ותשובתם היתה, כי יתחיל בשיפוצים אם יפנה אליהם גורם ממשלתי מוסמך. הכוונה לוועדת השרים לענייני ירושלים.

יש להניח שהוועדה תקבל את ההחלטה תוך כמה ימים.

תופסק העסקתם של סטודנטים בגלל חוסר תקציב

מאת סופר "דבר" בירושלים

סטודנטים המועסקים בעיריית ירושלים יפוטרו בעקבות הפסקת השתתפותם של משרדי הממשלה בקרן להעסקת סטודנטים בעיריה.

דובר העיריה י. גרוסמן אמר אתמול, כי המדובר בקרן שהוקמה ביוזמתו של נשיא האוניברסיטה העברית א. הרמן ושל ראש העיר ט. קולק. מתקציב הקרן ממומנה העסקתם של 33 סטודנטים בפעילויות שונות כהדרכה בנוער בי נוער, ייעוץ בשירות פסיכולוגי, עבודה קהילתית והסברות.

הדובר אמר, כי השנה התנדבו עיריית ירושלים והאוניברסיטה כי ממשלות יחידות של הקרן, כאשר כל אחת תרמה 30,000 לירות. בגלל קיצוצים בתקציב תורידה העיריה והאוניברסיטה 10,000 לירות מסכום השתתפותם בקרן, ועל כן לא תוכל העיריה להעסיק השנה יותר מ־25 סטודנטים.

בקריית אתא נפתחה אתמול קייטנה לאמהות ברוכות ילדים. בקייטנה 26 אמהות, הבאות אליה עם 55 ילדיהן.

נפתח מלון "מוריה" בירושלים

מאת סופר "דבר" בירושלים

תייר שלא יצליח למצוא חדר בירושלים, לפחות לחלק מתקופת שהותו בארץ, לא יבוא כלל לישראל, אם ידוע זה, כי יקדיו עד שימצא מקום אירוח — אמר שר התיירות — מ. קול בטקס פתיחת מלון "מוריה" בירושלים.

קודם לטקס נערכה במלון מסיבת עתונאים ובה מסרו צבי פיכמן, מנכ"ל חברת המלונות הרמסגפת לחברת העובדים, ושמואל סבריון, מנהל המלון, פרטים על בית־המלון שהורחב. כן השתתף במסיבת העתונאים מ. שיפמן, נציג "אגדי" השותפה במלון.

פיכמן סיפר, כי ב"מוריה" הרמורחב 170 חדרים וכי יש תכניות להרחיב את המלון. עבודות ההרחבה החלו לפני שלוש שנים והושקעו בהן 13 מיליון ל"י. למלון דרגה של 4 כוכבים.

חברת המלונות המסונפת לחברת העובדים שוקלת להקים מלון חדש ליד ה"קאונטרי־קלאב" בתל־אביב. גם במלון זה תהיה "אגדי" שותפה.

בצער רב אנו מודיעים
על פטירתה של חברתנו (הפנסיונרית)
פרנס לאה ז"ל
ומשתתפים באבלה הכבד של המשפחה
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
בתל־אביב והמחוז

יוענק פטור ממס על 25 אחוז מקיצבת הפנסיה

שר האוצר פ. ספיר מגלה צמדה חיובית כלפי הצעתו של מ"מ מזכיר ההסתדרות י. משל לקבל המלצות ועדת אשר. שלפיהן יקבלו המבוטחים בפנסיה מקיפה, כולל עובדי המדינה והרשויות המקומיות, פטור ממס של 25 אחוז מן הקיצבה. הדבר מתברר מתשובת השר לפנייתו של משל.

משל כותב במכתבו, כי המעלת תיקון זה לפקודת מס־הכנסה, תעודד הצטרפות עובדים לתכנית הפנסיה המקיפה, בין היתר הוא מציין, כי פיצויי הפיטורין פטורים ממס הכנסה בעוד שהפנסיה המשתלמת הן על־ידי קרנות הפנסיה ועל־ידי הממשלה — חייבת במס.

הביטוח הלאומי יעלה את הקיצבה לילדים

מאת א. גבע, סופר "דבר"

הביטוח הלאומי עומד להעלות במידה ניכרת את הקיצבאות לילדים, שעליהן יוטל מס הכנסה.

הביטוח הלאומי עומד לאחד את הקיצבה לילדי שכירים ואת התשלומים למשפחות מרובות ילדים. משפחות שיש להן שלושה ילדים ויותר יקבלו תוספת ניכרת. אך על הקיצבה יוטל מס. כתוצאה מכך תחזיר לעצמה המדינה חלק מהכספים, שאותם תשלם.

תכנית זו סוכמה השבוע בפגישה בין ראש הממשלה גולדה מאיר לבין שר העבודה י. אלמוגי.

בשיחה עם סופרנו אמר השר, שהביטוח הלאומי תיטל שליש ממקבלי האבטלה ותוך עשר עד חמש עשרה שנים יחוסלו המוקדים שנותרו. הדבר ייעשה על־ידי הגדלת הקצבות של הביטוח הלאומי, חוק הפנסיה והביטוחים מפני אבטלה, בריאות ונכות.

קנס כספי לתוקף שופט

שחקן קבוצת בית"ר יהוד, שם טוב דאגים, בן 27, שתקף אשת־קד שופט כדורגל, נדון אתמול בבית משפט השלום בתל־אביב, למאסר 3 חדשים על תנאי ולקנס של 250 לירות.

התקרית אירעה ב־20 בנובמבר, במגרש בית"ר בתל־אביב, בשעה שנערכה שם תחרות בין בית"ר יהוד לבין מכבי יהוד. האווירה השתלהבה לאחר שקבוצת מכבי יהוד הבקיעה שער.

הנאשם סירב לעזוב את המגרש, לפי הוראת השופט דוד אלטמן, שקבע כי צבר עבירת משמעת. הוא התנפל על השופט, פגע בו באגרופו וגרם לו חבלה גופנית. (ע)

הבקשה לפתיחת דיסקוטק ליד בית העלמין בת"א — לדיון בעיריה

מאת סופרת "דבר" בתל־אביב

"אי אפשר לחלל בית־קברות על־ידי הקמת דיסקוטק בקרבתו" — דעה זו הביע ממלא מקום ראש עיריית תל־אביב א. בוראר חלק מחברי ועדת בניין ערים, שאליה הוגשה באחרונה בקשה לפתוח דיסקוטק ברחוב פינסקר, בבניין הגובל עם בית־העלמין הישן של תל־אביב.

התכנית שהוגשה לאישור נמצאת עדיין במחלקת ההנדסה של העיריה ובקרוב עומדים להעבירה לדיון בוועדת בניין ערים.

השבוע שלח מנהל חברה קדישא בעיר א. בקר מכתב לראש העיריה י. רבינוביץ, שבו הוא מוחה נמרצות על האפשרות, כי ייפתח דיסקוטק ליד בית העלמין.

בחוגי העיריה סבורים, כי ועדת בנין ערים לא תאשר את פתיחת הדיסקוטק.

נערה מעמישב טבעה בים

ויקטוריה פרסמן, בת 14, ממושב עמישב, טבעה ביום ב' בימה של תל־אביב. הנערה הלכה אחר־הצהרים לשחות בים ולפתע נעלמה. כעבור שעות אחדות נפלטה גופתה ליד רציף הרברט סמואל. (ע)

בשוק הפירות והירקות

עגבניות מריסבד 0.30—75, מלפפונים רגילים 85—36, גזר 50—25, סלק 35—20, כרוב 50—30, קישואים בהירים 1.00—70, שעועית בולגרית 1.20—70, שעועית ירוקה 1.00—50, שעועית צהובה 1.00—50, בצל 60—20, צנוניות 50—30, חציל 1.40—80, חצילים 60—30, פלפל כהה 60—30, פלפל בהיר 1.00—60, גמבה 1.00, בצל ירוק 1.40—1.30, בצל יבש 50—30, שום יבש מקומי 3.00—80, תפוחי אדמה אביביים 52, תירס 1.00—60, במיה — של 80—60, דלעת 50—40, מלונים 60—30, אבטיחים 30—10.

תפוחים: גרנד אלכסנדר 1.00—40, דלישס זהוב 2.00—100, אסטרחן 1.10—60, דלישס סטרקינג 2.40—1.30, עץ 3.00—90, אין כמותו 1.40—60, סנג'קינמו 1.40—50.

אגסים: ספדונה 1.40—50, קוסציה 1.30—70, דנציל 1.10—70.

שזיפים: סנטה רוזה 1.20—65, אוזון 80—40, רדרויה 1.50—50, בוריפוזה 1.40—60, שביב 1.00, ויקטון 1.50—50, דזארוזה 1.00—70.

ענבים: פרלט סולטנינה 1.50—80, מלכת הכרמים 1.00—60, סימסון 1.60—90, אלפונס 1.10—80, מוסקט המבורגי 1.60—1.00, דבוקי 1.00—50, תמר 1.40—80, קרדינל 1.00—60, שסלה 50.

פירות שונים: בננות 2.50—1.40, אפרסקים 2.20—40, משמש 1.00—25, ולנסיה 60, אשכוליות 65, לימונים 80.

ראש משפחתנו היקר
יעקב לוינסקי
בר' אליעזר, מסובלק פולין
איננו
הלויה תצא היום, יום חמישי, ב' באב תשל"ב, 13.7.72 בשעה 10.30 לפנה"צ מבית הלויות העירוני רח' דפנה 5 תל־אביב, לבית העלמין בחולון
המתאבלים:
אשתו — רבקה לוינסקי
ילדיו — רות ודוד לרון (לוינסקי)
איה ועוזיאל גרבר
הנכדים וכל בני המשפחה

ביום השנה לפטירתו של יקירנו
צבי שריב ז"ל
נעלה לקברו בבית העלמין בקרית־שאול ביום ראשון ה' באב תשל"ב (16.7.72) בשעה 4 אחה"צ.
המשפחה

במלאת עשרים וארבע שנה לנפול יקירנו
בנימין (בני) שפירא
איש גנוסר
נתייחד עם זכרו ביום שני, ו' באב, 17.7.72, ב־8 בערב בבית אמו ד"ר שפירא מרים ת"א, רמת־אביב, רידינג 11 (הדר 6). העליה לקברו ביום רביעי בקיבוץ גנוסר.
המשפחה האבלה

במלאת שלשים לפטירת בעלי ואבינו
דוד גור ז"ל
נעלה לקברו בבית העלמין באבן־יהודה היום, יום חמישי, ב' באב תשל"ב (13.7.72).
אוטובוס יצא בשעה 17.00 מבית צבי גור אבן יהודה, ולא בשעה 15.00 כפי שפורסם אתמול בטעות.
המשפחה

לחברנו לעבודה
מר ארתור גיפלין
משתתפים בצערך במות אשתך
פרומה ז"ל
משרד הבטחון
ראש מינהל ההרכשה והייצור
וצוות העובדים

לצירנה, אתי, אהרון, רבקה ומשפחתם
אתכם באבלכם הכבד בהלקח מכם יקירכם
הבעל, האב הסבא ללא עת
משה זילבר ז"ל
המשפחות:
אבדקוביץ יהודית ומשה, בירנבוים היה ונחום, בן אשר רבקה ויוסף, גרוס יונה וישראל, גולדמינץ מינה ויצחק, דולינר חנה ושמחה, הורביץ ברכה ויצחק, הלפרין זהבה וקרול, וקס מרים ואברהם, ד"ר חייקין צפורה וישראל, חצרוני כתיה ואריה, טיקוצקי נגיה, מהרעים חייקה וקופל, פלפק יפה ואריה, פלחי חוה ופנחס, טרסמן מלכה ושמאי, קוברינץ ברכה ומשה, קושניר פיגה.
פתח־תקוה

לאריה, מאיר, אלישע ואברהם שרייבמן ומשפחותיהם
השתתפות בצערכם במות אביכם
מרדכי שרייבמן ז"ל
היקר באדם
המשפחות:
אורטסמן משה, אלמוג מיכה, אנגל שלמה, אורבי עמנואל, בונין חיים, בלפר זאב, בן־דור מנחם, גבעולי ישראל, גלר זאב, גבעלי צבי, דונסקי דוד, דגאי משה, הכפר הירוק, זייד אברהם, השרצ'ר חיים, יודפת אביהו, יונאי יצחק, לבנברג דוד, לויטה יאיר, ליזינסון יונה, כוסובצקי יואל, הסיר פנחס, עוזן גוטה, עשת מתיה, פרידר ברוה, רוזנברג ברוכה, שחר מרדכי, שרוני יוסף, שרמן חיים.
כפר־סבא

לחבר הנהלתנו
אריה שרייבמן ולמשפחה
השתתפותנו בצערך במות עליך אביך
מרדכי שרייבמן ז"ל
בצער חבר הנהלת מפעל המים במשך שנים רבות בעבודתך הציבורית בבנין המקום הנוחם
הנהלת מפעל המים כפר־סבא והעובדים

אנו אבלים על מותו של
נחמן סופר ז"ל
תנחומים כנים לבני המשפחה
איגוד העתונים היומיים בישראל
הוועדה החיפאית

לרות והילדים
השתתפותנו בצערכם במות יקירכם
עו"ד דוד כהן ז"ל
המשפחות:
שוורק אסתר ומשה, נכים אהרון ושושנה, פרייליר פנינה, רובינשטיין חנה ויעקב, מגרלסון רוזה ושמחה.

هكذا في الأصل

ניצב אהרון סלע יתמנה באוגוסט לכהונת המפכ"ל

מאת כופרת "דבר" לענייני משטרה

שר המשטרה ש. הלל עומד להביא בימים הקרובים לאישור הממשלה הצעה למנות את ניצב אהרון סלע לתפקיד מפכ"ל משטרת ישראל בדרגת רב־ניצב, במקומו של המפכ"ל הנוכחי פ. קופל, הפורש מן השירות. חילופי־הגברי יבוצעו, כנראה, בראשית אוגוסט.

עם מינויו של סלע לתפקיד המפקח הכללי של המשטרה יתמנה ניצב שאול רוזוליו לסגנו של המפכ"ל, תפקיד אשר יתוסף לתקן של משטרת ישראל.

מועמדותו של ניצב אהרון סלע, המכהן עתה כמפקד מחוז הצפון, נתמכה על־ידי הקצינים הבכירים במטה הארצי של המשטרה. עם זאת היה ברור שמינויו עלול לגרום לפרישתו מן השירות של ניצב שאול רוזוליו, המשמש עתה ראש אגף ארגון ומבצעים במטה הארצי, ואשר גם הוא נחשב מועמד רציני למפכ"ל. כדי למנוע את פרישתו הוחלט — בהסכמה כללית — ליצור תפקיד של סגן המפכ"ל ולמנות את רוזוליו לתפקיד זה למשך ארבע שנים. בתום ארבע השנים יסיים א. סלע את תפקידו כמפכ"ל ורוזוליו יתמנה במקומו.

לאור השינויים הצפויים בצמרת המשטרה ונוכח פרישתו הקרובה לגימלאות של מפקד מחוז תל־אביב ניצב יהודה פראג צפויים מינויים חדשים בפיקודות הצפון ותל־אביב וכן באגף ארגון ומבצעים במטה הארצי. ההכרעה על המינויים החדשים תיפול לאחר כניסתו לתפקיד של המפכ"ל החדש. עם זאת נודע, כי המועמד הרציני לתפקיד מפקד מחוז תל־אביב הוא תת־ניצב זאב מרגלית, המכהן זה שמונה שנים כסגן מפקד המחוז. עם מינויו הצפוי יועלה מרגלית לדרגת ניצב.

פרס למסייעים בגילוי צעיר שנעלם

סבי פישל, אביו של צעיר בן 19, מחיפה, הנעדר מתחילת מאי, החליט להעניק פרס של 10,000 לירות למי שיסייע בגילוי בנו.

עקבותיו של דב פישל נעלמו לאחר שיצא בדרכו מאשדוד בכיוון לבית הוריו בחיפה, או לביקור אצל חברתו באילת.

המשטרה פתחה בחיפושים אחריו והתנהלו סריקות באיזור שבין אל־עריש וימת בארדאוויל. כן הופץ בקרב הבדווים באותו אזור עלון בערבית, המבטיח להם פרס אם יסייעו בגילויו.

תיאורו של הצעיר הנעדר: גובהו 186, רזה, שיער האפות הרכה והשיניו ירוקה, מגדל זקן. נראה באחרונה לובש בגדי חאקי. (ע)

רוקח צעיר, הרכב מתחנת־פליטים אל בורג' שליד דיר אל־בלח, נעצר על־ידי משטרת עזה כחשוד בהחזקת [illegible].

דיונים עם מומחים מארה"ב על תכנית ההמתקה המשותפת

משלחת מומחי המתקה מארה"ב וצוות מומחים ישראלי פתחו אתמול בתל־אביב בדיונים, כדי לבחון את תכנית ההמתקה המשותפת לישראל וארה"ב אשר הוכנה על־ידי המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח במשרד ראש הממשלה.

במשלחת האמריקאית משתתפים א. רוברטס, מהסוכנות לפיתוח בין־לאומי, ר. אבנס, פ. קולי וג. קאלאהאן, מהמשרד למים מלוחים של ארה"ב.

בצוות הישראלי משתתפים ד"ר א. טל, ב. לויטה, מהמועצה הלאומית למחקר ולפיתוח, מ. קנטור, נציב המים, י. לב־צור, מחברת החשמל וג. ברקמן מחברת הנדסת התפלה לישראל.

תכנית ההמתקה האמריקאית־ישראלית החלה בפגישתם של הנשיא ג'ונסון וראש הממשלה המנוח לוי אשכול, באוגוסט 1964. בהמשך לכך אישרו בתי־המחוקקים בארה"ב הקצבה בגבולות 20 מיליון דולר הצריכים להוות את מרבית הסכום הדרוש להקמת אב־טיפוס גדול של מיתקן להמתקת מים בישראל. המחצית השנייה תושקע על־ידי מדינת ישראל.

הוגשה תכנית ישראלית

המועצה הלאומית למחקר ולפיתוח הגישה לממשלת ארה"ב תכנית המתקה מפורטת לבניית אב־טיפוס בתפוקה של כ־13 מליון ממ"ק מים בשנה. התכנית מתבססת על מיתקן זיקוק רב־שלבי בטכנולוגיה מתקדמת, שפותחה בחברת הנדסת התפלה לישראל. הוצע שהמיתקן ישולב בתחנת הכוח אשכול א' באשדוד, ויוצל את קיטור הפליטה מאחת הטורבינות המותקנות בתחנה זו.

ממשלת ארה"ב מתעניינת בשיטות ההמתקה הישראלית

ממשלת ארה"ב גילתה עניין רב בתכנית ומשלחת המומחים באה לבדוק מקרוב את מיתקני ההמתקה בשיטות השונות המיוצרים בישראל. כן תבקר המשלחת במעבדות מחקר ופיתוח ותדון עם המומחים הישראליים על הדרכים להמשך הביצוע של התכנית המשותפת.

מתוך לגורמים האמריקאיים היו גם מספר פניות לחברת הנדסת התפלה לישראל מחברות בארצות תעשייתיות מפותחות, לשם רכישת ידע וקבלת זכויות על תהליך הזיקוק הרב־שלבי. הנדסת התפלה היא חברה ממשלתית.

אנדרטה ל־44 פלמ"חאים שנפלו ליד לטרון

ביום א' הבא, תיחנך אנדרטה לזכרם של ארבעים וארבעה אנשי הפלמ"ח, שנפלו בגזרת לטרון ביוני 1948. האנדרטה הוקמה על גבעה, הצופה על עמק איילון, בצד הכביש הראשי לירושלים, ליד משטרת ברנון, מקום נפילתם של המ"ה, חיילי פלוגה ב' בגדוד הראשון של הפלמ"ח.

ש. פלד — יו"ר הוועדה לבטחון הבנקים

ראשות הוועדה לבטחון הבנקים הועברה אתמול מידי י. טאוב לידי ש. פלד, המזכיר הכללי של בנק ישראל.

בוועדה זו, שנתמנתה על־ידי נגיד בנק ישראל והעוסקת בקביעת עקרונות ודרכי־ביצוע להגברת הבטחון בבנקים, משתתפים נציגי משטרת ישראל, הבנקים, משרד התקשורת ובנק ישראל.

זכו ב"לוטו"

בהגרלת לוטו מס' 28/72 שהתקיימה אתמול הועלו בגורל המספרים הבאים: 04, 07, 14, 17, 31, 36, המספר הנוסף 33.

אח מדופלם מעונין לאחסן בביתו נכה, פנסיונר, קשיש או זוג
טל' 783902 - 03

רצח ונסיון־התאבדות בקריית־טבעון

תושבת קריית טבעון דבורה חיימוביץ, בת 48, נרצחה אור ליום ד' בביתה. האישה נמצאה מוטלת בשלוליות דם בדירתה ברחוב מרדכי 25 על ידי שכנים, שהגיעו למקום בעקבות צעקות שבקעו מהדירה. בעלה של האשה נמצא אף הוא בדירה כשסכין תקועה בחזהו.

אמבולנס שהוזעק למקום החיש את בני הזוג לבית החולים רמב"ם בחיפה. שם נקבע מותה של האשה ואילו הבעל קיבל טיפול רפואי ואושפז בבית־החולים.

ראש לשכת החקירות של משטרת מרחב חיפה סנ"צ חיים פרנקל, מפקד משטרת זבולון רפ"ק מאיר הירש וצוות חוקרים הגיעו למקום ופתחו בחקירת המקרה.

המשטרה חושדת, כי הבעל — הסובל ממחלה קשה — רצח את אשתו ולאחר מכן החליט לשים קץ לחייו.

לבני הזוג שתי בנות נשואות ובן הלומד רפואה בחו"ל.

מבית החולים רמב"ם נמסר אמש, כי אין עוד סכנה לחיי הפצוע.

נודע, כי בני־הזוג עלו מרומניה לפני כ־15 שנה. הבעל עסק בתיקון מכונות תפירה ומכונות כביסה. בין השניים שררו בשנים האחרונות מתיחות והבעל שהה זמן־מה בבית־חולים לחולי־נפש. שכנים מספרים, כי בזמן האחרון בקעו מפעם לפעם צעקות מדירתם של בני הזוג ומשטרת זבולון הוזעקה מספר פעמים למקום בעקבות איומים מצד הבעל. בני משפחתה של האישה הציעו לה לפני ימים אחדים לעזוב את הבית ולהתגורר עמם. (ע)

חיל האויר פותח בית ספר לטכנאים מסלול מקצועי תיכון

גם מקצוע גם בגרות

בבית הספר הטכני של חיל האויר בחיפה, נפתח מסלול לטכנאות בפיקוח משרד החינוך והתרבות ● לימודים על יסודיים ועל תיכוניים — הומניסטים, ריאליים וטכניים — במגמות מכונאות תעופתית מכשור ובקרה ● התלמידים יעמדו לבחינות בגרות במגמה טכנית ולמסיימים בהצלחה יוענקו:—
תעודת בגרות במגמה טכנית — המקנה זכות כניסה למוסדות להשכלה גבוהה ● תעודת גמר בי"ס לטכנאים ● דיפלומה של טכנאי — לאחר תקופת עבודה במקצוע בחיל האויר ●
יתקבלו בוגרי כיתות ט', י' ● שכר לימוד מודרג מטעם משרד החינוך והתרבות ● הלימודים בתנאי פנימיה ● בוגרי בית הספר ישרתו בחיל האויר במקצועם ● משך הלימוד כשנתיים ● המועמדים יחוייבו לעמוד בבחינות כניסה. שכר לימוד לכל תקופת הלימודים (כולל פנימיה) —.950 ל"י.

פרטים והרשמה
בכל לשכות הגיוס בלשכות המודיעין העירוניות בת"א ובידעפון.

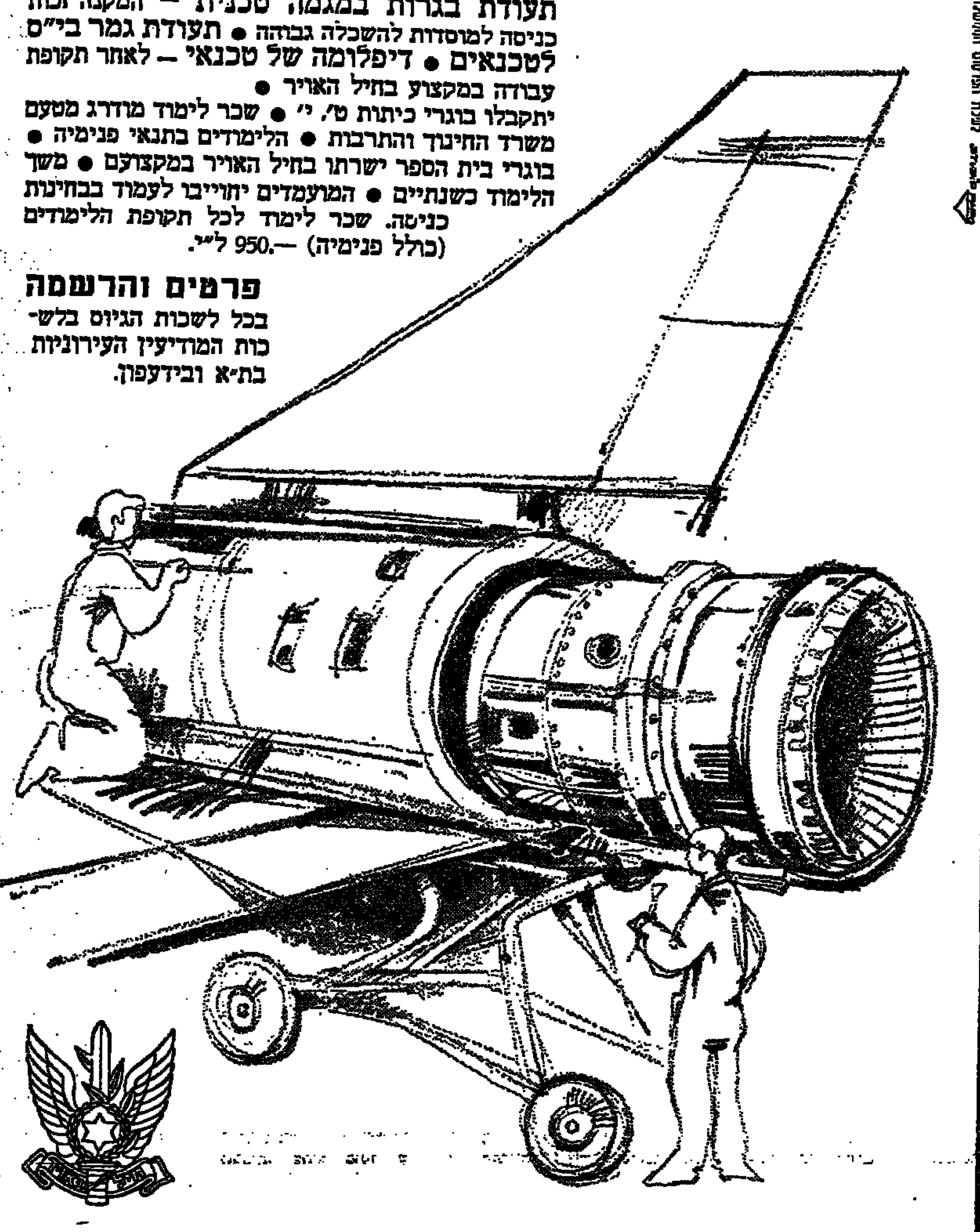

בית הספר הטכני של חיל האויר בחיפה

* היום 2 זכיות של
150,000 ל"י
150,000 ל"י
בהגרלת מפעל הפיס
כרטיסים אחרונים, ליד אולם המפעל, רחוב הפטמן 3, ת"א,
ביום ההגרלה עד שעה 6.55 בערב

איגוד העובדים הליברלים בישראל

הועד הפועל של האגוד מתכנס לישיבה

ביום שלישי ה־18.7.1972 בשעה 16.30
באולם "מירנבורג", אבן־גבירול 68, תל־אביב.

על סדר היום:
1. בעיות החברה;
2. בטחון סוציאלי;
3. חוק פנסיה;
4. דיור.

בברכת חברים,
ז. שטראוף, עו"ד
יו"ר הועד הפועל של האיגוד

נ. ב.:
לתשומת לבם של חברינו — עובדי המדינה!
מתכנסים באותו היום (18.7.72) בשעה 19.00 בקומה 6.

קרא מחר ב־
מחר ב־ידיעות אחרונות

המוסף לשבת | 7 ימים | השבועון לכל המשפחה

הכל על אודות המשבר הקואליציוני
מאת שלמה נקדימון

● ● ●

כך נקרעה קוריאה
סיפורן העקוב מדם של שתי המדינות־האחיות שהתרעתן על פעולות לקראת איחודן מחדש הפתיעה את העולם
מאת שלמה שמגר

● ● ●

רפאל בשן מראיין את נציב מס־הכנסה

● ● ●

זעזועים במערכות המטבע
מאת דוד הורוביץ

● ● ●

הנס שהציל מיליונים
כך נתגלה האינסולין — תרופת ההצלה לחולי סכרת
מאת דוריס מייקל

● ● ●

שנות השלושים העליזות
מאת עמנואל בר־קדמא

● ● ●

עולמם של אנשים במושב נס־הרים
מאת ברוך נאדל

● ● ●

המלים: נשק מסוכן מאוד
קשר־עין מאת אדם ברוך

● ● ●

מדינת היהודים, חלק ב'
מכירה פומבית מאת אהרון בכר

מצב הכן בצבא־האדום
פרק נוסף מרומן־המתח־הפוליטי "האמת השלישית"
מאת מיכאל בר־זוהר

מדוריהם הקבועים של חיים חפר, עמוס קינן, בועז עברון, דידי מנוסי וזיוה יריב.

כל הדעות כל הידיעות ב"ידיעות אחרונות"

השבוע לוטו
בהגרלה 29/72
*200,000 ל"י
מינימום פרס ראשון
(כולל העברה)
* * *
*400,000 ל"י
מינימום פרסים
(כולל העברה)
* כפוף לפירעונים.

קלצ
מעתה גם אתה תן יד לקליטה
תרום לקרן התנדבות לקליטת עליה
תרומות ניתן להפקיד בכל סניפי הבנקים בארץ

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור/אספקה כמפורט להלן:

מס' המכרז	שם המכרז	מועד אחרון להגשת ההצעות	התשלום תמורת המכרז
72/א/9193	כישורי זרם להזנות בקרה להגנה קתודית של מקבים	2.8.72	—.10 ל"י
72/א/9195	מזגני אויר והתקנתם (התקשורת שבחיפה)	26.7.72	ללא תשלום
72/א/9196	להחות ויובשים משרדיים	26.7.72	ללא תשלום

לקבלת טפסי מכרזים ופרטים נוספים אפשר לפנות החל מהיום בשעות 0900—1300, למדור הרכש, חיפה, המשרד הראשי ליד תחנת הכח החדשה או במדור הרכש דרום, תל־אביב, רח' החשמל 7. על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד ליום הרשום לעיל שעה 1200 למשרדנו הראשי בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.

הורים

המעונינים בפרטים על אפשרויות הלמוד של בניהם (מגיל 16 ומעלה) בבית הספר הטכני של חיל האויר בחיפה, מוזמנים לפגישות האזוריות הבאות:

חיפה — בלשכת הגיוס רח' עומר כיאם 12—14, ביום ה', 13 ביולי, בשעה 19.00.

ירושלים — בלשכת הגיוס רח' רש"י 103, ביום א', 16 ביולי, בשעה 19.00.

אנחנו אבלים על מות אבינו וראש משפחתנו
אדם אציל נפש

אבא ב"ר משה בצלאל

שנפטר לאחר מחלה ממושכת.

ההלויה התקיימה אתמול בירושלים.

המשפחה

יום הרוכב

ע"ש יצחקי נצר ז"ל

יתקיים ביום השבת, ד' באב תשל"ב, 15.7.72 בשעה 16.00 בשדות קבוץ רמת יוחנן.

בתוכנית: תהלוכת רוכבים, קפיצות מכשולים, נעיצת רמחים ומרוצי סוסים.

לחברנו **חיים איזק**

אתך אנו באבלך
במות עליך אחיך

משה

בית דבר

במלאות 3 שנים לנפילתו בקרב בתעלה של חברנו

יצחק דרור ז"ל

נעלה לקברו ונתיחד עם זכרו
ביום א', ה' באב תשל"ב, 16.7.72 בשעה 4.30 אחה"צ

בית קבוצת שילר